

VYSOKÉ UČENÍ TECHNICKÉ V BRNĚ

BRNO UNIVERSITY OF TECHNOLOGY

FAKULTA STAVEBNÍ

FACULTY OF CIVIL ENGINEERING

ÚSTAV STAVEBNÍ EKONOMIKY A ŘÍZENÍ

INSTITUTE OF STRUCTURAL ECONOMICS AND MANAGEMENT

VERTIKÁLNÍ ANALÝZA NÁKLADŮ VE VYBRANÝCH STAVEBNÍCH SPOLEČNOSTECH

VERTICAL ANALYSIS OF COSTS IN SELECTED CONSTRUCTION COMPANIES

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

BACHELOR'S THESIS

AUTOR PRÁCE

AUTHOR

Nikola Lipiaková

VEDOUCÍ PRÁCE

SUPERVISOR

Ing. Eva Vítková, Ph.D.

BRNO 2023

Zadání bakalářské práce

Ústav: Ústav stavební ekonomiky a řízení
Studentka: **Nikola Lipiaková**
Vedoucí práce: **Ing. Eva Vítková, Ph.D.**
Akademický rok: 2022/23
Studijní program: B3607 Stavební inženýrství
Studijní obor: Management stavebnictví

Děkan Fakulty Vám v souladu se zákonem č.111/1998 o vysokých školách a se Studijním a zkušebním řádem VUT v Brně určuje následující téma bakalářské práce:

Vertikální analýza nákladů ve vybraných stavebních společnostech

Stručná charakteristika problematiky úkolu:

Zadání práce:

1. Vývoj stavebnictví
2. Charakteristika stavebních podniků
3. Definování vertikální analýzy
4. Identifikace vstupních hodnot
5. Případová studie

Cíle a výstupy bakalářské práce:

Cílem bakalářské práce je stanovit pomocí vertikální analýzy jakožto metody finanční analýzy zastoupení nákladů ve vybraném stavebním podniku v čase. Poté tyto hodnoty porovnat s celorepublikovým průměrem ve stavebnictví, příp. s jiným konkurenčním subjektem.

Seznam doporučené literatury a podklady:

Růčková, P.; Finanční analýza – metody, ukazatele, využití v praxi, Grada, 2021, ISBN 978-80-271-3124-2.

Nývtová, R.; Základy finančního řízení podniku, Grada, 2018, ISBN 978-80-271-0194-8.

Čižinská, R.; Základy finančního řízení podniku, Grada, 2018, ISBN 978-80-271-0194-8.

Novotný, P.; Účetnictví pro úplné začátečníky, Grada, 2022, ISBN 978-80-271-3597-4.

Termín odevzdání bakalářské práce je stanoven časovým plánem akademického roku.

V Brně, dne 29. 9. 2022

L. S.

prof. Ing. Jana Korytářová, Ph.D.
vedoucí ústavu

Ing. Eva Vítková, Ph.D.
vedoucí práce

prof. Ing. Rostislav Drochytka, CSc., MBA, dr. h. c.
děkan

ABSTRAKT

Cieľom bakalárskej práce je stanoviť zastúpenie nákladov vybraných stavebných spoločností pomocou vertikálnej analýzy v období rokov 2016 – 2020. Vertikálna analýza spočíva vo výpočte percentuálneho stanovenia nákladov voči tržbám. Do analýzy sú zahrnuté stavebné podniky pôsobiace v Slovenskej a Českej republike. Analýza je spracovaná pomocou softvéru MS Excel. Výstupom tejto analýzy je zobrazenie percentuálneho zastúpenia nákladov jednotlivých spoločností. Výsledné percentuálne podiely nákladov sú vzájomne porovnávané medzi spoločnosťami a takisto aj s celorepublikovými priemerami.

KLÚČOVÉ SLOVÁ

Vertikálna analýza, finančná analýza, náklady, čistý obrat, výkaz ziskov a strát, stavebný podnik

ABSTRACT

The aim of the bachelor's thesis is to determine the cost representation of selected construction companies by using the vertical analysis from 2016 to 2020. The vertical analysis consists of calculating the percentage determination of costs in relation to sales. The analysis includes construction companies operating in the Slovak and the Czech Republic. The analysis is processed using MS Excel software. The output of this analysis is the display of the percentage representation of the costs of individual companies. The resulting percentages of costs are mutually compared between companies and also with national averages.

KEY WORDS

Vertical analysis, financial analysis, costs, net turnover, profit and loss statement, construction company

BIBLIOGRAFICKÁ CITACE

LIPIAKOVÁ, Nikola. *Vertikální analýza nákladů ve vybraných stavebních společnostech* [online]. Brno, 2023 [cit. 2023-05-24]. Dostupné z: <https://www.vut.cz/studenti/zav-prace/detail/148500>. Bakalářská práce. Vysoké učení technické v Brně, Fakulta stavební, Ústav stavební ekonomiky a řízení. Vedoucí Ing. Eva Vítková, Ph.D.

PROHLÁŠENÍ O PŮVODNOSTI ZÁVĚREČNÉ PRÁCE:

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci s názvem *Vertikální analýza nákladů ve vybraných stavebních společnostech* zpracovala samostatně a že jsem uvedla všechny použité informační zdroje.

V Brně dne 24.05.2023

.....
Nikola Lipiaková
autor

POĎAKOVANIE

V prvom rade by som chcela vyjadriť úprimnú vďaku mojej vedúcej práce pani Ing. Eve Vítkovej, Ph.D., za jej odbornosť, múdrosť a trpezlivosť, ktoré ma počas písania celej bakalárskej práce povzbudzovali. Nemôžem nespomenúť ani moju rodinu, bez ktorej by som nemala silu a odhodlanie túto prácu dokončiť. Ich neustála podpora, láska a porozumenie ma posúvali vpred. Ďakujem tiež mojim verným kamarátom, ktorých povzbudivé slová a úsmevy mi pomohli získať motiváciu v časoch, kedy som cítila, že je to náročné. „*Last but not least, I wanna thank me. I wanna thank me for believing in me. I wanna thank me for doing all this hard work. I wanna thank me for having no days off. I wanna thank me for, for never quitting.*” [Snoop Dogg, 2019].

OBSAH

1	Úvod.....	10
2	Vývoj stavebníctva.....	11
2.1	Slovenská republika	11
2.2	Česká republika	12
3	Stavebný podnik.....	13
3.1	Špecifiká stavebníctva	13
4	Finančná analýza.....	15
4.1	Používatelia finančnej analýzy	15
4.1.1	Manažment.....	15
4.1.2	Vlastník/investor	15
4.1.3	Veriteľ	15
5	Zdroje finančnej analýzy	16
5.1	Rozvaha	16
5.1.1	Aktíva.....	17
5.1.2	Pasíva	18
5.2	Výkaz ziskov a strát	18
5.2.1	Náklady	19
5.2.1.1	Druhové členenie	20
5.2.1.2	Účelové členenie.....	21
5.2.1.3	Členenie nákladov podľa výkonov a útvarov	22
5.2.1.4	Členenie podľa závislosti na objeme produkcie.....	23
5.2.2	Výnosy	23
5.2.2.1	Členenie výnosov	24
5.3	Výkaz cash flow	24
6	Metódy finančnej analýzy	26
6.1	Technická finančná analýza	26
6.2	Fundamentálna finančná analýza	26
6.3	Elementárne metódy analýzy	26
6.3.1	Analýza stavových (absolútnych) ukazovateľov	26
6.3.1.1	Horizontálna analýza.....	26
6.3.1.2	Vertikálna analýza.....	27
6.3.2	Analýza rozdielových ukazovateľov	27

6.3.2.1	Čistý pracovný kapitál	27
6.3.3	Analýza pomerových ukazovateľov.....	28
6.3.3.1	Ukazovateľ likvidity	28
6.3.3.2	Ukazovateľ rentability	29
6.3.3.3	Ukazovateľ zadlženosti	31
6.3.3.4	Ukazovateľ aktivity.....	31
6.3.3.5	Súhrnné indexy hodnotenia.....	32
7	Prípadová štúdia	36
7.1	Charakteristika územia	36
7.2	Charakteristika účtovnej jednotky	36
7.3	Stavebné spoločnosti na Slovensku.....	36
7.3.1	AA PLUS SLOVAKIA, s.r.o.....	37
7.3.2	FinArt, s.r.o.	40
7.3.3	FORT STAV, s.r.o.	43
7.3.4	LEGON, s.r.o.	46
7.3.5	SOMAT Group a.s.	49
7.4	Stavebné spoločnosti v Českej Republike.....	52
7.4.1	BV-Dex, s.r.o.	52
7.4.2	CD Group s.r.o.	55
7.4.3	HT Bohemia s.r.o.	58
7.4.4	PSK Brno s.r.o.	61
7.4.5	TEVOX s.r.o.	64
7.5	Zhrnutie výsledkov vertikálnej analýzy	68
8	Záver	71
9	Zoznam použitých zdrojov.....	72
10	Zoznam skratiek	73
11	Zoznam tabuliek.....	74
12	Zoznam grafov a obrázkov.....	75
13	Zoznam príloh	79

1 Úvod

V súčasnej veľmi konkurenčnej a rýchlo sa meniacej dobe je nevyhnutné, aby stavebné podniky správne riadili a analyzovali svoje náklady. Práve vertikálna analýza je jedným z nástrojov, ktoré môžu napomôcť k pochopeniu a správne riadeniu nákladov, a tak posúdiť ekonomickú výkonnosť podniku. Tento druh finančnej analýzy je zameraný na výskum nákladov podnikov vzhľadom na ich celkový tržný obrat. Stavebný priemysel predstavuje jedno z najväčších hospodárskych odvetví, a preto je dôležité poznať jeho nákladovú štruktúru a vývoj. Analýza je zameraná na kľúčové nákladové druhy a ich zmenu v závislosti na čase.

Bakalárska práca pomocou vertikálnej analýzy stanovuje percentuálne zastúpenie druhových nákladov vybraných stavebných spoločností v časovom období 2016 – 2020. Do analýzy boli zahrnuté stavebné spoločnosti pôsobiace v Slovenskej a Českej republike. Skladá sa z dvoch hlavných častí. V prvej, teoretickej časti, je vysvetlená podstata finančnej analýzy a jej nástrojov, z ktorých jedným je vertikálna analýza. Druhá časť sa zameriava na prípadovú štúdiu v konkrétnych desiatich stavebných spoločnostiach a zahŕňa zhodnotenie výsledkov. Tie sú na záver vzájomne porovnávané nielen medzi jednotlivými spoločnosťami, ale v prípade českých firiem aj s celorepublikovými priemermi. Vertikálna analýza bola spracovaná pomocou počítačového softvéru MS Excel a všetky použité dáta boli čerpané z účtovných výkazov ziskov a strát zverejnených na oficiálnych stránkach ministerstiev.

Cieľom zhotovenia vertikálnej analýzy nákladov je získať prehľad o tom, ako sú náklady v jednotlivých stavebných podnikoch rozložené a ich premenlivosť v čase. Získané výsledky môžu dopomôcť firmám identifikovať oblasti, v ktorých dochádza k neprimeranému nárastu alebo poklesu nákladov a na základe toho, prijať opatrenia na zvýšenie efektívnosti a konkurencieschopnosti.

2 Vývoj stavebníctva

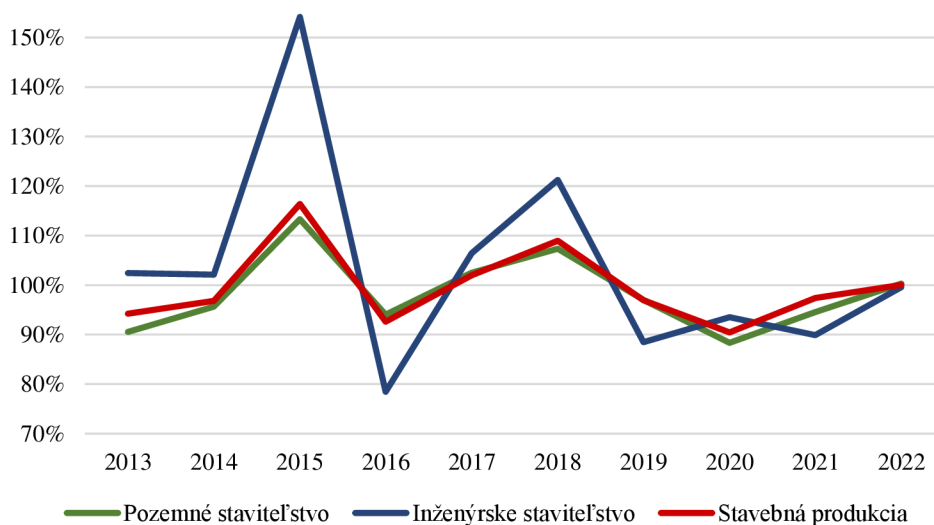
Odvetvie stavebníctva podľa medzinárodnej klasifikácie NACE Rev. 2 patrí do sekcie F a tvoria ju tri skupiny. Najväčšia skupina č. 43 je špecializovaná stavebná činnosť, ktorá zahrňuje činnosti zamerané len na jednu oblasť výstavby spoločnú pre rôzne typy stavieb. Výstavba budov (skupina 41) je druhým najväčším oddielom, do ktorého patrí výstavba všetkých typov budov. V neposlednom rade je to inžinierske staviteľstvo (skupina 42), kde patrí výstavba diaľnic, mostov, tunelov atď.. [1] [2] [3]

Index stavebnej produkcie je základným ukazovateľom v oblasti stavebníctva a odráža jeho hospodársky rozvoj v čase. Vychádza z vývoja stavebných prác premenených na stále ceny. [1] [2]

Stavebná produkcia predstavuje stavebné práce, ktoré tvoria „práce na výstavbe, prestavbe, rozšírení, obnove, opravách a údržbe stavebných objektov, vrátane montážnych prác stavebných konštrukcií a hodnoty zabudovaného materiálu“ [1, 2] realizované spoločnosťami, ktorých primárne zameranie je stavebná činnosť.

2.1 Slovenská republika

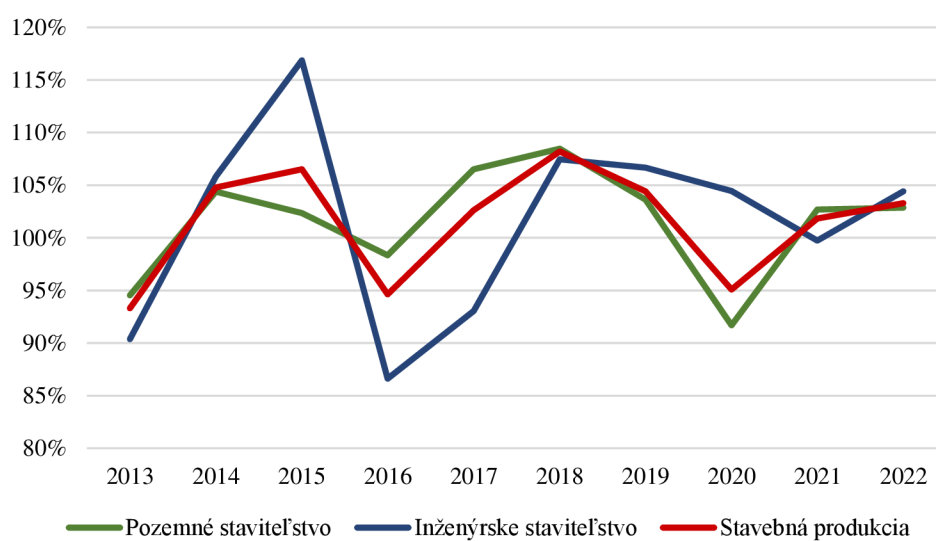
Dôsledkom globálnej hospodárskej krízy v roku 2013 mala stavebná produkcia klesajúcu tendenciu, ktorá sa v roku 2014 zastavila a jemne narástla o 3,2 %. Rok 2015 síce bol veľmi prosperujúci v odvetví inžinierskeho staviteľstva, index stavebnej produkcie narástol len o pár percent, no napriek tomu dosahuje za skúmané obdobie svoju maximálnu hodnotu 116,4 %. V roku 2016 vo všetkých odvetviach opäť nastal klesajúci trend. V rokoch 2017 nastáva nárast, ktorý pretrváva aj v roku 2018. Ďalšie klesanie nastáva v rokoch 2019 a 2020, kedy sa to opäť zlomilo a od roku 2021 si stavebná produkcia udržiava stúpajúcu tendenciu.

Graf 1 – Vývoj indexu stavebnej produkcie v SR, [2] vlastné spracovanie

2.2 Česká republika

Rok 2013 bol pre vtedajšiu hospodársku krízu posledným rokom prepadu stavebníctva v Českej republike, a tak v roku 2014 nastáva oživenie stavebnej produkcie. Výrazný nárast bol aj v roku 2015, hlavne v oblasti inžinierskeho staviteľstva, ktoré vtedy dosahovalo svoje maximum. Tento stav dlho nepretrval a v nasledujúcom roku sa stavebná produkcia prepadla medziročne až o 7,6 %. V roku 2017 opäť nastal nárast, ktorý pokračoval aj v roku 2018, kedy dosiahol index stavebnej produkcie skúmaných rokov svoje maximum, a to 108,2 %. Roky 2019 a 2020 majú klesajúcu tendenciu, ktorá sa zmenila v roku 2021 a naďalej pokračuje.

Graf 2 – Vývoj indexu stavebnej produkcie v ČR, [1] vlastné spracovanie

3 Stavebný podnik

Pojem stavebný podnik predstavuje právnickú osobu, ktorá pôsobí na stavebnom trhu ako zhotoviteľ alebo dodávateľ a jej primárnou funkciou je stavebná produkcia. Každý podnik sa snaží o čo najväčšie zhodnotenie vloženého kapitálu a dosiahnutie prosperity prostredníctvom zisku získaného stavebnou výrobou. [4]

Vznik a zánik stavebného podniku aj jeho zvolená právna forma sú podmienené obchodným zákonníkom. V menších podnikoch prevyšuje právna forma – spoločnosť s ručeným obmedzeným (s.r.o.), na rozdiel od tých väčších, ktoré majú formu akciových spoločností (a.s.). Holding je združovanie stavebných podnikov, ktoré tak zvyšujú svoje výrobné kapacity a posilňujú pozíciu na trhu. [4]

Úspešnosť stavebného podniku spočíva vo zvolení si takej produkčnej činnosti, s ktorou dokáže preraziť na stavebnom trhu a tomu bol prispôsobený aj systém výroby a spôsob riadenia podniku. Zisk je ovplyvňovaný rôznymi faktormi, najmä rentabilitou stavebnej výroby. [4]

V priebehu celého pôsobenia podniku vznikajú rôzne problémy, ktoré môžu viesť k nedosiahnutiu stanoveného cieľa alebo dokonca až k rozpadu podniku. Tieto problémy môžu vznikáť pôsobením okolitých faktorov alebo priamo vnútri podniku. Externé riziká nie je možné nijako ovplyvniť a ide hlavne o zmeny v legislatíve, pokles dopytu, čiže zhoršenie situácie na stavebnom trhu, ďalej sú to riziká spojené s finančným trhom a trhom práce. Reakciou na toto nebezpečenstvo môžu byť až celkové zmeny v organizácii podniku. Interné riziká, ako už bolo spomenuté, sú hrozby vznikajúce vnútri podniku spojené so zaistením celkovej prosperity zaobstaraním a predajom výrobkov. [4]

Na výške nákladov stavebného podniku má vysoký podiel materiál a suroviny potrebné na produkciu, preto sa podnik vyznačuje ako **materiálovo intenzívny**. Toto vysoké zastúpenie nákladov na materiál spolu s jeho optimálnym udržaním vyžaduje dostatočnú výšku prevádzkového kapitálu. To, že je podnik **investične náročný**, dokazujú náklady spojené s pracovnými strojmi a zariadeniami. Tieto zariadenia sa v krátkom čase nedokážu prispôbiť zmenám na stavebnom trhu, preto je podnik veľmi citlivý v ich využívaní. [4]

3.1 Špecifiká stavebníctva

Z charakteru výroby a následne z hotového výrobku vyplýva, že stavebný podnik má určité špecifiká, ktoré nemožno nájsť v iných odvetviach, a ovplyvňujú samotný chod výrobnjej produkcie. [4]

Produkcia stavebného podnikania má **znaky zákazkovej výroby** individuálneho charakteru, to znamená, že je výroba vo väčšine prípadov riešená špecificky na zákazku

podľa stavebnej dokumentácie, v ktorej sú obsiahnuté všetky individuálne požiadavky investora. Čím je výrobný proces detailnejšie vypracovaný, tým vyšší musí byť prevádzkový kapitál potrebný na organizáciu a riadenie výroby. [4]

Stavebná výroba sa na rozdiel od ostatných priemyselných oblastí líši v tom, že je **pohyblivá**, to znamená, že sa výrobné kapacity premiestňujú za zákazkami a zhotovený produkt je **stacionárny**, pretože ostáva na mieste produkcie. [4]

Organizácia stavebnej výroby je náročný a zdĺhavý časový proces, ktorý začína nákupom materiálu a končí jeho premenením na tržby. Lehota výstavby zákazky sa odvíja od technologického postupu a času potrebného na zabezpečenie všetkých výrobných faktorov. Do samotnej organizácie výrobného procesu vstupuje viacero subjektov, z ktorých každý z nich má veľké množstvo úloh, a je dôležité dopredu definovať ich právomoc a zodpovednosť. Úlohou dodávateľa/zhotoviteľa je dodať výrobných pracovníkov, či už z vlastných kapacít alebo pomocou subdodávateľa. Pomer objemu pracovníkov vlastných a tých zaobstaraných subdodávateľom sa odvíja od možností dodávateľa a od charakteru zákazky. Odberateľom/objednávateľom je investor, ktorý môže byť zastúpený inžinierskou organizáciou a jeho úlohou je poskytovať finančné prostriedky na realizáciu projektu. Projekčná organizácia nie je súčasťou ani jednej zo strán a vypracovanie projektovej dokumentácie môže zadať ako zhotoviteľ, tak aj investor. [4]

Výrobná kapacita predstavuje maximálny objem produkcie, ktorú môže podnik za určitú dobu vyrobiť. Je dôležité, aby kapacita zodpovedala dopytu, čiže ak je dopyt nižší ako výrobná kapacita, v podniku sú k dispozícii nečinní pracovníci a stroje. V opačnom prípade nie je podnik schopný zákazníkovi dodať požadované výrobky alebo služby. V oblasti stavebníctva nie je vždy nutné, aby výrobné kapacity dosahovali optimálne hodnoty, pretože rozsah prác sa môže v závislosti od veľkosti a technologickej náročnosti realizovaného objektu líšiť a na rovnakom mieste sa už neopakovať. Preto niekedy dochádza len k čiastočnému využívaniu výrobných kapacít. [4]

4 Finančná analýza

Existuje celý rad možností, ako definovať finančnú analýzu. Najvýstižnejšie ju definuje P. Růčková, ktorá tvrdí, že: „*Finančná analýza predstavuje systematický rozbor získaných dát, ktoré vyplývajú z účtovných výkazov*“. [5, str. 9] To znamená, že finančná analýza slúži na zistenie stavu financií v podniku a vytvorenie finančného plánu do budúcnosti. Využívajú sa na to poznatky z finančného hospodárenia firiem z minulých a súčasných období. Na základe týchto získaných dát sa odhadujú predpoklady podniku do budúcnosti, a tým sa snažia minimalizovať možné slabiny, a naopak podporiť jeho silné stránky, ktoré vedú k zvyšovaniu hodnoty podniku. [5]

4.1 Používatelia finančnej analýzy

Ešte pred spracovaním akejkoľvek analýzy je dôležité si dopredu stanoviť cieľ a cieľovú skupinu, pre ktorú bude analýza realizovaná. Na základe toho potom môžeme určiť presný typ metódy, ktorý použijeme. [5]

4.1.1 Manažment

Manažment sa zo svojho konania plne zodpovedá vlastníkom firmy, a tak sa primárne zameriava na schopnosť firmy hradiť si svoje záväzky. Preto sa v jednotlivých firmách skúma štruktúra zdrojov, finančná nezávislosť a, samozrejme, ich ziskovosť. Sleduje sa aj likvidita, čo je schopnosť vyjadrujúca mieru obťažnosti premeny majetku podniku na peňažné prostriedky. Likvidita rozhoduje o realizácii obchodno-úverovej politiky, nielen vo vzťahu k veriteľom, ale aj k jej dodávateľom. [5]

4.1.2 Vlastník/investor

Pomocou finančnej analýzy si vlastníci firiem overujú, či sú ich investované prostriedky naplno využívané a správne zhodnotené. Snažia sa o čo najlepšie zmaximalizovanie tržnej hodnoty vloženého vlastného kapitálu. Sledujú vzťah peňažných tokov k dlhodobým záväzkom, ukazovatele ziskovosti a vývoj na trhu. [5]

4.1.3 Veriteľ

Z hľadiska veriteľa je možné sa na finančnú analýzu pozerat' dvomi spôsobmi. Prvý spôsob uvažuje, že ako veriteľ figuruje banka. V tomto prípade sa sleduje likvidita a hodnotí sa ziskovosť zameraná do budúcnosti. Dôležitá je schopnosť tvorenia finančných prostriedkov a stabilita finančných tokov. [5]

V druhom prípade ide o krátkodobých veriteľov, ktorí sa zaujímajú o možnosti overenia si platobnej schopnosti, priebeh peňažných tokov (cash flow), štruktúru krátkodobých záväzkov a obežných aktív, ktoré sa využívajú ako zdroje finančných prostriedkov.

Oba druhy týchto veriteľov majú spoločný cieľ, a tým je vrátenie ich investovaných finančných prostriedkov. [5]

5 Zdroje finančnej analýzy

Základom dobre spracovanej finančnej analýzy sú kvalitné vstupné informácie, ktoré sa najčastejšie nachádzajú v účtovných výkazoch. Rozdeľujú sa na dve základné časti. **Finančné účtovné výkazy** tvoria základ pri spracovaní finančných analýz. Obsahujú informácie o stave a štruktúre majetku, zdrojoch krytia, o tvorbe a spôsobe využitia výsledku hospodárenia a tiež o cash flow. Nazývajú sa aj externými výkazmi, pretože je podnik povinný ich aspoň raz za rok zverejniť, a tak sú dostupné aj pre externých užívateľov. [5]

Vnútropodnikové účtovné výkazy nemajú záväznú väzbu a vychádzajú z interných potrieb firiem, vďaka ktorým je spracovanie finančných analýz presnejšie, s čo najmenšími odchýlkami od skutočnosti. Na úspešné spracovanie finančnej analýzy, sú dôležité hlavne tieto základné účtovné výkazy: [5]

5.1 Rozvaha

Rozvaha je účtovným výkazom, ktorý má stanovenú štruktúru a je súčasťou účtovných závierok. Vyjadruje bilančnou formou stav podniku medzi aktívami, čiže hmotný a nehmotný majetok, a pasívami, ktoré predstavujú zdroje financovania majetku. Rozvaha sa spravidla spracováva k poslednému dňu kalendárneho roka a posudzuje podnik v troch základných oblastiach. Prvou oblasťou je **majetková situácia** podniku, ktorá podáva informácie o konkrétnom druhu majetku vlastníctva, ako je ocenený a opotrebený. Druhou oblasťou sú **zdroje financovania**, kde je spravidla vlastný kapitál podnikateľa s prípadnou podporou veriteľov, čo predstavujú cudzie zdroje. Poslednou oblasťou je **finančná situácia** podniku, ktorá obsahuje informácie o výške zisku, ako bol prerozdelený a či je podnik schopný splácať svoje záväzky. [5] [6]

Označenie	AKTÍVA	číslo riadku	Bežné účtovné obdobie			Minulé účtovné obdobie
			Brutto	Korakcia	Netto	Netto
a	b	c	1	2	3	4
	AKTÍVA CELKOM	1				
A.	Pohľadávky za upísané vlastné imanie	2				
B.	Dlhodobý majetok	3				
B.I.	Dlhodobý nehmotný majetok	4				
B.II.	Dlhodobý hmotný majetok	5				
B.III.	Dlhodobý finančný majetok	6				
C.	Obežné aktíva	7				
C.I.	Zásoby	8				
C.II.	Pohľadávky	9				
C.II.1.	Dlhodobé pohľadávky	10				
C.II.2.	Krátkodobé pohľadávky	11				
C.III.	Krátkodobý finančný majetok	12				
C.IV.	Peňažné prostriedky	13				
D.	Časové rozlíšenie aktív	14				
Označenie	PASÍVA	číslo riadku	Bežné účtovné obdobie			Minulé účtovné obdobie
a	b	c	5			6
	PASÍVA CELKOM	15				
A.	Vlastný kapitál	16				
A.I.	Základný kapitál	17				
A.II.	Ažio a kapitálové fondy	18				
A.III.	Fondy zo zisku	19				
A.IV.	Výsledok hospodárenia minulých rokov (+/-)	20				
A.V.	Výsledok hospodárenia bežného účtovného obdobia (+/-)	21				
A.VI.	Rozhodnutie o zálohovej výplate podielu na zisku (-)	22				
B. + C.	Cudzie zdroje	23				
B.	Rezervy	24				
C.	Závazky	25				
C.I.	Dlhodobé záväzky	26				
C.II.	Krátkodobé záväzky	27				
D.	Časové rozlíšenie pasív	28				

Obrázok 1 – Rozvaha v skrátenom rozsahu, [5] vlastné spracovanie

5.1.1 Aktíva

Majetok ako celok predstavujú hospodárske a peňažné prostriedky, ktorými firma disponuje. Na základe likvidity sa delia na dlhodobý a krátkodobý majetok. **Dlhodobý majetok** je majetok, ktorého likvidita presahuje jeden rok. Spotrebováva sa postupne, najčastejšie vo forme odpisov, ktoré predstavujú nákladovú položku. Nie všetky položky dlhodobého majetku majú vyjadrenú svoju peňažnú hodnotu a je možné ich odpísať. Dlhodobý hmotný majetok sa zaobstaráva na zabezpečenie výkonu bežných činností podniku. Hmotný majetok prechádza do nákladov prostredníctvom odpisov, neodpisujú sa však napr. pozemky či umelecké diela, pri ktorých sa predpokladá, že sa v čase zhodnocujú. Zaujímavými informáciami sú hlavne rozbery výrobných kapacít jednotlivých strojov a zariadení a ich využívanie. Dlhodobý nehmotný majetok nemá fyzickú podobu a je to výsledok vynaliezavosti a schopností človeka. Do tejto kategórie spadajú rôzne patenty, licencie, know-how, v dnešnej dobe najčastejšie softvéry a goodwill, ktorý predstavuje: „*Kladný či záporný rozdiel medzi ocenením podniku alebo jeho časti nadobudnutého kúpou, vkladom alebo ocenením majetku a záväzku v rámci premien spoločnosti*“. [5, str. 25] Medzi dlhodobý majetok sa ďalej zaraďuje aj dlhodobý finančný majetok, ktorý sa nepoužíva na hospodársku činnosť, ale na získanie primeraného dlhodobého výnosu. Finančný majetok je neopísateľnou položkou. [5] [6]

Premenenie **krátkodobého/obežného majetku** na finančnú hotovosť je kratšia ako jeden rok. Ich štruktúru tvoria likvidné aktíva ako sú zásoby, pohľadávky a finančný majetok a vo väčšine prípadov sa spotrebovávajú naraz. Dôležité je pravidelne vykonávať analýzu obežných aktív, čiže posúdiť ich štruktúru a veľkosť, aby bola zabezpečená plynulosť výrobného procesu. Ostatné aktíva pozostávajú hlavne zo zostatkov účtov v časovom rozlíšení nákladov v nasledujúcom období. Ich veľkosť je však minimálna, čiže nespôsobujú skoro žiadnu zmenu pri fungovaní spoločnosti, a preto sa často neberú ani do úvahy. [5] [6]

5.1.2 Pasíva

Strana pasív znázorňuje pôvod finančných prostriedkov, ktoré má účtovná jednotka k dispozícii, alebo jej boli poskytnuté treťou stranou. Z toho vyplýva, že pasíva sa delia z hľadiska vlastníctva na vlastné a cudzie zdroje. **Vlastné zdroje** sú súhrn viacerých položiek, medzi ktoré patria základný kapitál, ktorý predstavuje súhrn peňažných aj nepeňažných vkladov do spoločnosti, ďalej tam patria rôzne typy fondov, ktorými si spoločnosť vytvára finančnú zásobu. Poslednou zložkou vlastných zdrojov je výsledok hospodárenia, ktorý predstavuje nerozdelený zisk z minulých období a hospodársky výsledok bežného obdobia. [5] [6] [7]

Cudzie zdroje sa môžu nazývať aj dlhom spoločnosti voči inej inštitúcii v rôzne dlhom časovom intervale. Financovanie cudzím kapitálom sa považuje za lacnejší spôsob ako financovanie kapitálom vlastným. Cudzie zdroje sa skladajú z rezerv, ktoré predstavujú budúce záväzky spoločnosti, dlhodobých a krátkodobých záväzkov a z úverov a výpomoci od bánk. Nachádzajú sa tu aj ostatné pasíva, ktoré rovnako ako pri ostatných aktívach nemajú vysokú hodnotu a neberú sa do úvahy. [5] [6] [7]

5.2 Výkaz ziskov a strát

Výkaz ziskov a strát poskytuje evidenciu výnosov a nákladov, a rovnako ako aj pri rozvahe má jasne stanovený vzor a je súčasťou účtovných závierok. Od rozvahy sa však odlišuje tým, že sa nevzťahuje k danému časovému okamihu, ale k intervalu v čase. To znamená, že položky vo výkaze sú tokové veličiny, ktorých podstata spočíva na akumulácii a ich zmeny môžu byť v čase nerovnomerné, pretože sa neopierajú o reálne peňažné toky, čiže je jasné, že čistý zisk nemusí predstavovať skutočne získanú hotovosť. Z tohto teda vyplýva, že je nutné zostavovať výkaz, v ktorom sú výnosy a náklady premenené na príjmy a výdaje. [5]

Pri finančnej analýze sa sleduje štruktúra a dynamika každej jednej položky. Z analýzy výkazu ziskov a strát je možné zistiť, ako jednotlivé položky ovplyvňujú výsledok hospodárenia, a preto sú významným podkladom pre hodnotenie ziskovosti podniku. V jeho štruktúre sa nachádza viac stupňov výsledku hospodárenia, ktoré sa od seba odlišujú druhmi vstupných nákladov a výnosov. Za najdôležitejší stupeň sa považuje výsledok hospodárenia z hospodárskej činnosti, ktorý vyjadruje schopnosť podniku vytvárať kladný výsledok len zo svojej činnosti. Do jeho vstupných nákladov vstupujú

náklady spojené s výkonovou spotrebou, so zamestnancami, s odpismi, opravnými položkami a ostatné náklady. Za vstupné výnosy sa považujú výsledky spojené s predajom tovaru, investičného materiálu, poskytovania služieb a ostatných prevádzkových výnosov. [5]

Označenie	TEXT	číslo riadku	Účtovné obdobie	
			bežnom	minulom
a	b	c	1	2
I.	Tržby z predaja výrobkov a služieb	1		
II.	Tržby za tovar	2		
A.	Výkonová spotreba	3		
B.	Zmena stavu zásob vlastnej výroby (+/-)	4		
C.	Aktivácia (-)	5		
D.	Osobné náklady	6		
E.	Úpravy hodnôt hospodárskej činnosti	7		
III.	Ostatné výnosy z hospodárskej činnosti	8		
F.	Ostatné náklady na hospodársku činnosť	9		
*	Výsledok hospodárenia z hospodárskej činnosti (+/-)	10		
IV.	Výnosy z dlhodobého finančného majetku	11		
G.	Náklady vynaložené na predané podiely	12		
V.	Výnosy z ostatného dlhodobého finančného majetku	13		
H.	Náklady súvisiace s ostatným dlhodobým finančným majetkom	14		
VI.	Výnosové úroky a podobné výnosy	15		
I.	Úpravy hodnôt a rezervy vo finančnej oblasti	16		
J.	Nákladové úroky a podobné náklady	17		
VII.	Ostatné finančné výnosy	18		
K.	Ostatné finančné náklady	19		
*	Výsledok hospodárenia z finančnej činnosti (+/-)	20		
**	Výsledok hospodárenia pred zdanením (+/-)	21		
L.	Daň z príjmu	22		
**	Výsledok hospodárenia po zdanení (+/-)	23		
M.	Prevod podielov na výsledku hospodárenia spoločníkom (+/-)	24		
***	Výsledok hospodárenia za účtovacie obdobie (+/-)	25		
*	Čistý obrat za účtovacie obdobie	26		

Obrázok 2 – Výkaz ziskov a strát v skrátenom rozsahu, [8] vlastné spracovanie

5.2.1 Náklady

Nákladom sa podľa Zákona č. 431/2002 Z. z. Zákon o účtovníctve rozumie: „Zníženie ekonomických úžitkov účtovnej jednotky v účtovnom období, ktoré sa dajú spoľahlivo oceniť“. [9 §2 (4)e] Vo všeobecnosti vyjadrujú peňažnú hodnotu spotrebovaných vstupov podniku pri jeho výrobnej činnosti, ktorá predstavuje sumu potrebnú na produkciu tovaru, výrobku alebo poskytnutie služby. Pri účtovaní nákladov nezáleží na období, v ktorom boli uhradené, ale na okamihu ich vzniku, je však potrebné, aby boli viazané k výnosom, ktoré tieto náklady v budúcnosti spôsobia. Náklady sa účtujú na účtoch 5. účtovnej triedy. [6] [9]

Náklady predstavujú klesanie ekonomického prospechu podniku, čo spôsobuje pokles jeho majetku, ktorý je využívaný na produkciu, alebo naopak zvyšujú stav záväzkov, čiže dlhov, ktoré sú vyvolané touto produkciou. Toto nemá za následok zníženie len zisku v bežnom období, ale celkové zníženie vlastného kapitálu. [6]

Podstatou riadenia nákladov je ich sledovanie a následné posúdenie z hľadiska účelu a zmysluplnosti. Keďže náklady spôsobujú pokles vlastného kapitálu, na to aby boli považované za účelné a zmysluplné, musí byť ich budúci ekonomický prospech vyšší ako je hodnota nákladov vynaložených na spotrebu, pretože iba ak sú výnosy vyššie ako náklady, je zabezpečený zisk z hospodárenia podniku. Na monitorovanie, kontrolovanie a ovplyvňovanie vynaložených nákladov je nutné ich vhodne triediť. V podnikateľskej teórii, ale aj praxi sa náklady klasifikujú z rôznych hľadísk do jednotlivých nákladových skupín, druhov a tried. [6]

5.2.1.1 Druhové členenie

Druhové členenie rozdeľuje náklady podľa ekonomicky jednotných nákladových druhov, na základe ktorých sa vo výkaze ziskov a strát identifikuje, ktoré druhy nákladov boli vyvolané zaistením činnosti podniku ako celku v skúmanom období. Využíva sa klasifikácia nákladov na základe spotrebovaných výrobných faktorov s vecne podobnými charakteristikami. Toto členenie umožňuje porovnanie nákladovosti tržieb podniku nie len v čase, ale aj ich porovnanie s konkurenčnými podnikmi, a tým stanoviť jeho pozíciu na trhu. Ďalšou výhodou tohto členenia je skutočnosť, že zaisťuje väzby hlavného podnikového rozpočtu k ostatným častiam podnikového plánu, a práve preto je základným členením nákladov vo finančnom účtovníctve. [6] [10]

V oblasti podnikania sa rozlišujú základné nákladové druhy v spojení s prevádzkovaním a financovaním. **Prevádzkové náklady** sú pravidelné výdavky spojené s každodenným chodom prevádzky. Patria tu všetky suroviny, materiál a energie potrebné na výrobnú činnosť podniku, ďalej spotreba a použitie externých prác a služieb, ako sú napríklad doprava materiálu, nájom nebytových priestorov, telekomunikačné služby, ale aj oprava a údržba, ktoré sú nevyhnutnou súčasťou starostlivosti o majetok firmy. Zahrňujú sa tu aj odpisy dlhodobého hmotného aj nehmotného majetku, dane a poplatky. V neposlednom rade sú tu zahrnuté osobné náklady spojené so zamestnancami ako sú mzdové náklady a náklady na zdravotné poistenie a sociálne zabezpečenie. Medzi **finančné náklady** patria poistenia, úroky a rôzne poplatky, ktoré musia byť hradené. [6] [10]

NÁKLADY NA HOSPODÁRSKU ČINNOSŤ:	
A. Výkonová spotreba	
A.1. Náklady vynaložené na predaj tovaru	
A.2. Spotreba materiálu a energie	
A.3. Služby	náklady na opravy a udržiavanie, cestovné, náklady na reprezentáciu, nájomné, náklady na zaobstaranie drobného nehmotného majetku
B. Zmena stavu zásob vlastnej výroby (+/-)	z nedokončenej výroby, polotovarov, výrobkov, mladých a ostatných zvierat
C. Aktivácia (+/-)	
D. Osobné náklady	
D.1. Mzdové náklady	vrátane príjmov spoločníkov a odmeny členom orgánov obchodných korporácií
D.2. Náklady na sociálne, zdravotné poistenie a ostatné náklady	vrátane sociálnych nákladov fyzickej osoby
E. Úpravy hodnôt hospodárskej činnosti	zmeny v oceňovaní dlhodobého nehmotného a hmotného majetku, zásob a pohľadávok
F. Ostatné náklady na hospodársku činnosť	dary, zmluvné pokuty, úroky za oneskorenie, ostatné pokuty a penále, odpis pohľadávok, poisťné vzťahujúce sa k prevádzkovej činnosti, inventarizačné rozdiely a škody, spotreba preferenčných limitov, spotreba emisných povoleniek, mimoriadne prevádzkové náklady
F.1. Dane a poplatky	
F.2. Rezervy v hospodárskej oblasti a komplexné náklady budúcich období	
FINANČNÉ NÁKLADY:	
H. Náklady súvisiace s ostatným dlhodobým finančným majetkom	predaj ostatného dlhodobého finančného majetku
I. Úpravy hodnôt a rezervy vo finančnej oblasti	tvorba rezerv a opravných položiek vo finančnej oblasti
J. Nákladové úroky a podobné náklady	úroky z úverov a pôžičiek
K. Ostatné finančné náklady	náklady z predaja krátkodobého finančného majetku, z precenenie podielov, z derivátových operácií, poskytnuté dary vo finančnej oblasti, kurzové straty, manka, schodky a škody na finančnom majetku, poplatky spojené s vedením účtov, mimoriadne

Obrázok 3 – Druhé členenie nákladov, [6] vlastné spracovanie

Nákladové druhy, ktoré vstupujú do výrobného procesu podniku môžeme charakterizovať aj na náklady jednoduché, prvotné, ktoré vznikajú hneď pri vstupe do podniku a externé náklady, ktoré vznikajú spotrebou práve daných výrobkov, prác a služieb externých dodávateľov. [6] [10]

Vo výkaze štruktúrovanom na základe druhového členenia je výsledok hospodárenia súčtom hospodárskych výsledkov z prevádzkovej a finančnej činnosti. [6] [10]

5.2.1.2 Účelové členenie

Účel tohto členenia vyjadruje vzťah nákladu ku konkrétnemu výkonu. Delia sa podľa činností, ktoré ich vyvolali, je teda jasný zámer ich vynaloženia a oddelenie, v ktorom vznikli. Výhodou tohto členenia je možnosť kontroly primeranosti spotreby nákladov. [6] [10]

Výkaz ziskov a strát zostavený v účelnom členení podľa ČÚS má odlišnú štruktúru, usporiadanú na základe prevádzkového hospodárskeho výsledku. [6] [10]

+ Tržby z predaja výrobkov, tovaru a služieb
- Náklady na predaj (vrátane úprav hodnôt)
= Hrubý zisk alebo strata
- Odbytové náklady (vrátane úprav hodnôt)
- Správne náklady (vrátane úprav hodnôt)
+ Ostatné výnosy z hospodárskej činnosti
- Ostatné náklady na hospodársku činnosť
= Výsledok hospodárenia z hospodárskej činnosti (+/-)

Obrázok 4 – Štruktúra výsledku hospodárenia z hospodárskej činnosti vo výkaze ziskov a strát zostaveného podľa ČÚS v účelovom členení, [6] vlastné spracovanie

5.2.1.3 Členenie nákladov podľa výkonov a útvarov

Sledovanie nákladov podľa tohto členenia je už nad rámec finančného účtovníctva a patrí k problematike manažérskeho účtovníctva. Prvým znakom toho, že ide o oblasť manažmentu je fakt, že sledujeme či boli náklady vynaložené vlastnou produkciou výkonu, alebo či súvisia so zabezpečením jeho rámcových podmienok, ktoré predstavujú predpoklady podniku na vytvorenie prosperujúceho prostredia, v ktorom neustále inovuje svoju výkonnosť. Na základe tohto sa rozlišujú náklady **technologické**, ktoré sú vyvolané technologickým procesom pri vykonávaní danej činnosti. Výška týchto nákladov je stanovená na základe noriem spotreby potrebných na začatie technologickej činnosti. Tieto náklady priamo súvisia s technologickými operáciami spojenými s výrobou daného výkonu a ďalej sa rozdeľujú na jednotkové a režijné. Jednotkový náklad sa bezprostredne vzťahuje k určitému výkonu, na rozdiel od nákladu režijného, ktorý nesúvisí s jednotlivým výkonom, ale s celkovým technologickým procesom danej činnosti. Druhý druh nákladov **sú náklady spojené s obsluhou a riadením**, ktoré sú v podstate nákladmi režijnými a zabezpečujú sprievodné činnosti technologického procesu a podmienky potrebné k jeho výrobe. [6] [10]

5.2.1.3.1 Kalkulačné členenie

Kalkulačno-výkonové triedenie nákladov vyjadruje stav nákladov na potrebnú výkonovú jednotku, ako je napríklad jeden výrobok či služba. Táto výkonová jednotka sa nazýva **kalkulačná** a rozlišujú sa pri nej náklady priame a nepriame. Priame náklady sa viažu ku konkrétnemu druhu výkonu a ide o také položky, ktoré sa dajú jasne určiť na jednotku kalkulácie. [6] [10]

Nepriame náklady sa viažu k viac ako jednému výkonovému druhu a sú spoločné pre viacero kalkulačných jednotiek, ktoré nemajú vôbec žiadne alebo len ťažko identifikovateľné vzájomné väzby. Nepriame náklady v rozsiahлом kontexte zabezpečujú chod podnikateľského priebehu vo firme. V absorpčných kalkuláciách, označovaných aj kalkuláciami úplných nákladov, je ku každej kalkulačnej jednotke priradený priamy aj

nepriamy náklad. Pri kalkulácii neúplných neabsorbčných nákladov sa k jednotlivej kalkulačnej jednotke priradujú iba tie náklady, ktoré s ňou len systematicky súvisia. [6] [10]

5.2.1.3.2 Členenie podľa zodpovednosti

Toto členenie venuje svoju pozornosť na jednotlivé väzby miesta vzniku nákladov alebo ich zodpovednosti za vznik. Základom tohto členenia je rozdelenie nákladov podľa jednotlivých zložiek organizačného systému či vnútropodnikových útvarov vo firme, nazývaných strediská. Medzi jednotlivými strediskami sa odohráva množstvo interných výkonov, ako napríklad nákladové stredisko, ktoré vyjadruje zodpovednosť medzi jednotlivými strediskami. Je špecifické v tom, že pracovníci dokážu ovplyvniť výšku nákladových vstupov činností. Každý jeden náklad, ktorý bol vynaložený patrí do zodpovednosti konkrétneho strediska, ktorého nadriadený je povinný ho schváliť. Tento systém členenia sa často používa pri riadení nákladov na činnosť v celom podniku, pretože v prípade že je rozpočet nákladov na určité obdobie prekročený, je ľahko odhaliteľné, kto je za to zodpovedný. [6] [10]

5.2.1.4 Členenie podľa závislosti na objeme produkcie

Podstatou tohto členenia je zistenie, aký finančný dopad vyvolávajú určité zmeny sortimentu, predajnej ceny, objemu či kapacít výroby, a na základe toho prijať náležité kroky. [6] [10]

Variabilné náklady sú úmerné množstvu výroby, čiže sa menia v závislosti na zmene objemu. Tieto náklady sa pre potreby kalkulovania a rozpočtovania ďalej delia na proporcionálne, ktoré priamo závisia na počte vykonaných úkonov; podproporcionálne, ktoré rastú pomalšie v absolútnej výške ako je objem výkonov a nadproporcionálne, ktoré zas rastú v absolútnej výške rýchlejšie ako je objem zrealizovaných výkonov. Oproti variabilným existujú **náklady fixné**, ktorých výška sa v závislosti na zmene kapacít vôbec nemení. [6] [10]

Celkové náklady predstavujú súčet fixných nákladov (F) a jednotkových variabilných nákladov (v) vynásobených množstvom produkcie (Q). [6] [10]

$$N = v \cdot Q \quad (5.1)$$

Na dosiahnutie zisku je potrebné si uvedomiť, že výška variabilných nákladov má byť nižšia ako predajná cena výrobku, a tak je potrebné ich navýšiť o príspevok na krytie fixných nákladov a tvorbe zisku. Bodom zvratu sa označuje situácia, kedy sa výška tržieb rovná celkovým nákladom produkcie. [6] [10]

5.2.2 Výnosy

Výnosy v podstate predstavujú sumu, ktorú podnik nadobudol vykonávaním svojej činnosti v určitom časovom období, kde ako aj pri nákladoch nezáleží, či došlo k úhrade v rovnakom období. Presná definícia zo Zákona č. 431/2002 Z. z. Zákona o účtovníctve

zníe: „*Výnosom sa rozumie zvýšenie ekonomických úžitkov účtovnej jednotky v účtovnom období, ktoré sa dá spoľahlivo oceniť*“. [9, §2 (4)c] Určujú teda množstvo výstupov podniku z jeho prevádzkovej činnosti, ktorej zdroj nemusí byť iba predaj výrobkov a služieb, ale aj prepožičanie majetku do rúk iného jednotlivca alebo uskutočnením zmien ekonomických skutočností. [6] [9]

Výnosy predstavujú ekonomický prínos pre podnik, pretože stav jeho ekonomických úžitkov sa zvyšuje, a tým aj hodnota vlastného kapitálu v podobe nárastu aktív alebo ich úrovni na hodnote. Ako už bolo spomenuté pri nákladoch, aj výnosy sa účtujú bez ohľadu na okamih ich zaplatenia, ale v období, s ktorým sa vecne a časovo spájajú. Vecnú spojitosť, nazývanú tiež matching, vyjadruje „*správnosť relácií medzi účtovnými veličinami*“ [6, str. 58] a časová väzba znamená, že sa o ekonomickej operácii účtuje v okamihu jej vzniku. Jedným z príkladov je odpisovanie majetku, kde k výdaju dôjde pri jeho obstarávaní, ale nákladnou položkou sa stane neskôr, počas doby životnosti pri odpisovaní. Z tohto celého teda vyplýva, že medzi nákladmi a výnosmi je vzájomný súlad a jednotlivá súmernosť. [6]

5.2.2.1 Členenie výnosov

Výnosy sa na základe ich vzťahu k úrovni výkonu rozdeľujú na externé a interné. Rovnako ako aj pre náklady, aj pre výnosy je typický ich účelový vzťah k výkonom. [10]

Externé výnosy sú hodnotový ekvivalent, ktorý podnik získa predaním svojich predmetov prevádzkovej činnosti a v rozvahe sa prejaví zvýšením finančných prostriedkov alebo pohľadávok. [10]

Interné výnosy vyjadrujú prírastok výkonov zrealizovaných priamo v oprávnených vnútropodnikových útvaroch, ktoré predstavujú oceňovanie nákladu, ktorý bolo potrebné vynaložiť na jeho produkciu. V rozvahe sa toto hodnotové navýšenie prejaví v časti nedokončenej výroby alebo iného aktivovaného majetku, nie však vo forme finančných prostriedkov, ani pohľadávok, ako je to pri externých výnosoch. Oceňujú sa vnútropodnikovými cenami danými pre každý druh výkonu zvlášť. [10]

5.3 Výkaz cash flow

Výkaz o tvorbe a použití peňažných prostriedkov porovnáva bilančnou formou, rovnako ako rozvaha, zdroje vzniku finančných prostriedkov, čiže príjmov s výdajmi, ktoré daná účtovná jednotka za určité obdobie spotrebovala. Poskytuje prehľad o peňažitých tokoch, ktoré nie sú tvorené len príjmami a výdajmi finančných prostriedkov, ale aj peňažnými ekvivalentami. Predstavujú teda skutočné hotovostné toky, pod ktoré spadajú peniaze v hotovosti, vrátane cenín, peniaze na bankových účtoch a rovnako aj peniaze, ktoré sú ešte len na ceste. Za peňažný ekvivalent sa pokladá krátkodobý likvidný majetok, pri ktorom sa predpokladajú nepodstatné zmeny na hodnote v závislosti na čase. Existujú dva spôsoby získania peňažných tokov, a to buď priamo, kde sa sledujú príjmy a výdaje za

určité obdobie, alebo nepriamou metódou, ktorá transformuje zisk do pohybu peňažných prostriedkov. [5] [6]

Výkaz je možné rozdeliť na tri základné časti. Najdôležitejšou časťou je zaoberajúca sa **hospodárskou činnosťou**. Udáva možnosti posúdenia, do akej miery sa výsledok hospodárenia z tejto činnosti zhoduje s reálne získaným ziskom a ako zmena pracovného kapitálu ovplyvní tvorbu peňazí. **Investičná oblasť** informuje o príjmoch súvisiacich s predajom investičného majetku a o výdajoch, týkajúcich sa práve nákupom takejto investície. Posledná oblasť súvisí s **finančnou činnosťou**, ktorá posudzuje vonkajšie financovanie podniku, teda ako dokáže disponovať so svojim dlhodobým kapitálom. Všeobecne je možné teda tvrdiť, že výkaz cash flow hodnotí skutočnú finančnú situáciu podniku v určitom časovom období. Posudzuje teda zostavu finančných zdrojov, politiku hospodárenia, štruktúru použitia peňažných prostriedkov, pri ktorej je kľúčová ich dĺžka viazanosti, ktorá vplýva na likviditu podniku. V neposlednom rade vyjadruje pomer finančných zdrojov získaných z vlastnej podnikovej činnosti k ostatným finančným zdrojom. [5] [6]

Veľkou výhodou výkazu cash flow je, fakt že nie je podstatná použitá metóda pri odpisovaní majetku, pretože obe metódy vykazujú rovnaké peňažné toky, a rovnako nie je skresľovaný časovým rozlíšením. [5] [6]

Zisk po úhrade úrokov a zdanení

+ odpisy

+ iné náklady

– výnosy, ktoré nevyvolávajú pohyb peňazí

Cash flow zo samofinancovania

± zmena pohľadávok (+ úbytok, – prírastok)

± zmena krátkodobých cenných papierov (+ úbytok)

± zmena zásob (+ úbytok)

± zmena krátkodobých záväzkov (+ prírastok)

Cash flow z hospodárskej činnosti

± zmena fixného majetku (+ úbytok)

± zmena nakúpených obligácií a akcií (+ úbytok)

Cash flow z investičnej činnosti

± zmena dlhodobých záväzkov (+ prírastok)

± prírastok vlastného imania z titulu emisie akcií

– výplata dividend

Cash flow z investičnej činnosti

Obrázok 5 – Štruktúra výkazu o tvorbe a použití peňažných prostriedkov, [5] vlastné spracovanie

6 Metódy finančnej analýzy

V rámci finančnej analýzy vzniklo niekoľko metód hodnotiacich zdravie firmy. Pri výbere správnej metódy je dôležité uvedomiť si všetky riziká, ktoré môžu nastať zvolením nevhodnej metódy. Z toho vyplýva, že zvolená metóda musí byť spoľahlivá a účelná svojmu cieľu. Náklady spojené s výberom metódy by mali byť primerané ich návratnosti. Je možné teda usúdiť, že zvolená metóda musí zodpovedať z hľadiska časovej a aj finančnej náročnosti. [5] [11]

6.1 Technická finančná analýza

Technická analýza je veľmi jednoduchá na pochopenie aj neodborníkmi v praxi a jej podstatou je hodnotenie daných položiek z účtovných výkazov bez nutnosti poznania ich ekonomického obsahu a významu. Na kvalitné spracovanie dát a následné posúdenie výsledkov sa používajú rôzne matematické, matematicko-štatistické a algoritmické metódy. Ak sa účtovné jednotky v súčasnosti chovajú rovnako ako tie z minulých rokov, znamená to, že zmeny hodnôt na účtoch sú náhodné. [5] [11]

6.2 Fundamentálna finančná analýza

Fundamentálna analýza predstavuje rozbor údajov, ktorých hlavným zdrojom je predovšetkým finančné účtovníctvo. Opiera sa o súvislosti medzi ekonomickými a mikroekonomickými procesmi. Svoje závery odvodzuje spravidla bez algoritmických procesov a nevyplývajú z nich len údaje o majetkovej, finančnej a dôchodkovej situácii v podniku, ale hlavne podklady pre rozhodovanie a riadenie účtovnej jednotky. [5] [11]

6.3 Elementárne metódy analýzy

Táto metóda pracuje s ukazovateľmi, ktoré predstavujú údaje z účtovných alebo iných výkazov a čísla z nich odvodené. Už bolo spomenuté, že čas zohráva vo finančnej analýze veľmi dôležitú úlohu, a preto sa pri elementárnej analýze rozlišujú veličiny práve z časového hľadiska. Stavové veličiny sa vzťahujú k určitému časovému okamihu, akými sú napríklad dáta z rozvahy; naopak tokové veličiny sa týkajú časových intervalov, ktoré sú zas získavané z výkazu ziskov a strát. Je dôležité vytváranie tzv. časových radov, ktoré predstavujú dĺžku skúmania daného podniku. Čím dlhšie je podnik posudzovaný, tým je k dispozícii viac informácií, čo prináša presnejšie výsledky. [5]

6.3.1 Analýza stavových (absolútnych) ukazovateľov

Tieto ukazovatele vyplývajú priamo z posudzovania hodnôt jednotlivých položiek účtovných výkazov. Spracovanie tejto metódy nevyžaduje žiadnu z matematických metód, a preto je dosť obmedzená. Zahŕňa v sebe horizontálnu a vertikálnu analýzu, ktoré sa navzájom prelínajú, dopĺňajú, a tak vytvárajú podrobný obraz o podniku. [5]

6.3.1.1 Horizontálna analýza

Horizontálna analýza sa zaoberá časovými zmenami absolútnych ukazovateľov. V podstate porovnáva vybrané položky účtovných výkazov medzi sebou v rôznych časových obdobiach. Označenie „horizontálna“ symbolizuje skutočnosť, že na horizontále, v jednom riadku, sú zobrazené obsahovo rovnaké údaje s časovým

rozlíšením. Na vytvorenie čo najpresnejšej analýzy je potrebné uvažovať v širšom kontexte, a preto sa pri spracovaní analýzy zohľadňujú aj spomínané časové rady, a takisto aj prostredie hodnotiaceho podniku. [5]

6.3.1.2 Vertikálna analýza

Analýza komponent, ako sa niekedy vertikálna analýza nazýva, sa venuje vnútornej štruktúre absolútnych ukazovateľov. To znamená, že vyjadruje zastúpenie konkrétnych položiek výkazov k celku, čiže je založená na percentuálnej analýze výkazov. Údaje sú umiestnené vertikálne, v stĺpcoch a vyjadrujú podiel časti k celku. Takéto spracovanie je vhodné na porovnávanie veľkosti rôznych podnikov. Posudzuje sa štruktúra rovnako ako aktív, tak aj pasív. Štruktúra aktív sa zaoberá majetkom firmy, teda informuje o uskutočnených investíciách a o tom, do akej miery bola zohľadnená výnosnosť týchto investícií. Naopak, štruktúra pasív vychádza zo zdrojov financovania majetku. Firma na financovanie majetku môže použiť svoje vlastné zdroje alebo zdroje cudzie, ktoré sú poskytované firme z tretej strany. Pri nákupe majetku je možné obmedziť vznik rizika vyplývajúceho z využívania finančných zdrojov práve vhodným rozložením týchto zdrojov. [5] [12]

6.3.2 Analýza rozdielových ukazovateľov

Rozdielové ukazovatele sú základom finančných analýz, predovšetkým v oblastiach riadenia obežných aktív, a tým riadenie likvidity podniku. Počítajú sa ako rozdiel určitých položiek na strane aktív s určitou položkou zo strany pasív. Tieto ukazovatele sa nazývajú aj finančnými fondami. [5]

6.3.2.1 Čistý pracovný kapitál

Net working capital označuje rozdiel obežných aktív, medzi ktoré patria zásoby, pohľadávky a finančný majetok firmy; a všetkých krátkodobých záväzkov. [5]

$$\text{Čistý pracovný kapitál} = \text{obežné aktíva} - \text{krátkodobé cudzie zdroje} \quad (6.1)$$

Čistý pracovný kapitál je jednou z častí obežných aktív, pomocou ktorého sa dokáza zo všetkých peňažných prostriedkov podniku oddeliť práve tie, ktoré sú potrebné na splatenie finančných záväzkov a zo zvyškom môže manažér disponovať, ako uzná za vhodné. Je chápaný aj ako finančný „vankúš“, ktorý slúži na splatenie krátkodobých záväzkov, tak aby mohol podnik pokračovať vo svojej činnosti v obmedzenom režime. [5] [12]

Čistý pracovný kapitál veľmi úzko súvisí s ukazovateľom bežnej likvidity, ktorý nepriamo vyjadruje veľkosť kapitálu, ktorá môže byť na základe oboru podnikania rozdielna. V praxi je často spájaný s ukazovateľom obratnosti čistého pracovného kapitálu, ktorý vyjadruje účinnosť a primeranosť čistého pracovného kapitálu. [5] [12]

V skratke povedané, ukazovateľ čistého pracovného kapitálu sleduje vývoj pracovného kapitálu, riadi všetky jeho jednotlivé zložky a určuje jeho výšku, tak aby bola dosiahnutá súčasná aj budúca stabilita firmy. Jeho hodnota ďalej poskytuje informácie o fungovaní firmy, vzniku možných finančných kríz a o schopnosti vytvárať cash flow. [5] [12]

6.3.3 Analýza pomerových ukazovateľov

Analýza pomerových ukazovateľov vychádza priamo zo základných účtovných údajov a z tohto dôvodu je najvyužívanejším postupom k zhotoveniu účtovných výkazov. Je definovaná ako pomer jednej alebo viacerých účtovných položiek k inej položke alebo skupine položiek. Základný zmysel pomerových ukazovateľ je zhotovenie rôznych časových porovnaní, prierezových a porovnávacích analýz, takisto slúžia ako základ pre regresné a korelačné metódy. Sústavy paralelne radených ukazovateľov vznikajú zoskupením týchto ukazovateľov bez matematických väzieb a každá z nich má svoju vlastnú ekonomickú interpretáciu. [5]

Pyramídové sústavy ukazovateľov sa vyznačujú vytvorením vzťahov na základe matematických operácií medzi jednotlivými podielovými ukazovateľmi. Existujú rôzne skupiny pomerových ukazovateľov. [5]

6.3.3.1 Ukazovateľ likvidity

Likvidita je jeden z najdôležitejších ukazovateľ, pretože nepredstavuje len rýchle a čo najmenej stratové premenenie zložky majetku na peňažnú hotovosť, ale aj schopnosť podniku načas uhradiť všetky svoje záväzky. Nedostatok likvidity môže viesť k neschopnosti podniku využívať ziskové príležitosti, platiť svoje záväzky, dokonca až k bankrotu. Z tohto je možné usudzovať existenciu priamej závislosti medzi likviditou a solventnosťou, čiže schopnosťou platiť záväzky. Ideálna hodnota likvidity nie je presne určená, pretože každá cieľová skupina preferuje inú úroveň likvidity. Napríklad manažment podniku vyžaduje vyššiu úroveň likvidity, ktorá v tomto prípade znamená vyššiu ziskovosť, ako vlastníci podniku, pre ktorých nižšia úroveň likvidity predstavuje neefektívnu viazanosť finančných prostriedkov, čo v tomto prípade znižuje ziskovosť vlastného kapitálu. Existujú tri skupiny ukazovateľov likvidity, pre ktoré sú stanovené doporučené hodnoty. Nie je však nutné sa nimi riadiť a pre poznanie objektívnej hodnoty likvidity konkrétneho podniku je najlepšie sledovať ju v dlhšom časovom období. [5] [13]

Okamžitá likvidita, nazývaná aj likvidita 1. stupňa, predstavuje skupinu tých najlikvidičnejších položiek z rozvahy. Pri výpočte sa pracuje s finančným majetkom, ktorý predstavuje peniaze na bežných účtoch i v pokladni, cenné papiere, ale aj bankové úvery s okamžitou splatnosťou. Hodnota okamžitej likvidity sa pohybuje medzi hodnotami 0,9 – 1,1, neznamená to však, že prekročenie rozmedzia spôsobí finančné problémy podniku. [5] [13]

$$\text{Okamžitá likvidita} = \frac{\text{pohotovosť platobných prostriedkov}}{\text{dlhy s okamžitou likviditou}} \quad (6.2)$$

Pohotová likvidita je likviditou 2. stupňa, vyjadruje podiel obežných aktív bez zásob ku krtkodobm dlhom. Všeobecne platí, že pomer čitateľa a menovateľa by mal byť 1 : 1, prípadne 1,5 : 1, čo predstavuje pln vyrovnanie sa podniku so svojimi záväzkami bez toho, aby bol nuten predat svoje zásoby. Držanie nadmernej výšky obežných aktív znamená ich pln nevyužitie, a tak nepriamo ovplyvňujú rentabilitu vložených prostriedkov. [5] [13]

$$\text{Pohotová likvidita} = \frac{\text{obezn aktíva} - \text{zásoby}}{\text{krtkodob dlhy}} \quad (6.3)$$

Bezn likvidita je tretím stupňom pomerovej likvidity a ukazuje koľkokrát obezn aktíva pokrvj krtkodob záväzky podniku, čo predstavuje schopnosť podniku v danom okamihu vyplatt všetkých veriteľov zo svojich obežných aktív. m je úroveň bežnej likvidity väčšia, tým isteia je platobná schopnosť podniku, všeobecne sa vak pohybuje v rozmedzí 1,5 – 2,5. V tomto prípade sa pri premieani obežných aktív na hotovosť neprihliada na ich likviditu a ani na splatnosť krátkodobých záväzkov, čo môže sposobovat skreslen hodnoty. [5] [13]

$$\text{Bezn likvidita} = \frac{\text{obezn aktíva}}{\text{krtkodob dlhy}} \quad (6.4)$$

6.3.3.2 Ukazovateľ rentability

Ukazovateľ výnosnosti investovaného kapitálu slúži k zhodnoteniu efektívnosti danej činnosti v podniku. Vo výpočte sa pouivj informácie hlavne z výkazu ziskov s strát, ale objavujú sa aj v rozvae. Všeobecne je vyjadren ako pomer zisku k časti vloženému kapitálu. Oba základné pojmy, ktoré do pomeru vstupujú, môžu byť v rôznych literatúrach rozdielne poate. Na zostavenie finančnej analýzy sú najdoleiteie tieto tri kategórie zisku. Prvou kategóriou je **EBIT**, ktorá odpovedá prevádzkovému hospodárskemu výsledku, čo sa rovná zisku pred oditanm úrokov a dan. Vyuiva sa hlavne na pomerne presné porovnanie medzi firmami, ktoré síce majú rovnaké daňové zaťaženie, ale ich hodnota je rozdielna, čiže vyka úrokov by mohla ovplyvnit výsledok hospodarena. Druhou je kategória **EAT**, čo predstavuje zisk už po zdanen, teda isty zisk. Pouiva sa vo všetkých ukazovateľoch, ktoré hodnotia výkonnosť podniku, pretože poskytujú rychl prehľad finančnej situácie firmy. Treťou kategóriou je **EBT** – „zisk pred zdanením, kde prevádzkový zisk je znizeny alebo zvrseny o mimoriadny hospodársky výsledok, od ktorého ete neboli oditane dane“ [5, str. 52]. Vyuiva sa hlavne pri porovnavni výkonnosti firiem s rozdielnym daňovým zaaenm. Pri vkladaní kapitálu musíme uvaovat, ktorý ukazovateľ rentability bude použitý. V praxi sa pouivj rôzne druhy týchto ukazovateľov. [5] [13]

Ako prvý je predstavený **ukazovateľ rentability celkového vloženého kapitálu (ROA)**, ktorý vyjadruje celkovú efektívitu podniku, čiže návratnosť aktív alebo investícií, od

ktorých sa odvíja celková výnosnosť vloženého kapitálu. Je možné na základe neho odvodiť ukazovateľ rentability investovaného kapitálu, ktorý vyjadruje „mieru zhodnotenia všetkých aktív spoločnosti financovaných vlastným aj cudzím dlhodobým kapitálom“ [5, str. 52]. [5] [13]

$$ROA = \frac{\text{zisk}}{\text{celkový vložený kapitál}} \quad (6.5)$$

Ukazovateľ rentability vlastného kapitálu (ROE) zaujíma hlavne akcionárov a vlastníkov podnikov, ktorí sa pomocou neho dozvedajú, či je ich kapitál primerane znásobovaný v súlade s rizikom, s ktorým investovali. Jeho hodnota by mala byť vyššia ako výška úrokovej miery bezrizikových cenných papierov, pretože inak je pre investorov veľmi nevýhodné do takejto investície vložiť peniaze. [5] [13]

$$ROE = \frac{\text{zisk}}{\text{vlastný kapitál}} \quad (6.6)$$

Pákový efekt úzko súvisí s ukazovateľom rentability a sleduje mieru zmeny rentability vlastného kapitálu pri zmene štruktúry investovaných zdrojov. Leverage – faktor, ako sa niekedy tento efekt nazýva, ukazuje, že medzi rentabilitou vlastného a vloženého kapitálu existuje súvislosť, vplyv páky, ktorý tvrdí, že ak je úroková miera cudzieho kapitálu nižšia ako rentabilita celkového kapitálu, tak rentabilita vlastného kapitálu rastie. Tento fakt sa označuje ako pozitívny leverage efekt a ak je úroková miera vyššia, hovorí sa o negatívnom leverage efekte. [5] [13]

Ukazovateľ rentability tržieb (ROS), niekedy označovaný aj ako zisková marža, vyjadruje percentuálny podiel zisku po zdanení na tržbách za predaj tovaru výrobkov a služieb, teda koľko toho dokáže podnik vyprodukovať na jednotku tržby. Jednoznačné doporučené hodnoty nie je možné určiť, je však zrejmé, že čím vyššia hodnota ukazovateľa rentability tržieb je, tým lepšiu má podnik pozíciu na trhu. [5] [13]

$$ROS = \frac{\text{zisk}}{\text{tržby}} \quad (6.7)$$

Posledným ukazovateľom je **ukazovateľ rentability nákladov (ROC)**, ktorý sa považuje za jeden z doplnkových ukazovateľov a vyjadruje pomer medzi celkovými nákladmi k tržbám podniku. Je logické že, čím sú náklady nižšie, tým je výsledok hospodárenia lepší. [5] [13]

$$ROC = 1 - \frac{\text{zisk}}{\text{tržby}} = 1 - ROS \quad (6.8)$$

6.3.3.3 Ukazovateľ zadlženosti

Pojem zadlženosť vyjadruje, že podnik na svoje financovanie aktív používa cudzie zdroje, čiže si vytvoril dlh. Je dané zákonom, že žiadny podnik nemôže financovať čisto iba zo zdrojov cudzích, ale musí mať určitú výšku vlastného kapitálu. Podstatou analýzy zadlženosti je nájdenie čo najvýhodnejšieho riešenia medzi financovaním vlastnými a cudzími zdrojmi. Toto predstavuje kapitálovú štruktúru, pri ktorej sa hlavne hodnotí pomer medzi vlastnými a cudzími zdrojmi financovania. Pri analyzovaní finančnej štruktúry z hľadiska zadlženosti existuje celá rada týchto ukazovateľov. [5] [13]

K najzákladnejším patrí **ukazovateľ veriteľského rizika**, ktorý predstavuje celkovú zadlženosť firmy. S rastúcou hodnotou ukazovateľa rastie aj riziko. Veritelia preferujú skôr nižšie hodnoty tohto ukazovateľa, naopak akcionári uprednostňujú vyššie hodnoty, ak platí že, výnosnosť podniku je vyššia ako platený úrok z cudzieho kapitálu. V tomto prípade je dôležitá aj štruktúra cudzích zdrojov. Tie krátkodobé predstavujú menšie riziko z veriteľského hľadiska, ale zas môžu byť problematické z hľadiska stabilnej politiky vo firme. [5] [13]

Ako doplnok k meraniu zadlženosti sa používa **koeficient samofinancovania**, ktorý je vyjadrený pomerom vlastného kapitálu k celkovým aktívam a ukazuje do akej miery sú aktíva pokryté vlastnými zdrojmi. S týmto koeficientom súvisí pomerový ukazovateľ, ktorý vyjadruje pomer cudzieho kapitálu k tomu vlastnému. V praxi sa využíva skôr jeho prevrátená hodnota a určuje finančnú samostatnosť podniku. [5] [13]

$$\text{Koeficient samofinancovania} = \frac{\text{vlastný kapitál}}{\text{celkové aktíva}} \quad (6.9)$$

Aby firma zistila, či je pre ňu dlhové zaťaženie ešte únosné, existuje **ukazovateľ úrokového krytia**, ktorý udáva koľkokrát je zisk vyšší ako úroky. Úrokové krytie by malo dosahovať minimálne trojnásobok hodnoty, pretože po vyplatení úrokov z dlhového financovanie, by určitá čiastka mala zostať akcionárom. Neschopnosť platenia úrokov je znakom kolapsu podniku. [5] [13]

6.3.3.4 Ukazovateľ aktivity

Ukazovateľ aktivity vypovedá o schopnosti spoločnosti účinne využívať investované finančné prostriedky. Dáva odpoveď na otázky ohľadom hospodárenia s aktívami a ich jednotlivými zložkami, rovnako ako aj na dopad likvidity a výnosnosti majetku. Primerané využitie majetku vedie k stabilnej finančnej situácii firmy, pretože jeho nedostatočný stav spôsobuje nízky objem výroby, čo má za následok nižšie tržby. Naopak, nadpriemerné vlastníctvo majetku sa rovná vyšším nákladom spojeným s prevádzkovaním, údržbou a rekonštrukciou, ktoré sú často pokryté úverom. [5] [13]

Úzka spojitosť s rentabilitou je vnímaná na **ukazovateli obratu celkových aktív**, ktorý vyjadruje viazanosť celkového vloženého kapitálu a vypočíta sa ako podiel tržieb a celkového vloženého kapitálu. [5] [13]

$$\text{Obrat celkových aktív} = \frac{\text{tržby}}{\text{celkové aktíva}} \quad (6.10)$$

Od **ukazovateľa obratnosti zásob**, ktorý je vyjadrený pomerom tržieb k priemernému stavu zásob, je odvodená **doba obratu zásob**, ktorá označuje časové obdobie, počas ktorého sú obežné aktíva viazané vo forme zásob. Všeobecne platí, že čím nižšia je obratnosť zásob a kratšia doba obratu, tým horšia je situácia. Stav zásob závisí aj na druhu podnikania firmy, ktoré môžu využívať metódu skladovania alebo metódu „just in time“, ktorá sklady nevyužíva a zakúpené zásoby rovno využíva. [5] [13]

$$\text{Obrat zásob} = \frac{\text{ročné tržby}}{\text{zásoby}} \quad (6.11)$$

Obratnosť pohľadávok je zas vyjadrená pomerom tržieb k pohľadávkam a rovnako sa od nej odvodzuje doplnkový **ukazovateľ doby obratu pohľadávok**, ktorý vypovedá o tom, za ako dlho sú pohľadávky v priemere splatené. Doporučená doba obratu pohľadávok by sa mala rovnať bežnej dobe splatnosti faktúr, nie je to však presne určené. Je dôležité prihliadnuť aj na veľkosť analyzovanej firmy, kde väčšie firmy si môžu dovoliť dlhšiu dobu splatnosti, ale pri menších firmách to môže spôsobovať značné finančné problémy. [5] [13]

$$\text{Obrat pohľadávok} = \frac{\text{tržby}}{\text{pohľadávky}} \quad (6.12)$$

Posledným z tejto skupiny ukazovateľov je **obratnosť záväzkov**, čo je pomer tržieb k záväzkom. Ako rýchlo sú splatené záväzky firmy, vyjadruje **ukazovateľ doby obratu záväzkov**. Finančná rovnováha v podniku je dosiahnutá až vtedy, ak doba obratu pohľadávok je kratšia ako doba obratu záväzkov. [5] [13]

$$\text{Obrat záväzkov} = \frac{\text{tržby}}{\text{záväzky}} \quad (6.13)$$

6.3.3.5 Súhrnné indexy hodnotenia

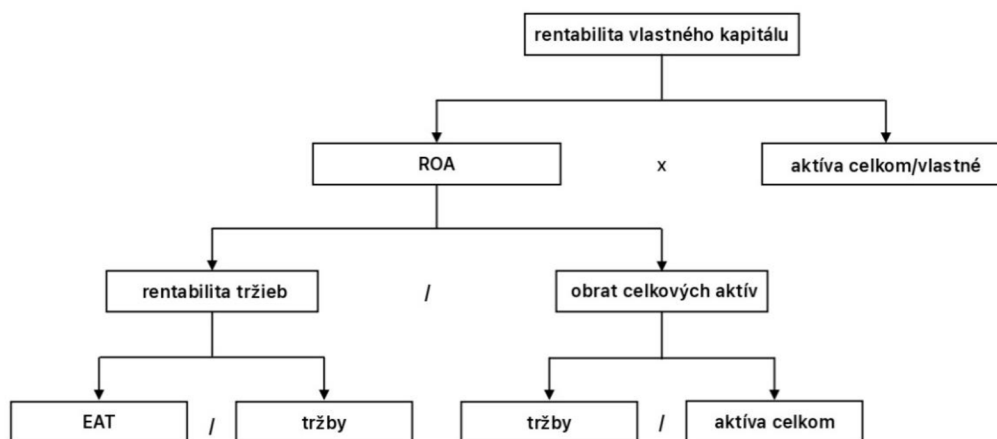
Množstvo autorov po celom svete sa snažilo vytvoriť ukazovateľ, ktorý by dokázal bez veľkého množstva rôznych výpočtov zhromaždiť silné aj slabé stránky podniku. Výsledkom tejto snahy je vznik celej rady hodnotiacich súhrnných indexov. Ich cieľom je teda pomocou jedného čísla súhrnne vyjadriť výkonnosť podniku a jeho finančno-ekonomickú situáciu. Používajú sa len na rýchle a všeobecné porovnávanie podnikov a orientačne slúžia ako podklad pre ďalšie hodnotenia. [5] [13]

Konštrukcia sústavy pomerových ukazovateľov spočíva vo funkčnom modeli, ktorý vzájomnými väzby medzi ukazovateľmi vytvára súhrn ukazovateľov, ktorý je možné ďalej rozkladať na čiastkové ukazovatele. Existujú dva spôsoby vytvárania sústav týchto ukazovateľov. Buď sú jednotlivé sústavy hierarchicky usporiadané matematickými súvislosťami, alebo sa vhodne zvolia skupiny ukazovateľov s cieľom kvalitatívne stanoviť finančné pomery firmy, a tak odhadnúť jeho budúci vývoj. Tieto účelovo zostavené modely sa ďalej delia na bankrotový model, ktorý zisťuje, či podnik do určitej doby nezbankrotuje a model bonitný, ktorý vyjadruje schopnosť jedinca splácať svoje dlhy voči banke. [5] [13]

6.3.3.5.1 Pyramídová sústava ukazovateľov

Pyramídová sústava je typickou ukážkou sústavy s hierarchickým usporiadaním, ktorej podstatou je detailný rozklad ukazovateľa, ktorý tvorí vrchol pyramídy. Najčastejšie sa prezentuje v grafickom spracovaní, ktoré je prehľadnejšie a lepšie vysvetľuje dynamiku týkajúcich sa ukazovateľov. Spracováva sa s cieľom určenia vzájomnej závislosti ukazovateľov pyramídy a následnej analýzy jej vnútorných väzieb. Zásah do ktoréhokoľvek z ukazovateľov zmení charakter celej väzby. [5]

Najtypickejším pyramídovým rozkladom je **Du Pont rozklad**, ktorý bol pomenovaný práve po chemickej spoločnosti *Du Pont de Nomeurs*, ktorá ho začala používať ako prvá. Zameriava sa na členenie výnosnosti vlastného kapitálu, a tým určuje jednotlivé položky, ktoré tam vstupujú. [5]

Obrázok 6 – Du Pont rozklad, [5] vlastné spracovanie

Pravá strana znázorňuje pákový efekt, ktorého prítomnosť znamená, že ak chce firma dosiahnuť väčší objem rentability vlastného kapitálu, musí v značnej miere zvýšiť využívanie cudzieho kapitálu. V takomto prípade, ak dosiahnutý zisk dokáže pokryť všetky nákladové úroky, ide o pozitívny prípad zadlženosti. Rozdelenie v tejto podobe nie je ani zďaleka dokončený, pretože každú položku je možné ďalej rozkladať na menšie čiastkové ukazovatele. [5]

6.3.3.5.2 Index dôveryhodnosti

Označovaný aj ako model „IN“ je príkladom bankrotového modelu, ktorý informuje firmu o možnom bankrote, na ktorý môže poukazovať niektorý z typických znakov bankrotu, akým je napríklad problém s nízkou bežnou likviditou. [5]

Tento model spracoval český manželský pár ekonómov *Neumaierových* na základe ich praktických skúseností a z iných hodnotiacich modelov. Posudzuje ekonomickú situáciu v Českej republike. Je vyjadrený rovnicou s pomerovými ukazovateľmi rentability, likvidity a aktivity, z ktorých každý má priradenú vlastnú váhu získanú váženým priemerom hodnôt v danej profesionálnej oblasti. Z tohto je možné usúdiť, že pri spracovávaní modelu sa berie do úvahy aj konkrétna špecifikácia odvetvia. [5]

Pri hodnote indexu väčšom ako 2, ide o dobrú finančnú situáciu v podniku. Ak sa index „IN“ pohybuje v intervale 1 – 2, firma sa nachádza v tzv. sivej zóne, čo vyjadrujú neurčité výsledky, ktoré môžu spôsobovať potenciálne problémy. Pri hodnote indexu nižšej ako 1, nastávajú vážne finančné problémy spôsobujúce možný zánik podniku. [5]

Označenie „IN95“ je v užívateľskej forme z pohľadu veriteľa. Vlastnícky model, „IN99“, vznikol o pár rokov neskôr a je zameraný skôr na schopnosť firmy disponovať so svojimi peňažnými prostriedkami. Váhy sú v tomto prípade pre firmy naprieč všetkými odvetviami rovnaké. Hodnotenie výsledkov sa líši len v jednotlivých číselných hodnotách, kde rozhodujúce číselné hodnoty sú 0,684 a 2,07. Je potrebné pri hodnotení oboch indexov brať do úvahy ich vzájomnú súvislosť, a preto môžu vzniknúť nasledujúce varianty výsledkov. [5]

	IN95 veriteľský	IN99 vlastnícky
variant 1	dobý	dobrý
variant 2	dobrý	zlý
variant 3	zlý	dobrý
variant 4	zlý	zlý

Obrázok 7 – Varianty výsledkov indexu „IN“, [5] vlastné spracovanie

Variant č. 1 je najoptimálnejší, ako z hľadiska veriteľa, pre ktorého nenastáva žiadne zvýšenie rizika, tak aj z hľadiska investora, ktorý má zabezpečené dobré zhodnotenie jeho investovanej peňažnej čiastky. Druhý variant je nepriaznivý práve pre investora a avizuje, že jeho finančné prostriedky nie sú používané správne. Z veriteľského pohľadu je aj tento variant stále nízko rizikový. V poradí tretí variant je pre vlastníka výhodný a naopak ohrozuje veriteľov, pretože sa zvyšuje rizikovosť podniku, ktorá zas spôsobuje znižovanie výnosnosti kapitálu pri náraste zadlženosti, čo môže v konečnom dôsledku nepriaznivo pôsobiť aj na investorov. Posledný 4. variant nevytvára vhodné výsledky ani pre jednu z dotýčných strán. [5]

6.3.3.5.3 Králikov Quick test

Alebo len „rýchly test“ je bonitný model, ktorý svojou diagnostikou dokáže určiť, či je zdravie firmy dobré alebo zlé. Táto diagnostika dáva možnosť porovnať navzájom len firmy pôsobiace v rovnakom podnikateľskom odvetví. [5]

Model má jednoduchú bodovú stupnicu, pomocou ktorej dokáže určiť bonitu hodnotenej firmy. Základom tejto rýchlo uskutočniteľnej metódy sú kvalitne spracované databázy pomerových finančných ukazovateľov. Pozostáva zo sústavy štyroch rovníc, z ktorých prvé dve posudzujú finančnú situáciu a druhé dve zas výnosnosť podniku. [5]

$$R1 = \frac{\text{vlastný kapitál}}{\text{celkové aktíva}} \quad (6.14)$$

$$R2 = \frac{\text{cudzie zdroje} - \text{peniaze} - \text{bankové účty}}{\text{prevádzkový cash flow}} \quad (6.15)$$

$$R3 = \frac{\text{EBIT}}{\text{celkové aktíva}} \quad (6.16)$$

$$R4 = \frac{\text{prevádzkový cash flow}}{\text{výkony}} \quad (6.17)$$

Výsledkom sa priradujú bodové hodnoty z nasledujúcej tabuľky, na základe ktorej je hodnotenie situácie v podniku realizované v troch krokoch. [5]

	0 bodov	1 bod	2 body	3 body	4 body
R1	< 0	0 – 0,1	0,1 – 0,2	0,2 – 0,3	> 0,3
R2	< 3	3 – 5	5 – 12	12 – 30	> 30
R3	< 0	0 – 0,08	0,08 – 0,12	0,12 – 0,15	> 0,15
R4	< 0	0 – 0,05	0,05 – 0,08	0,08 – 0,10	> 0,10

Obrázok 8 – Bodovanie výsledkov Králikovho Quicktestu, [5] vlastné spracovanie

$$\text{Finančná stabilita} = \frac{R1 + R2}{2} \quad (6.18)$$

$$\text{Výnosnosť firmy} = \frac{R3 + R4}{2} \quad (6.19)$$

$$\text{Celková situácia} = \frac{R1 + R2}{2} + \frac{R3 + R4}{2} \quad (6.20)$$

7 Prípadová štúdia

V tejto časti sa bakalárska práca zaoberá uskutočnením vertikálnej analýzy nákladov vo vybraných stavebných spoločnostiach v období rokov 2016 – 2020. V analýze sú zahrnuté stavebné podniky so sídlom v Slovenskej a Českej republike pôsobiace približne v rovnako veľkých mestách. Všetky analyzované firmy patria do kategórie malej účtovnej jednotky. Celá analýza je spracovaná počítačovým softvérom MS Excel. Výstupom bude percentuálne zobrazenie zastúpenia nákladov v jednotlivých spoločnostiach, vzájomné porovnanie týchto hodnôt medzi firmami a v prípade českých spoločností aj porovnanie s celorepublikovými priemermi.

7.1 Charakteristika územia

BRATISLAVA – hlavné a najväčšie mesto SR [2] [14]

Počet obyvateľov (2022):	475 575
Rozloha (km ²):	367,6
Hustota obyvateľov/1 km ² (2021):	1 294
Počet okresov:	5
Počet mestských častí:	17

BRNO – druhé najväčšie mesto ČR [15]

Počet obyvateľov (2022):	379 391
Rozloha (km ²):	230
Hustota obyvateľov/km ² (2021):	1 649
Počet mestských častí:	29

7.2 Charakteristika účtovnej jednotky

Do tejto veľkostnej skupiny sa zatrieďujú účtovné jednotky, ktoré splňujú minimálne dve z týchto troch podmienok: [9] [16]

- 1) Celková suma majetku presiahla sumu 350 000 eur/9 000 000 Kč, ale zároveň nepresiahla sumu 4 000 000 eur/100 000 000 Kč
- 2) Čistý obrat presiahol sumu 700 000 eur/18 000 000 Kč, ale zároveň nepresiahol sumu 8 000 000 eur/200 000 000 Kč
- 3) Priemerný počet zamestnancov počas účtovného obdobia presiahol 10, ale nepresiahol 50 osôb

7.3 Stavebné spoločnosti na Slovensku

Pri výbere slovenských stavebných spoločností bol kladený dôraz na to, aby bolo ich sídlo v Bratislave a aby patrili do kategórie malej účtovnej jednotky, práve na základe prvých dvoch charakteristických podmienok.

Na základe dát z registra účtovných závierok *Ministerstva financií Slovenskej republiky* bola vykonaná vertikálna analýza nákladov pre všetkých 5 firiem. K analýze boli použité dáta z výkazu ziskov a strát v časovom rozmedzí od 2016 do 2020. Pri spracovávaní

analýzy neboli dostupné údaje k porovnaniu ich výsledkov s celorepublikovými priemerami.

7.3.1 AA PLUS SLOVAKIA, s.r.o.

Základné údaje:

Sídlo: Odborárska 23, 831 02 Bratislava – Nové Mesto

Právna forma: spoločnosť s ručením obmedzeným

IČO: 438 48 435

Dátum založenia: 19.12.2007

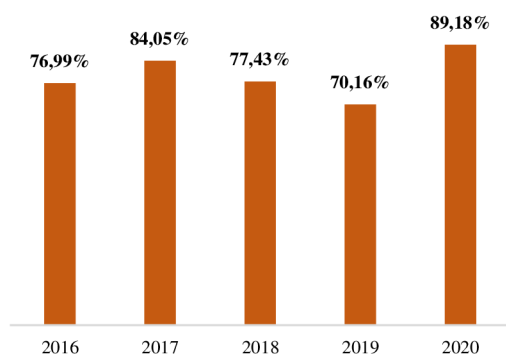
Predmet podnikania: výstavba viacpodlažných stavieb a rodinných domov, realizácia spevnených plôch, zámkovej dlažby, cement-betónových krytov, zemné práce, búracie práce, projekčná činnosť, stavebný dozor, prenájom strojov [17] [18]

	2016	2017	2018	2019	2020
majetok	435 715	533 214	473 337	651 775	457 338
čistý obrat	976 498	1 037 410	1 291 783	1 687 609	741 872

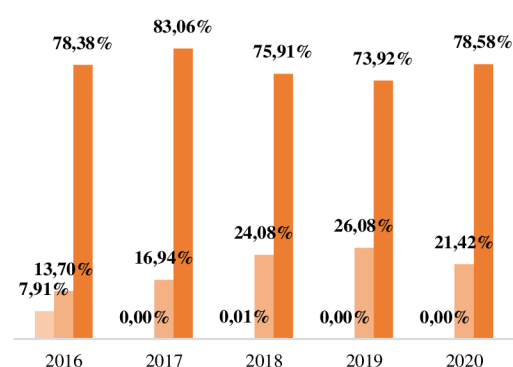
Tabuľka 1 – Ukazovatele pri výbere kategórie účtovnej jednotky AA PLUS SLOVAKIA, s.r.o., [17] vlastné spracovanie

	2016		2017		2018		2019		2020	
	tis. eur	%	tis. eur	%	tis. eur	%	tis. eur	%	tis. eur	%
Čistý obrat	976	100%	1 037	100%	1 292	100%	1 688	100%	742	100%
Výkonová spotreba	752	76,99%	872	84,05%	1 000	77,43%	1 184	70,16%	662	89,18%
Náklady vynaložené na predaj tovaru	59	7,91%	0	0,00%	0	0,01%	0	0,00%	0	0,00%
Spotreba materiálu a energie	103	13,70%	148	16,94%	241	24,08%	309	26,08%	142	21,42%
Služby	589	78,38%	724	83,06%	759	75,91%	875	73,92%	520	78,58%
Osobné náklady	132	13,50%	185	17,79%	233	18,05%	230	13,62%	207	27,89%
Mzdové náklady	95	72,38%	133	71,88%	168	72,10%	166	72,01%	149	71,82%
Odmeny členom orgánov	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%
Náklady na sociálne zabezpečenie a zdravotné poistenie	33	25,04%	47	25,35%	59	25,28%	58	25,33%	53	25,40%
Ostatné náklady	3	2,58%	5	2,78%	6	2,61%	6	2,66%	6	2,78%
Úpravy hodnôt hospodárskej činnosti	33	3,38%	35	3,41%	36	2,81%	37	2,17%	30	4,04%
Odpisy DNM a DHM	33	100,00%	35	100,00%	36	100,00%	37	100,00%	30	100,00%
Opravné položky k DNM a DHM	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%
Ostatné náklady na hospodársku činnosť	5	0,55%	4	0,41%	7	0,50%	10	0,58%	9	1,24%
Dane a poplatky	2	37,14%	1	33,34%	2	25,95%	2	19,50%	2	26,72%
Zostatková cena predaného DM a materiálu	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%
Ostatné náklady	3	62,86%	3	66,66%	5	74,05%	8	80,50%	7	73,28%
Náklady na finančnú činnosť	0	0,05%	0	0,01%	1	0,05%	0	0,02%	0	0,05%
Predané cenné papiere a podiely	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%
Náklady na krátkodobý finančný majetok	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%
Opravné položky k finančnému majetku	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%
Nákladové úroky	0	53,67%	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%
Kurzové straty	0	17,19%	0	0,00%	0	53,18%	0	0,86%	0	0,00%
Precenenie cenných papierov a derivátových operácií	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%
Ostatné finančné náklady	0	29,14%	0	100,00%	0	46,82%	0	99,14%	0	100,00%

Tabuľka 2 – Vertikálna analýza nákladov AA PLUS SLOVAKIA, s.r.o., [17] vlastné spracovanie

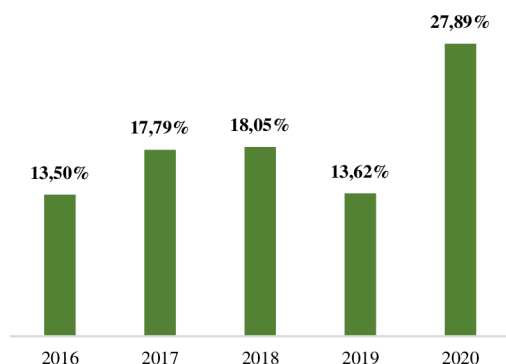
Graf 3 – Vývoj podielu výkonovej spotreby na čistom obrate AA PLUS SLOVAKIA, s.r.o., vlastné spracovanie

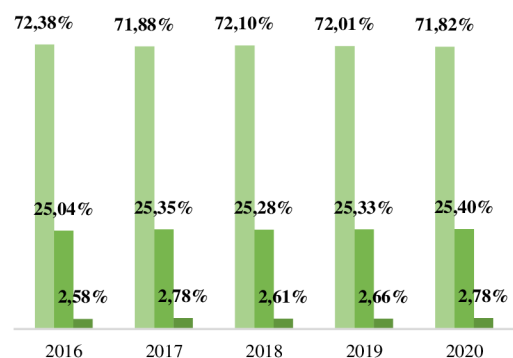
Graf 4 – Vývoj nákladov výkonovej spotreby AA PLUS SLOVAKIA, s.r.o., vlastné spracovanie

■ Náklady vynaložené na predaj tovaru
■ Spotreba materiálu a energie
■ Služby

Je samozrejmé, že pri spoločnosti, ktorá sa zaoberá výrobnou činnosťou, tvorí výkonová spotreba väčšinový podiel na celkových nákladoch podniku. V priemere ide o spotrebu vo výške 79,56 %, ktorá v roku 2020 dosahovala najvyššiu hodnotu a najnižšia bola dosiahnutá v predchádzajúcom roku. V každom roku tvorili náklady vynaložené na zaobstaranie služieb viac ako 75 %. Spotreba materiálu tvorila zvyšných približne 25 % v rokoch 2017 – 2020. V roku 2016 bola spotreba materiálu 13,70 % a ako v jedinom roku boli vynaložené aj náklady aj na predaj tovaru.

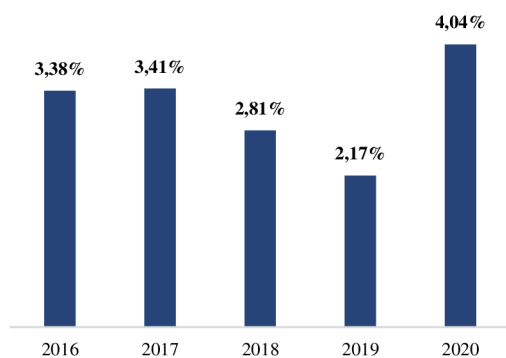
Graf 5 – Vývoj podielu osobných nákladov na čistom obrate AA PLUS SLOVAKIA, s.r.o., vlastné spracovanie

Graf 6 – Vývoj osobných nákladov AA PLUS SLOVAKIA, s.r.o., vlastné spracovanie

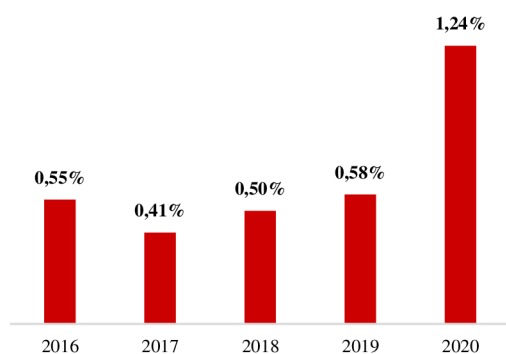
■ Mzdové náklady
■ Náklady na sociálne zabezpečenie a zdravotné poistenie
■ Ostatné náklady

Osobné náklady tvoria druhú najväčšiu kategóriu nákladov, v tomto prípade je to priemerne 18,05 %, čo je spôsobené rokom 2020, kedy boli náklady v porovnaní s ostatnými rokmi o približne 10 % vyššie. Mzdové náklady logicky tvoria najväčšiu časť osobných nákladov, v priemere je to 72,04 %. Zo mzdových nákladov sú odvádzané odvody do sociálnych a zdravotných poisťovní, ktoré tvoria približne 1/4 celkových osobných nákladov. Ostatné náklady predstavujú hlavne náklady vynaložené na bezpečnosť a ochranu pri práci a sú v priemere 2,68 %.

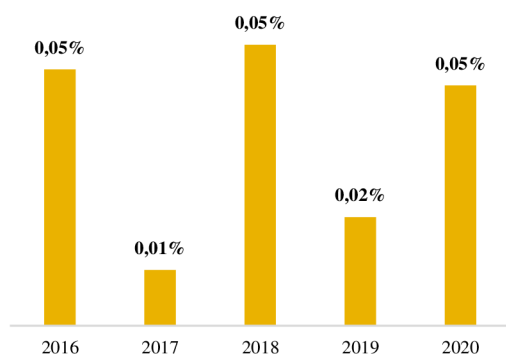
Graf 7 – Vývoj podielu úpravy hodnôt hospodárskej činnosti na čistom obrate AA PLUS SLOVAKIA, s.r.o., vlastné spracovanie

Z tabuľky č. 1 je badať, že neboli vynaložené žiadne náklady v podobe opravných položiek dlhodobého hmotného a nehmotného majetku a všetky náklady z kategórie úprav hodnôt hospodárskej činnosti boli poskytnuté na odpisy majetku. V rokoch 2016 – 2020 bola ich veľkosť v priemere 3,16 %, pritom v roku 2020 dosahovali svoje maximum a minimum v predchádzajúcom roku.

Graf 8 – Vývoj podielu ostatných nákladov na hospodársku činnosť na čistom obrate AA PLUS SLOVAKIA, s.r.o., vlastné spracovanie

Z grafu č. 8 vyplýva, že v rokoch 2016 – 2019 sa ostatné prevádzkové náklady pohybovali v rozmedzí 0,41 – 0,58 %, ktorého priemer sa rovná 0,51 %. Avšak v 2020 dosahovali až 1,24 %, a tak je priemerná hodnota vo výške 0,66 % skreslená.

Graf 9 – Vývoj podielu nákladov na finančnú činnosť na čistom obrate AA PLUS SLOVAKIA, s.r.o., vlastné spracovanie

Zo skúmaných rokov je zrejmé, že náklady na finančnú činnosť mali v tomto období kolísavý trend, kedy v roku 2016 začali na približne 0,05% a klesli na svoje minimum 0,01 %, následne vzrástli opäť na 0,05 %, kedy sa po ešte jednom klesnutí v roku 2019 vrátili na túto hodnotu.

7.3.2 FinArt, s.r.o.

Základné údaje:

Sídlo: K železnej studienke 24, 811 04 Bratislava – Staré Mesto

Právna forma: spoločnosť s ručením obmedzeným

IČO: 358 31 499

Dátum založenia: 29.01.2002

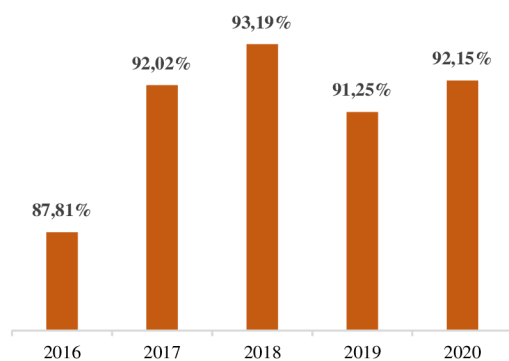
Predmet podnikania: výstavba objektov na kľúč, výstavba bytových domov, výstavba objektov občianskej vybavenosti, rekonštrukcia stavebných objektov [17] [19]

	2016	2017	2018	2019	2020
majetok	550 015	696 498	601 974	549 350	528 646
čistý obrat	873 153	904 532	1 266 401	1 627 060	1 162 844

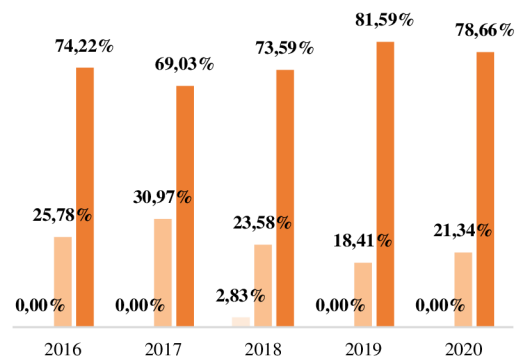
Tabuľka 3 – Ukazovatele pri výbere kategórie účtovnej jednotky FinArt, s.r.o., [17] vlastné spracovanie

	2016		2017		2018		2019		2020	
	tis. eur	%	tis. eur	%	tis. eur	%	tis. eur	%	tis. eur	%
Čistý obrat	873	100%	905	100%	1 266	100%	1 627	100%	1 163	100%
Výkonová spotreba	767	87,81%	832	92,02%	1 180	93,19%	1 485	91,25%	1 072	92,15%
Náklady vynaložené na predaj tovaru	0	0,00%	0	0,00%	33	2,83%	0	0,00%	0	0,00%
Spotreba materiálu a energie	198	25,78%	258	30,97%	278	23,58%	273	18,41%	229	21,34%
Služby	569	74,22%	575	69,03%	868	73,59%	1 211	81,59%	843	78,66%
Osobné náklady	27	3,11%	35	3,87%	37	2,90%	50	3,05%	45	3,87%
Mzdové náklady	18	65,00%	24	67,65%	25	66,77%	37	74,18%	30	66,49%
Odmeny členom orgánov	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%
Náklady na sociálne zabezpečenie a zdravotné poistenie	6	22,10%	8	21,76%	8	22,21%	9	17,44%	11	24,17%
Ostatné náklady	4	12,90%	4	10,59%	4	11,02%	4	8,37%	4	9,34%
Úpravy hodnôt hospodárskej činnosti	5	0,56%	9	1,05%	14	1,13%	16	0,98%	16	1,34%
Odpsý DNM a DHM	5	100,00%	9	100,00%	14	100,00%	16	100,00%	16	100,00%
Opravné položky k DNM a DHM	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%
Ostatné náklady na hospodársku činnosť	10	1,15%	8	0,88%	13	1,03%	13	0,80%	22	1,87%
Dane a poplatky	2	17,83%	1	18,63%	2	12,44%	2	12,15%	2	8,57%
Zostatková cena predaného DM a materiálu	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%	5	23,19%
Ostatné náklady	8	82,17%	6	81,37%	11	87,56%	11	87,85%	15	68,24%
Náklady na finančnú činnosť	6	0,65%	7	0,76%	6	0,49%	5	0,32%	5	0,43%
Predané cenné papiere a podiely	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%
Náklady na krátkodobý finančný majetok	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%
Opravné položky k finančnému majetku	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%
Nákladové úroky	4	64,07%	5	69,76%	4	66,60%	3	66,50%	3	58,81%
Kurzové straty	0	0,26%	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%
Precenenie cenných papierov a derivátových operácií	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%
Ostatné finančné náklady	2	35,67%	2	30,24%	2	33,40%	2	33,50%	2	41,19%

Tabuľka 4 – Vertikálna analýza nákladov FinArt, s.r.o., [17] vlastné spracovanie

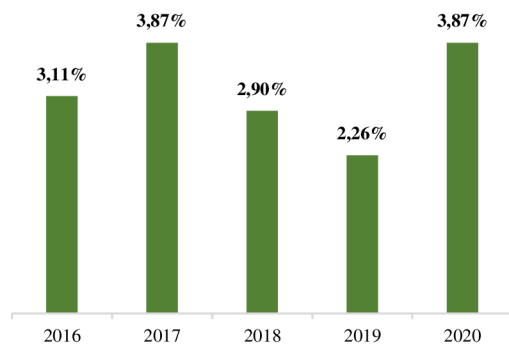
Graf 10 – Vývoj podielu výkonovej spotreby na čistom obrate FinArt, s.r.o., vlastné spracovanie

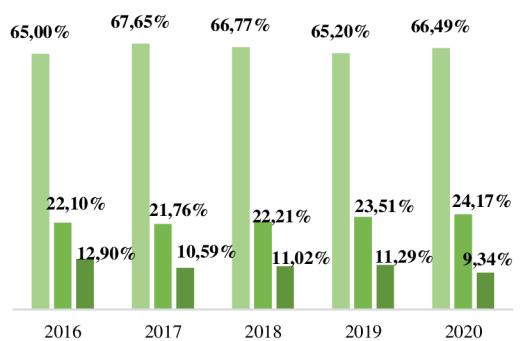
Graf 11 – Vývoj nákladov výkonovej spotreby FinArt, s.r.o., vlastné spracovanie

■ Náklady vynaložené na predaj tovaru
■ Spotreba materiálu a energie
■ Služby

Priemer výkonovej spotreby v rokoch 2016 – 2020 dosahoval výšku 91,28 %, pričom najvyššie hodnoty 93,19 % dosahovala v roku 2018 a najnižšie 87,81 % v 2016. V každom roku sú najobjemnejšou zložkou nákladov výkonovej spotreby náklady vynaložené na služby, priemerne je to až 75,42 %, spotreba materiálu a energií 24,02 %. Tento fakt vedie k záveru, že firma používala na realizáciu svojich zákaziek materiál prevažne dodávaný subdodávateľskou firmou ako vlastné zdroje. Náklady vynaložené na predaj tovaru boli zaznamenané len v roku 2018 vo výške 2,83 %.

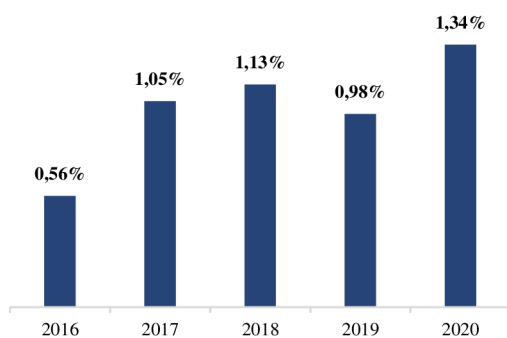
Graf 12 – Vývoj podielu osobných nákladov na čistom obrate FinArt, s.r.o., vlastné spracovanie

Graf 13 – Vývoj osobných nákladov FinArt, s.r.o., vlastné spracovanie

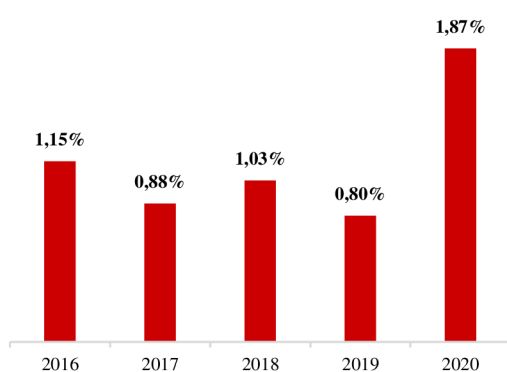
■ Mzdové náklady
■ Náklady na sociálne zabezpečenie a zdravotné poistenie
■ Ostatné náklady

Osobné náklady dosahovali v roku 2019 najnižšiu hodnotu 2,26 % a v rokoch 2017 a 2020 boli vo výške 3,87 %, čo predstavuje najvyššiu hodnotu. Celková výška nízkych nákladov odzrkadľuje to, že spoločnosť FinArt, s.r.o. zväčša používa služby ponúkané rôznymi subdodávateľmi. Mzdové náklady opäť tvoria najväčšiu časť osobných nákladov, v priemere je to 66,22 %, z ktorých potom vznikajú náklady sociálneho zabezpečenia a zdravotného poistenia. V porovnaní s predchádzajúcou firmou je hladina ostatných nákladov vyššia a pohybuje sa v priemere 11,03 %.

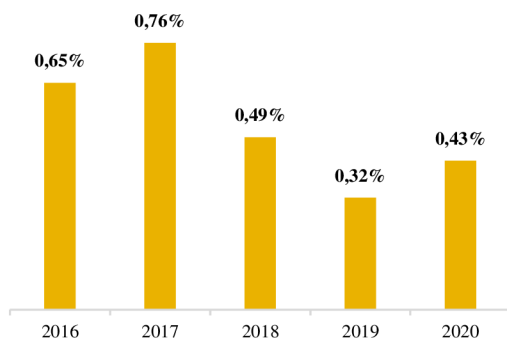
Graf 14 – Vývoj podielu úpravy hodnôt hospodárskej činnosti na čistom obrate FinArt, s.r.o., vlastné spracovanie

Všetky náklady vynaložené na úpravy hodnôt hospodárskej činnosti tvoria na základe tabuľky č. 4 iba odpisy dlhodobého majetku, to znamená, že v rokoch 2016 – 2020 neboli vynaložené žiadne náklady na opravné položky k tomuto majetku. Priemerná výška nákladov dosahovala 1,01 %, pričom najvyššiu hodnotu 1,34 % dosahovali v roku 2020 a najnižšiu 0,56 %, čo predstavuje skoro polovicu priemeru v roku 2016.

Graf 15 – Vývoj podielu ostatných nákladov na hospodársku činnosť na čistom obrate FinArt, s.r.o., vlastné spracovanie

Z tohto grafu č. 15 vyplýva, že v časovom období 2016 – 2020 bolo vynaložených najviac ostatných nákladov hospodárskej činnosť v roku 2020 vo výške 1,87 %. Najmenšie výdavky boli v rokoch 2019 vo výške 0,80 %. Priemerná spotreba je 1,62 %.

Graf 16 – Vývoj podielu nákladov na finančnú činnosť na čistom obrate FinArt, s.r.o., vlastné spracovanie

Náklady na finančnú činnosť nedosahujú ani v jednom roku 1 %, a tak tvoria najmenší fragment zo všetkých nákladov spoločnosti FinArt, s.r.o.. Ich priemerná hodnota je 0,53 %.

7.3.3 FORT STAV, s.r.o.

Základné údaje:

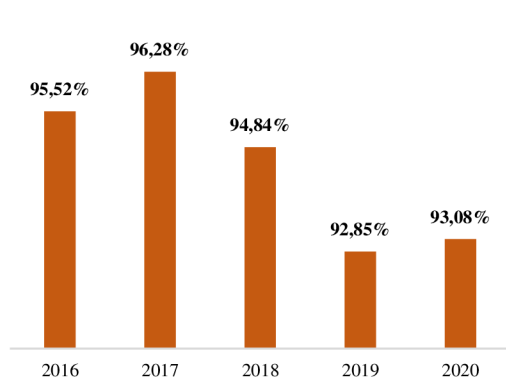
Sídlo: Údernícka 9, 85 101 Bratislava – Petržalka
 Právna forma: spoločnosť s ručením obmedzeným
 IČO: 367 60 449
 Dátum založenia: 31.03.2007
 Predmet podnikania: kompletná obnova bytových budov, obnova a modernizácia spoločných častí, rekonštrukcií interiérov, realizácia kontaktného, zatepľovacieho systému, rekonštrukcia presklených schodísk, rekonštrukcie balkónov a lodžii, výmena zvislých a ležatých rozvodov vody, kanalizácie a plynu, inžinierska činnosť, predaj stavebnej chémie PCI [17] [20]

	2016	2017	2018	2019	2020
majetok	452 676	386 692	586 128	560 513	690 902
čistý obrat	1 443 775	1 652 374	2 013 645	1 814 407	2 825 923

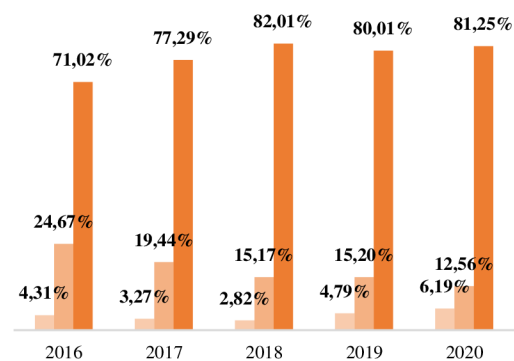
Tabuľka 5 – Ukazovatele pri výbere kategórie účtovnej jednotky FORT STAV, s.r.o., [17] vlastné spracovanie

	2016		2017		2018		2019		2020	
	tis. eur	%	tis. eur	%	tis. eur	%	tis. eur	%	tis. eur	%
Čistý obrat	1 444	100%	1 652	100%	2 014	100%	1 814	100%	2 826	100%
Výkonová spotreba	1 379	95,52%	1 591	96,28%	1 910	94,84%	1 685	92,85%	2 631	93,08%
Náklady vynaložené na predaj tovaru	59	4,31%	52	3,27%	54	2,82%	81	4,79%	163	6,19%
Spotreba materiálu a energie	340	24,67%	309	19,44%	290	15,17%	256	15,20%	330	12,56%
Služby	979	71,02%	1 230	77,29%	1 566	82,01%	1 348	80,01%	2 137	81,25%
Osobné náklady	42	2,90%	38	2,29%	56	2,78%	80	4,39%	137	4,85%
Mzdové náklady	30	70,59%	27	71,39%	39	70,60%	57	71,06%	99	72,21%
Odmeny členom orgánov	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%
Náklady na sociálne zabezpečenie a zdravotné poistenie	10	24,38%	9	23,97%	14	24,85%	20	25,40%	34	25,03%
Ostatné náklady	2	5,03%	2	4,63%	3	4,55%	3	3,54%	4	2,76%
Úpravy hodnôt hospodárskej činnosti	6	0,44%	8	0,47%	12	0,58%	12	0,65%	11	0,38%
Odpsy DNM a DHM	6	100,00%	8	100,00%	12	100,00%	12	100,00%	11	100,00%
Opravné položky k DNM a DHM	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%
Ostatné náklady na hospodársku činnosť	11	0,74%	21	1,24%	12	0,58%	11	0,58%	10	0,35%
Dane a poplatky	8	71,04%	11	51,27%	5	46,35%	3	25,00%	4	43,00%
Zostatková cena predaného DM a materiálu	0	0,00%	2	8,07%	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%
Ostatné náklady	3	28,96%	8	40,66%	6	53,65%	8	75,00%	6	57,00%
Náklady na finančnú činnosť	3	0,20%	1	0,04%	0	0,02%	1	0,03%	3	0,10%
Predané cenné papiere a podiely	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%	2	73,42%
Náklady na krátkodobý finančný majetok	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%
Opravné položky k finančnému majetku	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%
Nákladové úroky	2	56,21%	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%
Kurzové straty	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%	0	0,54%	0	0,00%
Precenenie cenných papierov a derivátových operácií	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%
Ostatné finančné náklady	1	43,79%	1	100,00%	0	100,00%	1	99,46%	1	26,58%

Tabuľka 6 – Vertikálna analýza nákladov FORT STAV, s.r.o., [17] vlastné spracovanie

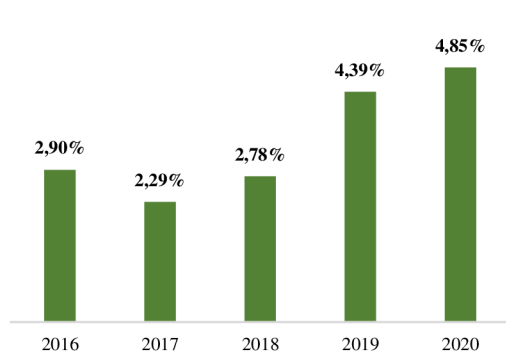
Graf 17 – Vývoj podielu výkonovej spotreby na čistom obrate FORT STAV, s.r.o., vlastné spracovanie

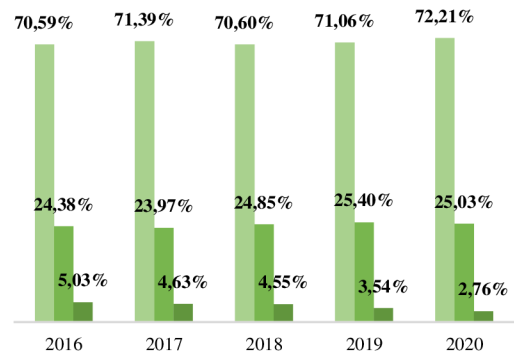
Graf 18 – Vývoj nákladov výkonovej spotreby FORT STAV s.r.o., vlastné spracovanie

■ Náklady vynaložené na predaj tovaru
■ Spotreba materiálu a energie
■ Služby

Opäť tvorí výkonová spotreba najväčšiu nákladovú položku, ktorej priemerná hodnota v časovom období 2016 – 2020 je 94,51 %. Najvyššie náklady vo výške 96,28 % boli dosiahnuté v roku 2017 a najnižšie v 2019. Služby tvoria viac ako 3/4 celkovej výkonovej spotreby, priemerne 78,32 %. V roku 2016 boli náklady vynaložené na zaobstaranie služieb najnižšie – 71,02 %, ale spotreba materiálu a energií bola najvyššia – 24,67 %. Naopak to bolo v roku 2018, kedy služby dosahovali 82,01 %, čo predstavuje najvyššiu hodnotu počas skúmaných rokov a náklady vynaložené na predaj tovaru dosahovali najnižšiu hodnotu 2,82 %. Náklady spojené s predaním tovaru sa každoročne pohybovali v priemere okolo 4 %.

Graf 19 – Vývoj podielu osobných nákladov na čistom obrate FORT STAV, s.r.o., vlastné spracovanie

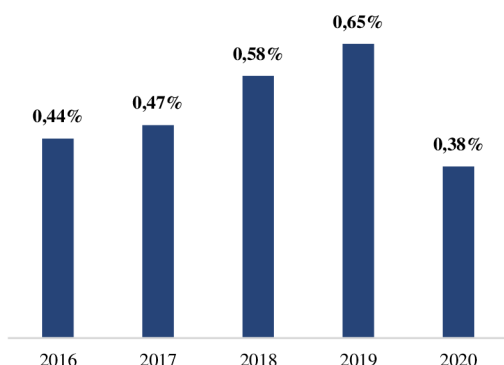

Graf 20 – Vývoj osobných nákladov FORT STAV s.r.o., vlastné spracovanie

■ Mzdové náklady
■ Náklady na sociálne zabezpečenie a zdravotné poistenie
■ Ostatné náklady

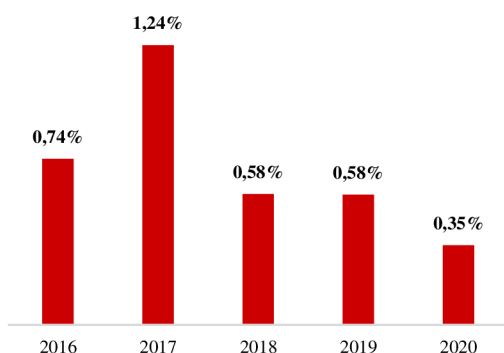
V rokoch 2019 a 2020 boli osobné náklady vyššie ako v ostatných rokoch, práve preto je priemerná výška 3,44 %. Aj tu je možné sledovať fakt, že vyššia výkonová spotreba služieb môže spôsobovať nižšie náklady na zamestnancov. Najvyššia časť osobných nákladov, priemerne až 71,17 %, bolo vynaložených na poskytovanie miezd pracovníkov,

z ktorých boli potom odvádzané odvody sociálneho a zdravotného poistenia, ktoré tvoria približne 1/4 celkových osobných nákladov. Výška ostatných nákladov je priemerne 4,10 %.

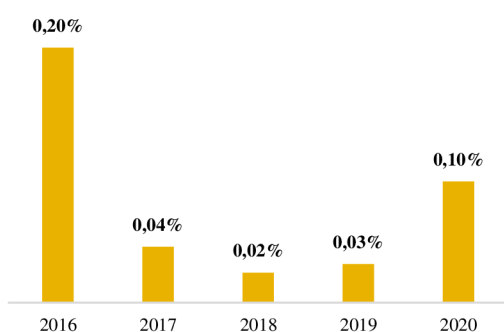
Graf 21 – Vývoj podielu úpravy hodnôt hospodárskej činnosti na čistom obrate FORT STAV, s.r.o., vlastné spracovanie

Z tabuľky č. 6 je zrejmé, že v rokoch 2016 – 2020 neboli vynaložené žiadne náklady na opravy spojené s dlhodobým majetkom a odpisy tvorili priemerne 0,50 %. V roku 2019 dosiahli najvyššiu hodnotu 0,65 % a v nasledujúcom roku 2020 dosahovali hodnotu minimálnu – 0,38 %.

Graf 22 – Vývoj podielu ostatných nákladov na hospodársku činnosť na čistom obrate FORT STAV, s.r.o., vlastné spracovanie

Jedine v roku 2017 dosahovali ostatné prevádzkové náklady hodnotu nad 1 %, konkrétne 1,24 %, a práve preto je priemerná hodnota 0,70 %. Priemer ostatných nákladov hospodárskej činnosti bez obsiahnutia roku 2017 je len 0,56 %.

Graf 23 – Vývoj podielu nákladov na finančnú činnosť na čistom obrate FORT STAV, s.r.o., vlastné spracovanie

Výšku priemernej hodnoty finančných nákladov – 0,08 % spôsobuje hlavne rok 2016, kedy sa jej hodnota pohybovala v hladine 0,20 %. Preto bol priemer nákladov vynaložených na finančnú činnosť sa v období 2017 – 2020 len 0,05 %.

7.3.4 LEGON, s.r.o.

Základné údaje:

Sídlo: Osvetová 24, 821 05 Bratislava – Ružinov

Právna forma: spoločnosť s ručením obmedzeným

IČO: 358 71 768

Dátum založenia: 21.11.2003

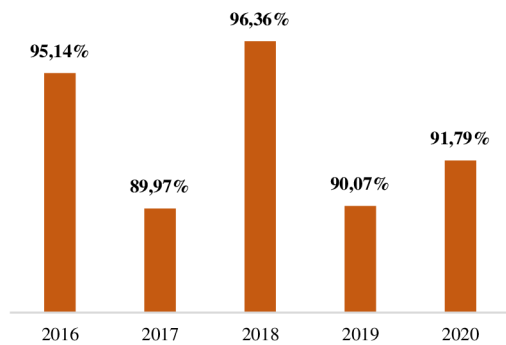
Predmet podnikania: výstavba hrubej stavby objektov, realizácia kontaktného zatepl'ovacieho systému [17] [21]

	2016	2017	2018	2019	2020
majetok	1 148 938	989 896	805 316	1 081 380	1 124 492
čistý obrat	1 779 475	1 154 585	1 020 027	842 518	1 338 424

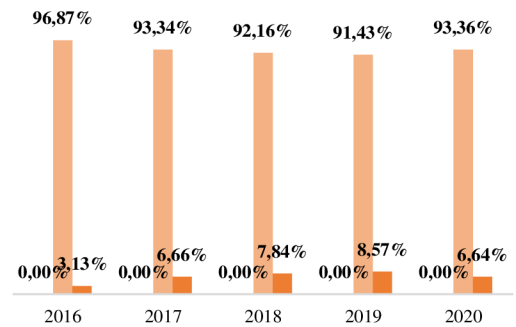
Tabuľka 7 – Ukazovatele pri výbere kategórie účtovnej jednotky LEGON, s.r.o., [17] vlastné spracovanie

	2016		2017		2018		2019		2020	
	tis. eur	%	tis. eur	%	tis. eur	%	tis. eur	%	tis. eur	%
Čistý obrat	1 779	100%	1 155	100%	1 020	100%	843	100%	1 338	100%
Výkonová spotreba	1 693	95,14%	1 039	89,97%	983	96,36%	759	90,07%	1 229	91,79%
Náklady vynaložené na predaj tovaru	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%
Spotreba materiálu a energie	1 640	96,87%	970	93,34%	906	92,16%	694	91,43%	1 147	93,36%
Služby	53	3,13%	69	6,66%	77	7,84%	65	8,57%	82	6,64%
Osobné náklady	6	0,36%	9	0,76%	12	1,20%	10	1,25%	26	1,93%
Mzdové náklady	5	77,71%	7	76,40%	9	71,06%	8	73,79%	19	73,72%
Odmeny členom orgánov	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%
Náklady na sociálne zabezpečenie a zdravotné poistenie	1	21,09%	2	23,18%	3	23,70%	3	25,81%	7	25,88%
Ostatné náklady	0	1,20%	0	0,42%	1	5,24%	0	0,40%	0	0,39%
Úpravy hodnôt hospodárskej činnosti	17	0,97%	25	2,13%	27	2,66%	42	4,97%	47	3,51%
Odpisy DNM a DHM	17	100,00%	25	100,00%	27	100,00%	42	100,00%	47	100,00%
Opravné položky k DNM a DHM	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%
Ostatné náklady na hospodársku činnosť	46	2,60%	35	3,06%	14	1,41%	9	1,12%	12	0,90%
Dane a poplatky	2	4,56%	2	7,03%	3	22,30%	3	26,55%	1	7,02%
Zostatková cena predaného DM a materiálu	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%
Ostatné náklady	44	95,44%	33	92,97%	11	77,70%	7	73,45%	11	92,98%
Náklady na finančnú činnosť	9	0,52%	8	0,69%	9	0,84%	9	1,08%	8	0,59%
Predané cenné papiere a podiely	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%
Náklady na krátkodobý finančný majetok	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%
Opravné položky k finančnému majetku	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%
Nákladové úroky	7	79,07%	8	95,37%	7	85,58%	7	76,35%	6	79,06%
Kurzové straty	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%
Precenenie cenných papierov a derivátových operácií	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%
Ostatné finančné náklady	2	20,93%	0	4,63%	1	14,42%	2	23,65%	2	20,94%

Tabuľka 8 – Vertikálna analýza nákladov LEGON, s.r.o., [17] vlastné spracovanie

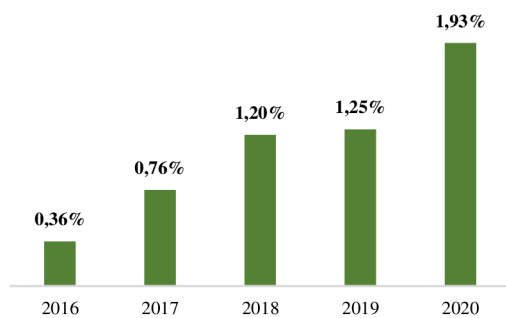
Graf 24 – Vývoj podielu výkonovej spotreby na čistom obrate LEGON, s.r.o., vlastné spracovanie

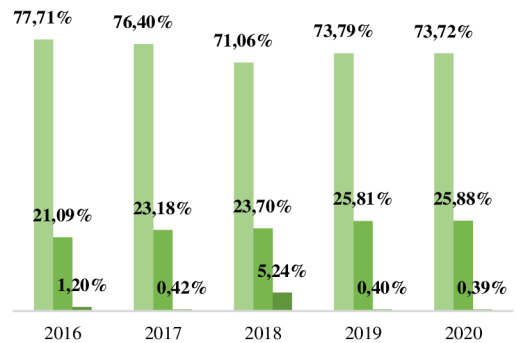
Graf 25 – Vývoj nákladov výkonovej spotreby LEGON s.r.o., vlastné spracovanie

■ Náklady vynaložené na predaj tovaru
■ Spotreba materiálu a energie
■ Služby

V spoločnosti LEGON, s.r.o. bola výkonová spotreba v skúmanom časovom období neproporcionálna a mala kolísavý trend. Najvyššia hodnota bola v roku 2018 – 96,36 % a najnižšia v predchádzajúcom roku – 89,97 %. Spotreba priemerne dosahovala výšku 92,67 %. V žiadnom roku neboli vynaložené náklady na predaj tovaru. Táto spoločnosť, zatiaľ ako prvá z analyzovaných firiem, má náklady na spotrebu materiálu a energií vyššie ako náklady na služby. To znamená, že spotrebováva zásoby, ktoré má vo svojom vlastníctve a subdodávateľské služby využíva len v krajnej núdzi. Spotreba materiálu a energií teda tvorí priemerne 93,43 % a nakupované služby zvyšných spriemerovaných 6,57 %.

Graf 26 – Vývoj podielu osobných nákladov na čistom obrate LEGON, s.r.o., vlastné spracovanie

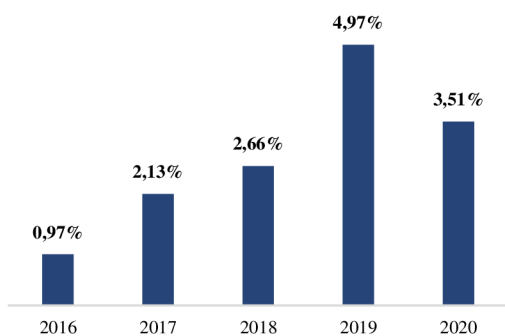

Graf 27 – Vývoj osobných nákladov LEGON, s.r.o., vlastné spracovanie

■ Mzdové náklady
■ Náklady na sociálne zabezpečenie a zdravotné poistenie
■ Ostatné náklady

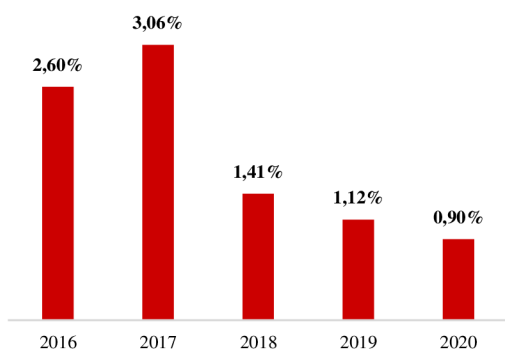
Náklady vynaložené na zamestnancov mali v rokoch 2016 – 2020 skoro lineárny priebeh s rastúcou tendenciou. To znamená, že v roku 2016 dosahovala najnižšiu hodnotu, len 0,36 % a postupom času sa zvýšila na 1,93 % v roku 2020. Celkovo nízke osobné náklady, v tomto prípade vyvracajú teóriu, že spoločnosť s vyššou spotrebou materiálu

ako služieb má rovnako aj vyššie personálne náklady. Avšak mzdové náklady potvrdzujú fakt, že doteraz zatiaľ v každej z analyzovaných firiem tvoria približne 3/4 celkových osobných nákladov a zvyšnú 1/4 tvorí súčet odvodových nákladov sociálnych a zdravotných poisťovní a ostatných náklady.

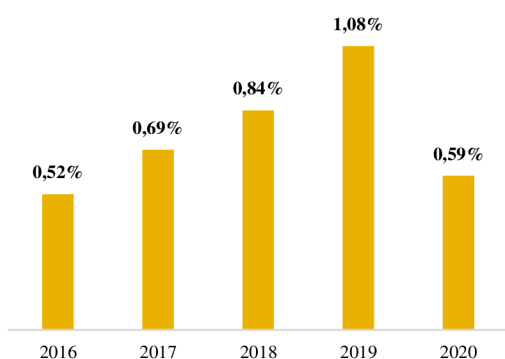
Graf 28 – Vývoj podielu úpravy hodnôt hospodárskej činnosti na čistom obrate LEGON, s.r.o., vlastné spracovanie

Z tabuľky č. 8 je opäť zrejmé, že neboli vynaložené žiadne náklady na opravy dlhodobého hmotného a nehmotného majetku. Tým pádom bola priemerná hodnota odpisov v rokoch 2016 – 2020 2,85 %, pritom v roku 2016 bola ich výška len 0,97 % a v 2019 4,97 %. Priemer nákladov na úpravy hodnôt bez zahrnutia prvého roku je 3,32 %.

Graf 29 – Vývoj podielu ostatných nákladov na hospodársku činnosť na čistom obrate LEGON, s.r.o., vlastné spracovanie

V prvých dvoch rokoch boli ostatné náklady hospodárskej činnosti vyššie ako v tých ďalších, kedy sa každým rokom úroveň znižovala. Rok 2017 sa zdá byť pre prevádzkovú činnosť najviac nákladový – 3,06 %. Náklady klesli v roku 2020 až na firemné minimum 0,90 %. Priemer ostatných nákladov hospodárskej činnosti je 1,82 %.

Graf 30 – Vývoj podielu nákladov na finančnú činnosť na čistom obrate LEGON, s.r.o., vlastné spracovanie

Finančné náklady od roku 2016 zo svojho minima – 0,52 % stúpali do roku 2019, kedy dosiahli svoju maximálnu hodnotu – 1,08 %. Následne v ďalšom roku klesli o 0,49 %. Priemerná hodnota finančných nákladov je 0,74 %.

7.3.5 SOMAT Group a.s.

Základné údaje:

Sídlo: Mierová 127, 821 05 Bratislava – Ružinov

Právna forma: akciová spoločnosť

IČO: 358 28 684

Dátum založenia: 07.01.2002

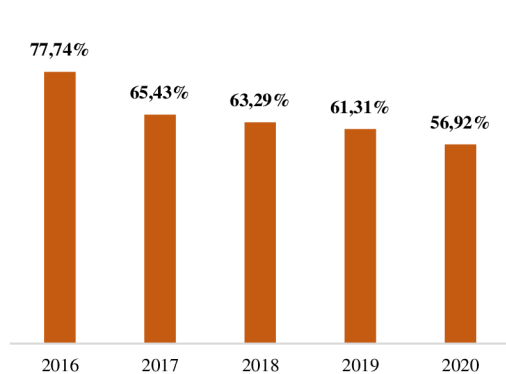
Predmet podnikania: výstavba bytových domov, výstavba objektov občianskej vybavenosti, výstavba priemyselných objektov, výstavba inžinierskych objektov, projektový management, technologická správa budov, property a facility management [17] [22]

	2016	2017	2018	2019	2020
majetok	904 322	664 116	629 612	699 209	1 124 492
čistý obrat	2 716 923	1 342 418	1 490 546	1 633 876	1 654 107

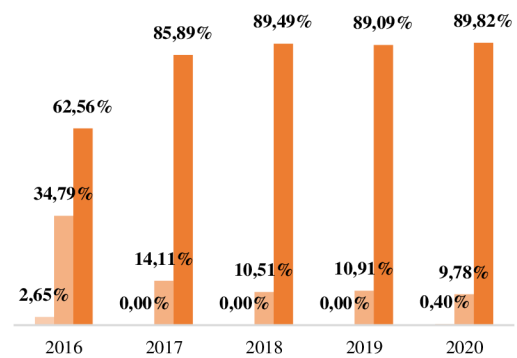
Tabuľka 9 – Ukazovatele pri výbere kategórie účtovnej jednotky SOMAT Group a.s., [17] vlastné spracovanie

	2016		2017		2018		2019		2020	
	tis. eur	%	tis. eur	%	tis. eur	%	tis. eur	%	tis. eur	%
Čistý obrat	2 717	100%	1 342	100%	1 491	100%	1 634	100%	1 654	100%
Výkonová spotreba	2 112	77,74%	878	65,43%	943	63,29%	1 002	61,31%	942	56,92%
Náklady vynaložené na predaj tovaru	56	2,65%	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%	4	0,40%
Spotreba materiálu a energie	735	34,79%	124	14,11%	99	10,51%	109	10,91%	92	9,78%
Služby	1 321	62,56%	754	85,89%	844	89,49%	893	89,09%	846	89,82%
Osobné náklady	493	18,15%	448	33,34%	549	36,81%	528	32,35%	574	34,72%
Mzdové náklady	358	72,53%	324	72,34%	398	72,62%	382	72,29%	415	72,18%
Odmeny členom orgánov	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%
Náklady na sociálne zabezpečenie a zdravotné poistenie	121	24,61%	111	24,85%	138	25,17%	133	25,25%	143	24,91%
Ostatné náklady	14	2,86%	13	2,81%	12	2,21%	13	2,46%	17	2,90%
Úpravy hodnôt hospodárskej činnosti	8	0,31%	3	0,20%	4	0,25%	3	0,17%	2	0,09%
Odpisy DNM a DHM	8	100,00%	3	100,00%	4	100,00%	3	100,00%	2	100,00%
Opravné položky k DNM a DHM	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%
Ostatné náklady na hospodársku činnosť	26	0,95%	11	0,79%	10	0,70%	11	0,68%	10	0,59%
Dane a poplatky	4	16,21%	2	19,14%	2	22,58%	2	20,81%	2	17,08%
Zostatková cena predaného DM a materiálu	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%
Ostatné náklady	22	83,79%	9	80,86%	8	77,42%	9	79,19%	8	82,92%
Náklady na finančnú činnosť	2	0,08%	7	0,51%	2	0,16%	2	0,10%	5	0,32%
Predané cenné papiere a podiely	0	0,00%	4	56,76%	0	0,00%	0	0,00%	4	72,97%
Náklady na krátkodobý finančný majetok	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%
Opravné položky k finančnému majetku	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%
Nákladové úroky	0	0,17%	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%
Kurzové straty	0	4,09%	1	8,14%	0	6,51%	0	7,31%	0	1,08%
Precenenie cenných papierov a derivátových operácií	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%
Ostatné finančné náklady	2	95,74%	2	35,10%	2	93,49%	2	92,69%	1	25,95%

Tabuľka 10 – Vertikálna analýza nákladov SOMAT Group a.s., [17] vlastné spracovanie

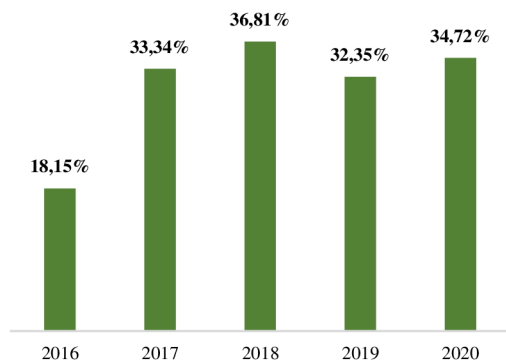
Graf 31 – Vývoj podielu výkonovej spotreby na čistom obrate SOMAT Group a.s., vlastné spracovanie

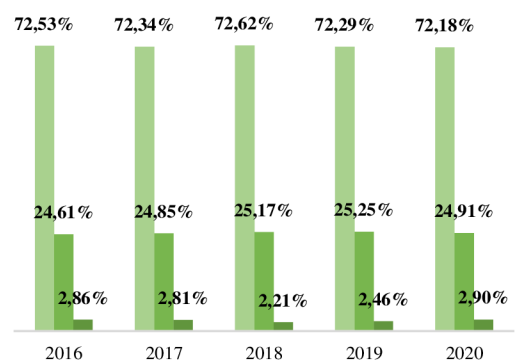
Graf 32 – Vývoj nákladov výkonovej spotreby SOMAT Group a.s., vlastné spracovanie

■ Náklady vynaložené na predaj tovaru
■ Spotreba materiálu a energie
■ Služby

Vo firme SOMAT Group a.s. dosahuje výkonová spotreba z doteraz analyzovaných firiem najnižšie hodnoty – priemerne len 65,54 %. V roku 2016 bola jej výška najvyššia – 77,74 % a plynulo každým rokom klesala a skončila na 56,92 %. V rokoch 2017 – 2020 bola štruktúra výkonovej spotreby približne rovnaká – náklady vynaložené na zaobstaranie služieb boli v priemere 88,57 %, spotreba materiálu a energií boli pod 15 %. Náklady na predaj tovaru boli vyvinuté len v roku 2020. Rok 2016 bol oproti ostatným rokom viac diverzifikovaný. Náklady spojené s predajom tovaru tvorili 2,65 %, výška spotreby materiálu a energií bola až 34,79 %, ale služby aj tak tvorili väčšinu časť výkonovej spotreby – 62,56 %.

Graf 33 – Vývoj podielu osobných nákladov na čistom obrate SOMAT Group a.s., vlastné spracovanie

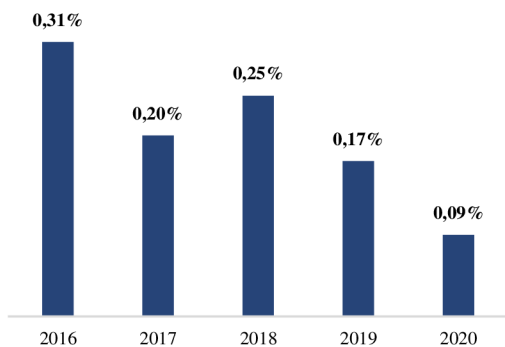

Graf 34 – Vývoj osobných nákladov SOMAT Group a.s., vlastné spracovanie

■ Mzdové náklady
■ Náklady na sociálne zabezpečenie a zdravotné poistenie
■ Ostatné náklady

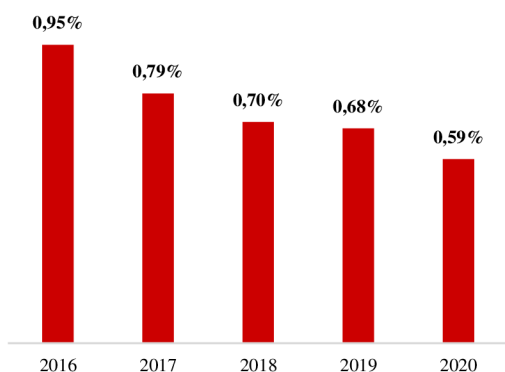
Osobné náklady sa oproti predchádzajúcim spoločnostiam chovajú inak a tentokrát je ich hodnota vyššia. Pri analýze osobných nákladov tejto spoločnosti je potvrdená skutočnosť, že v roku 2016, kedy boli náklady na materiál a energie vyššie ako v ostatných rokoch, je hodnota osobných nákladov len 18,15 %. Pritom v časovom období 2017 – 2020, kedy

výrazne dominuje spotreba služieb, sa osobné náklady pohybujú v okolí 34 %. Opäť tvorili mzdové náklady takmer 3/4 celkových osobných nákladov – priemerne 72,53 %. 24,96 % osobných nákladov je odvádzaných do sociálnych a zdravotných poisťovní a zvyšný podiel 2,65 % bol použitý na pokrytie ostatných nákladov.

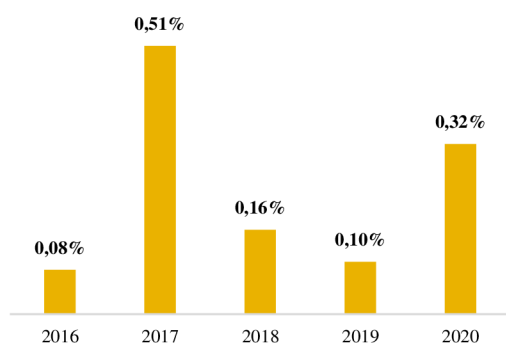
Graf 35 – Vývoj podielu úpravy hodnôt hospodárskej činnosti na čistom obrate SOMAT Group a.s., vlastné spracovanie

Znova neboli vynaložené žiadne náklady na opravy dlhodobého majetku, tým pádom tvorili odpisy v rokoch 2016 – 2020 priemerne 0,20 %. Ich najvyššia veľkosť 0,31 % bola dosiahnutá hneď v prvom roku, kedy následne v roku 2017 klesli. Od opätovného nárastu v roku 2018 klesali do 2020 na minimálnu hodnotu 0,09 %.

Graf 36 – Vývoj podielu ostatných nákladov na hospodársku činnosť na čistom obrate SOMAT Group a.s., vlastné spracovanie

Hladina ostatných prevádzkových nákladov bola počas celého analyzovaného obdobia skoro rovnaká a od začiatkovej hodnoty 0,95 % klesala konštantne nadol, na konečných 0,59 % v roku 2020. Ostatné náklady hospodárskej činnosti dosahovali priemerne veľkosť 0,74 %.

Graf 37 – Vývoj podielu nákladov na finančnú činnosť na čistom obrate SOMAT Group a.s., vlastné spracovanie

Náklady finančnej činnosti boli v rokoch 2017 a 2020 relatívne vyššie ako v ostatných rokoch. Z toho dôvodu je priemerná hodnota zahrňujúca všetky roky 0,23 %. Priemer finančných nákladov bez rokov 2017 a 2020 je o polovicu nižší, len 0,11 %.

7.4 Stavebné spoločnosti v Českej Republike

Výber stavebných spoločností z Českej republiky bol zameraný na ich pôsobenie priamo v Brne. Rovnako bol kladený dôraz aj na to, v skúmaných rokoch 2016 – 2020 hodnota všetkého majetku firiem bola v sume 9 000 000 – 100 000 000 Kč a čistý obrat dosahoval 18 000 000 – 200 000 000 Kč.

Z údajov nadobudnutých z Ministerstva spravodlivosti ČR bola spracovaná vertikálna analýza piatich firiem. Následne boli dáta získané z analýzy porovnané z medzinárodnými údajmi, ktoré sú zverejnené len pre roky 2016 – 2019 v analytických materiáloch Ministerstva priemyslu a obchodu ČR.

7.4.1 BV-Dex, s.r.o.

Základné údaje:

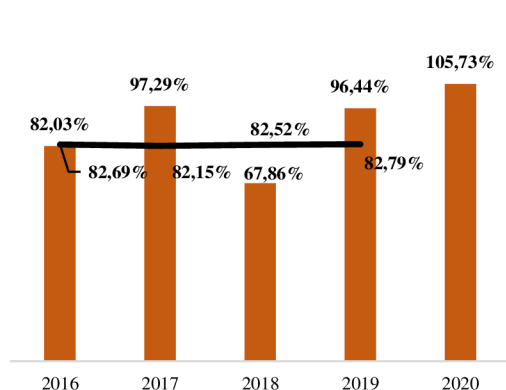
Sídlo: Vranovská 68/21, 614 00 Brno – Zábřdovice
 Právna forma: spoločnosť s ručením obmedzeným
 IČO: 269 26 938
 Dátum založenia: 21.0.2004
 Predmet podnikania: výstavba pozemných a priemyslových stavieb, rekonštrukcia stávajúcich budov, dodávky vodohospodárskych stavieb, realizácia zemných prác všetkých druhov, montáž, údržba a servis telekomunikačných zariadení, projekcia a design [8] [23]

	2016	2017	2018	2019	2020
majetok	26 722 000	29 547 000	30 466 000	17 347 000	23 330 000
čistý obrat	30 001 000	122 505 000	49 499 000	28 460 000	22 276 000

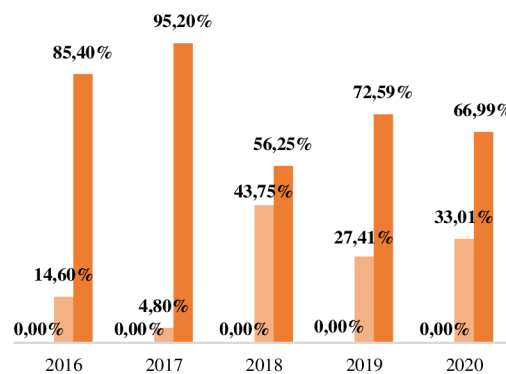
Tabuľka 11 – Ukazovatele pri výbere kategórie účtovnej jednotky BV-Dex, s.r.o., [8] vlastné spracovanie

	2016		2017		2018		2019		2020	
	tis. Kč	%	tis. Kč	%	tis. Kč	%	tis. Kč	%	tis. Kč	%
Čistý obrat	30 001	100%	122 505	100%	49 499	100%	28 460	100%	22 276	100%
Výkonová spotreba	24 611	82,03%	119 191	97,29%	33 590	67,86%	27 446	96,44%	23 552	105,73%
Náklady vynaložené na predaj tovaru	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%
Spotreba materiálu a energie	3 594	14,60%	5 720	4,80%	14 695	43,75%	7 522	27,41%	7 774	33,01%
Služby	21 017	85,40%	113 471	95,20%	18 895	56,25%	19 924	72,59%	15 778	66,99%
Osobné náklady	2 009	6,70%	3 317	2,71%	3 201	6,47%	2 490	8,75%	2 322	10,42%
Mzdové náklady	1 501	74,71%	2 502	75,43%	2 411	75,32%	1 881	75,54%	1 765	76,01%
Náklady na sociálne zabezpečenie a zdravotné poistenie	508	25,29%	815	24,57%	790	24,68%	609	24,46%	557	23,99%
Ostatné náklady	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%
Úpravy hodnôt hospodárskej činnosti	638	2,13%	719	0,59%	987	1,99%	1 138	4,00%	521	2,34%
Úpravy hodnôt DNM a DHM - trvalé	638	100,00%	719	100,00%	987	100,00%	1 138	100,00%	521	100,00%
Úpravy hodnôt DNM a DHM - dočasné	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%
Ostatné náklady na hospodárku činnosť	182	0,61%	316	0,26%	153	0,31%	60	0,21%	37	0,17%
Dane a poplatky	8	4,40%	3	0,95%	19	12,42%	6	10,00%	7	18,92%
Zostatková cena predaného DM a materiálu	0	0,00%	292	92,41%	0	0,00%	54	90,00%	0	0,00%
Rezervy a komplexné náklady budúcich období	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%
Ostatné náklady	174	95,60%	21	6,65%	134	87,58%	0	0,00%	30	81,08%
Náklady na finančnú činnosť	688	2,29%	362	0,30%	218	0,44%	211	0,74%	224	1,01%
Náklady vynaložené na predané podiely	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%
Náklady súvisiace s ostatným DFM	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%
Úpravy hodnôt a rezervy	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%
Nákladové úroky a podobné náklady	626	90,99%	222	61,33%	102	46,79%	139	65,88%	224	100,00%
Ostatné finančné náklady	62	9,01%	140	38,67%	116	53,21%	72	34,12%	0	0,00%

Tabuľka 12 – Vertikálna analýza nákladov BV-Dex, s.r.o., [8] vlastné spracovanie

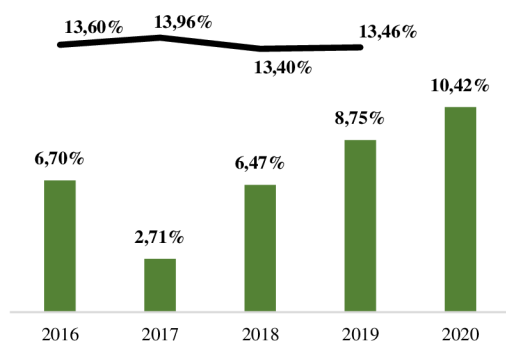
Graf 38 - Vývoj podielu výkonovej spotreby na čistom obrate BV-Dex, s.r.o., vlastné spracovanie

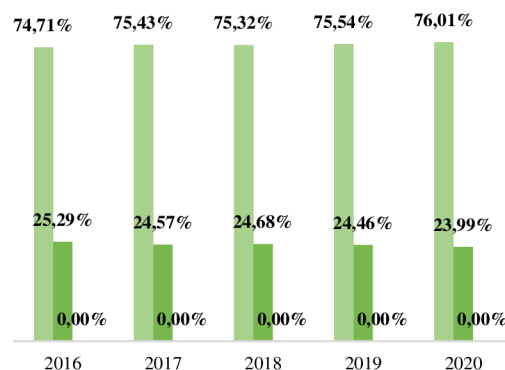
Graf 39 – Vývoj nákladov výkonovej spotreby BV-Dex s.r.o., vlastné spracovanie

■ Náklady vynaložené na predaj tovaru
■ Spotreba materiálu a energie
■ Služby

V skúmaných rokoch bola priemerná výkonová spotreba 89,87 %, pričom v roku 2018 dosahovala najnižšie hodnoty, len 67,86 %. V 2020 spotreba dosahovala až 105,73 %, z čoho plynie fakt, že náklady poskytnuté do spotreby boli vyššie ako bol celkový čistý obrat spoločnosti. Porovnanie s celorepublikovými priemerami sleduje, že spotreba podniku sa v roku 2016 približovala najviac republikovému priemeru a naopak v 2017 bol rozdiel najväčší. Z grafu č. 39 je zreteľné, že jednotlivé zložky výkonovej spotreby sú v každom roku rozdielne, preto nie je možné vyvodit' jednotný záver. Náklady vynaložené na obstarávanie služieb tvoria najväčšiu položku, v priemere je to 73,29 %, nasleduje spotreba materiálu a energií s 24,71 % a v žiadnom z analyzovaných rokov neboli poskytnuté náklady na predaj tovaru.

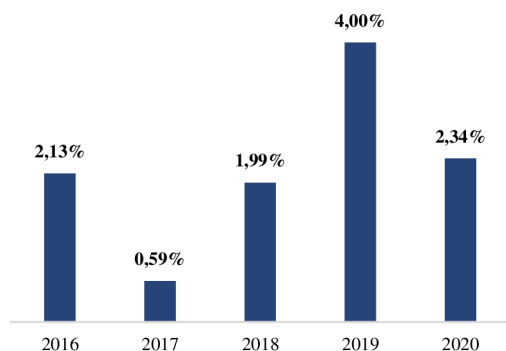
Graf 40 – Vývoj podielu osobných nákladov na čistom obrate BV-Dex, s.r.o., vlastné spracovanie

Graf 41 – Vývoj osobných nákladov BV-Dex, s.r.o., vlastné spracovanie

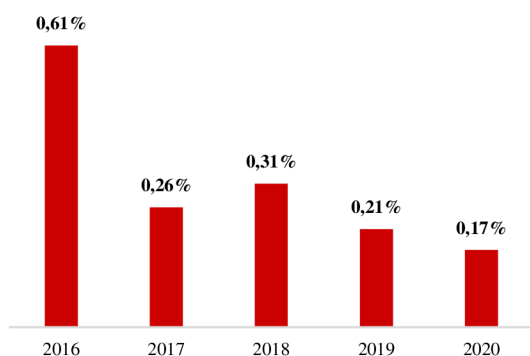
■ Mzdové náklady
■ Náklady na sociálne zabezpečenie a zdravotné poistenie
■ Ostatné náklady

Keďže je výkonová spotreba BV-Dex, s.r.o. prevažne tvorená nákladmi vynaloženými na služby, je celková výška osobných nákladov nižšia. To potvrdzuje aj porovnanie s celočeskými priemermi, ktoré sú každý rok vyššie ako sú náklady podniku. V roku 2017 náklady klesli na svoje minimum 2,71 % a následne každým rokom stúpali, kedy v roku 2020 dosiahli 10,42 %. Ich priemerná hodnota za všetky roky je 7,01 %. Mzdové náklady tvoria zhruba 3/4 celkových osobných nákladov a zvyšná 1/4 bola použitá na odvody do sociálnych a zdravotných poisťovní. V období 2016 – 2020 neboli vynaložené žiadne ostatné náklady.

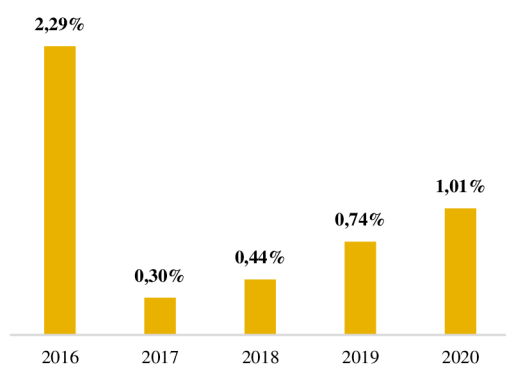
Graf 42 – Vývoj podielu úpravy hodnôt hospodárskej činnosti na čistom obrate BV-Dex, s.r.o., vlastné spracovanie

Náklady vynaložené na úpravu hodnôt hospodárskej činnosti pozostávajú iba z odpisov dlhodobého hmotného a nehmotného majetku, to znamená, že v rokoch 2016 – 2020 k nim neboli zaznamenané žiadne opravné položky. Priemerná hodnota nákladov vo výške 2,21 % je spôsobená rokom 2019, kedy boli náklady výrazne vyššie oproti ostatným rokom. Opačným prípadom sú odpisy v 2017 kedy je ich hodnota len 0,59 %.

Graf 43 – Vývoj podielu ostatných nákladov na hospodársku činnosť na čistom obrate BV-Dex, s.r.o., vlastné spracovanie

V roku 2016 bola výška prevádzkových nákladov 0,61 % podstatne vyššia ako v ostatných rokoch, z tohto dôvodu je ich priemer 0,31 %. Priemerná hodnota v rokoch 2017 – 2020 je len 0,24 %. V 2020 klesli náklady na minimum 0,17 %.

Graf 44 – Vývoj podielu nákladov na finančnú činnosť na čistom obrate BV-Dex, s.r.o., vlastné spracovanie

Rovnako ako pri prevádzkových nákladoch, aj pri tých na finančných bola ich hodnota v roku 2016 najvyššia – 2,29 %. Touto hodnotou je potom skreslená ich priemerná hodnota 0,96 %. Po výraznom klesnutí v roku 2017 na 0,30 %, finančné náklady do roku 2020 lineárne stúpali. Priemer nákladov na finančnú činnosť v období 2017 – 2020 je 0,62 %.

7.4.2 CD Group s.r.o.

Základné údaje:

Sídlo: Příkop 838/6, 602 00 Brno – Zábřovice

Právna forma: spoločnosť s ručením obmedzeným

IČO: 634 74 115

Dátum založenia: 16.08.1995

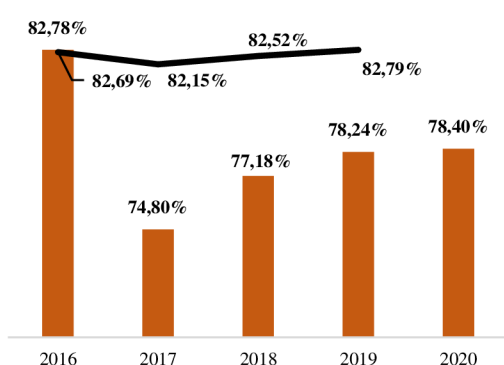
Predmet podnikania: výstavba stavebných objektov, rekonštrukcia stavebných objektov, odstraňovanie stavebných objektov, predaj stavebného materiálu, realizácia a predaj obkladov, dlažieb a podláh, nákladná autodoprava [8] [24]

	2016	2017	2018	2019	2020
majetok	29 632 000	29 141 000	28 292 000	27 565 000	29 925 000
čistý obrat	33 015 000	29 277 000	24 967 000	25 744 000	24 713 000

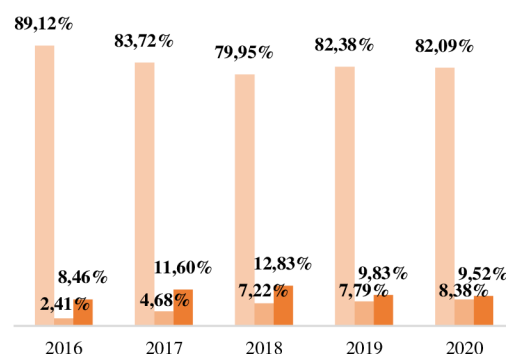
Tabuľka 13 – Ukazovatele pri výbere kategórie účtovnej jednotky CD Group s.r.o., [8] vlastné spracovanie

	2016		2017		2018		2019		2020	
	tis. Kč	%	tis. Kč	%	tis. Kč	%	tis. Kč	%	tis. Kč	%
Čistý obrat	33 015	100%	29 277	100%	24 967	100%	25 744	100%	24 713	100%
Výkonová spotreba	27 331	82,78%	21 900	74,80%	19 270	77,18%	20 143	78,24%	19 374	78,40%
Náklady vynaložené na predaj tovaru	24 358	89,12%	18 335	83,72%	15 406	79,95%	16 593	82,38%	15 905	82,09%
Spotreba materiálu a energie	660	2,41%	1 025	4,68%	1 391	7,22%	1 569	7,79%	1 624	8,38%
Služby	2 313	8,46%	2 540	11,60%	2 473	12,83%	1 981	9,83%	1 845	9,52%
Osobné náklady	1 233	3,73%	2 078	7,10%	3 107	12,44%	3 173	12,33%	2 875	11,63%
Mzdové náklady	865	70,15%	1 619	77,91%	2 599	83,65%	2 794	88,06%	2 495	86,78%
Náklady na sociálne zabezpečenie a zdravotné poistenie	368	29,85%	459	22,09%	508	16,35%	379	11,94%	379	13,18%
Ostatné náklady	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%	1	0,03%
Úpravy hodnôt hospodárskej činnosti	687	2,08%	370	1,26%	334	1,34%	383	1,49%	426	1,72%
Úpravy hodnôt DNM a DHM - trvalé	687	100,00%	370	100,00%	334	100,00%	383	100,00%	426	100,00%
Úpravy hodnôt DNM a DHM - dočasné	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%
Ostatné náklady na hospodárku činnosť	1 929	5,84%	1 570	5,36%	1 458	5,84%	1 087	4,22%	852	3,45%
Dane a poplatky	25	1,30%	61	3,89%	24	1,65%	34	3,13%	33	3,87%
Zostatková cena predaného DM a materiálu	0	0,00%	59	3,76%	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%
Rezervy a komplexné náklady budúcich období	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%
Ostatné náklady	1 904	98,70%	1 450	92,36%	1 434	98,35%	1 053	96,87%	819	96,13%
Náklady na finančnú činnosť	909	2,75%	579	1,98%	529	2,12%	669	2,60%	683	2,76%
Náklady vynaložené na predané podiely	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%
Náklady súvisiace s ostatným DFM	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%
Úpravy hodnôt a rezervy	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%
Nákladové úroky a podobné náklady	471	51,82%	221	38,17%	101	19,09%	98	14,65%	87	12,74%
Ostatné finančné náklady	438	48,18%	358	61,83%	428	80,91%	571	85,35%	596	87,26%

Tabuľka 14 – Vertikálna analýza nákladov CD Group s.r.o., [8] vlastné spracovanie

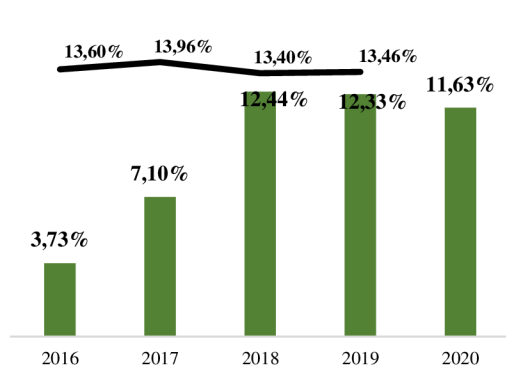
Graf 45 – Vývoj podielu výkonovej spotreby na čistom obrate CD Group s.r.o., vlastné spracovanie

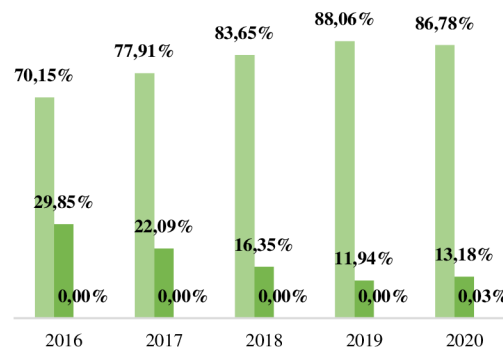
Graf 46 – Vývoj nákladov výkonovej spotreby CD Group s.r.o., vlastné spracovanie

■ Náklady vynaložené na predaj tovaru
■ Spotreba materiálu a energie
■ Služby

Rok 2016 bol v skúmanom časovom období najnákladnejší a výkonová spotreba dosahovala 82,78 %, čo prekročilo aj celorepublikový priemer. V ostatných rokoch sa spotreba pohybovala pod priemerom ČR. V roku 2017 nastal úpadok spotreby na minimálnu hodnotu 74,80 %, odkedy naďalej mierne stúpala. Z grafu č. 46 je jasné, že sa spoločnosť CD Group s.r.o. prevažne zaoberá predajom tovaru vlastnej výroby, v priemere je to 83,45 %. Touto skutočnosťou sa firma odlišuje od predchádzajúcej analyzovanej spoločnosti, kde dominovali náklady na nákup služieb, ktoré v tomto prípade tvoria len 10,45 % podielu na celkovej výkonovej spotrebe. Spotreba materiálu a energií tvorí najmenšiu časť celkovej spotreby, a to priemerne 6,10 %.

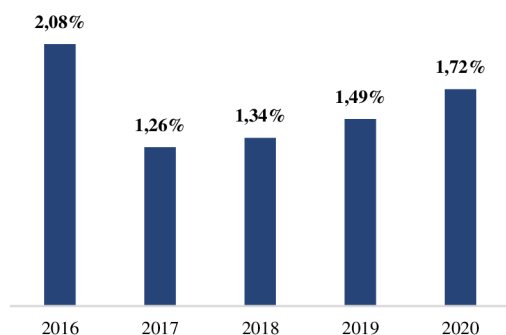
Graf 47 – Vývoj podielu osobných nákladov na čistom obrate CD Group s.r.o., vlastné spracovanie

Graf 48 – Vývoj osobných nákladov CD Group s.r.o., vlastné spracovanie

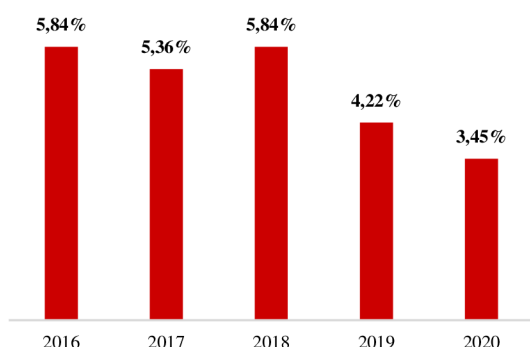
■ Mzdové náklady
■ Náklady na sociálne zabezpečenie a zdravotné poistenie
■ Ostatné náklady

Náklady na zamestnancov postupne zo svojho minima 3,73 % v roku 2016 rástli do roku 2018 na svoje maximum 12,44 %, odkedy mierne klesali. Z dôvodu že v rokoch 2016 a 2017 sú náklady nižšie je celkový priemer 9,45 %, pričom priemer obdobia 2017 – 2020 je 12,13 %. V rokoch 2018 a 2019 sa náklady približujú celorepublikovým priemerom. 81,31 % osobných nákladov tvoria výdavky na mzdy, z ktorých je odvádzaných 18,68 % na sociálne zabezpečenie a zdravotné poistenie. Z grafu č. 48 vidieť jav, že kým mzdové náklady stúpajú, odvody klesajú, čo môže byť spôsobené zamestnaneckým pomerom pracovníkov na dohodu o vykonávaní práce. Ostatné osobné náklady boli spôsobené len v roku 2020 vo výške 0,03 %.

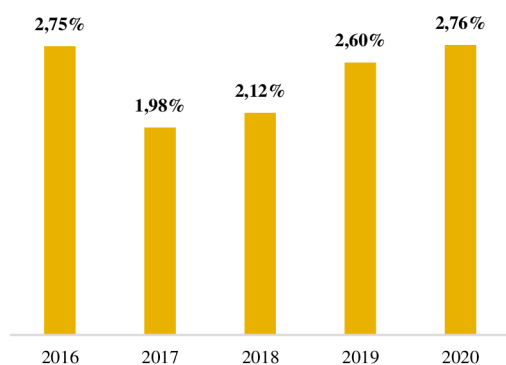
Graf 49 – Vývoj podielu úpravy hodnôt hospodárskej činnosti na čistom obrate CD Group s.r.o., vlastné spracovanie

Všetky náklady na úpravy hodnôt boli použité len na odpisy dlhodobého hmotného a nehmotného majetku. V priemere sa táto hodnota pohybovala okolo 1,58 %. V roku 2016 bola dosiahnutá najvyššia hodnota 2,08 % a nasledujúci rok bola hodnota najnižšia 1,26 %.

Graf 50 – Vývoj podielu ostatných nákladov na hospodársku činnosť na čistom obrate CD Group s.r.o., vlastné spracovanie

Ostatné náklady vynaložené pri prevádzke spoločnosti boli priemerne v rokoch 2016 – 2020 4,94 %. V roku 2016 dosahovali 5,84 %, kedy následne po klesaní v roku 2017 opäť stúpili na rovnakú hodnotu. Od tohto roku ostatné náklady už len klesali až do roku 2020 na konečných 3,45 %. Spoločnosť CD Group s.r.o. má doposiaľ jedny z najvyšších ostatných nákladov vynaložených na hospodársku činnosť.

Graf 51 – Vývoj podielu nákladov na finančnú činnosť na čistom obrate CD Group s.r.o., vlastné spracovanie

Po znížení finančných nákladov v roku 2017 na 1,98 % ďalej tieto náklady relatívne už len stúpali na končených 2,76 % dosiahnutých v roku 2020. Výška priemeru sa pohybuje v okolí 2,44%. Rovnako ak aj pri prevádzkových nákladov, aj tie finančné patria k zatiaľ najvyššie dosiahnutým z analyzovaných stavebných spoločností.

7.4.3 HT Bohemia s.r.o.

Základné údaje:

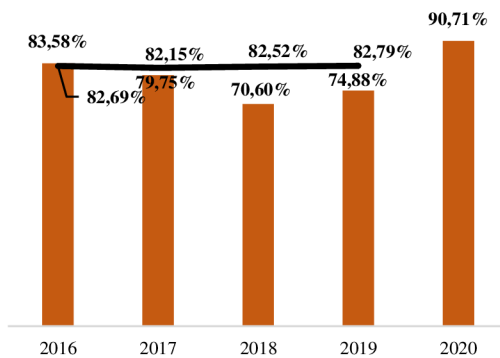
Sídlo: Karolíny Světlé 945/22,628 00 Brno – Líšeň
 Právna forma: spoločnosť s ručením obmedzeným
 IČO: 277 47 298
 Dátum založenia: 17.09.2007
 Predmet podnikania: výstavba stavebných objektov na kľúč, rekonštrukcia komerčných a bytových objektov, suchá výstavba – sadrokartónové konštrukcie, realizácia interiérov na kľúč [8] [25]

	2016	2017	2018	2019	2020
majetok	11 664 000	14 215 000	14 402 000	11 962 000	18 839 000
čistý obrat	18 739 000	30 496 000	22 954 000	20 875 000	80 457 000

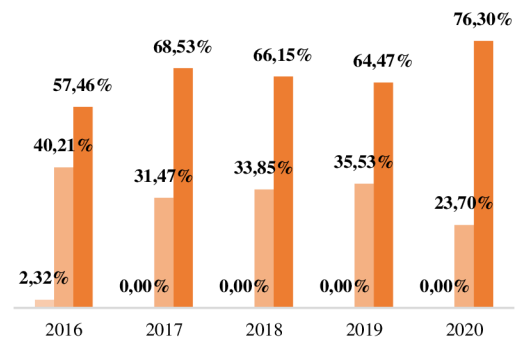
Tabuľka 15 – Ukazovatele pri výbere kategórie účtovnej jednotky HT Bohemia s.r.o., [8] vlastné spracovanie

	2016		2017		2018		2019		2020	
	tis. Kč	%	tis. Kč	%	tis. Kč	%	tis. Kč	%	tis. Kč	%
Čistý obrat	18 739	100%	30 496	100%	22 954	100%	20 875	100%	80 457	100%
Výkonová spotreba	15 662	83,58%	24 321	79,75%	16 206	70,60%	15 631	74,88%	72 985	90,71%
Náklady vynaložené na predaj tovaru	364	2,32%	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%
Spotreba materiálu a energie	6 298	40,21%	7 654	31,47%	5 486	33,85%	5 553	35,53%	17 299	23,70%
Služby	9 000	57,46%	16 667	68,53%	10 720	66,15%	10 078	64,47%	55 686	76,30%
Osobné náklady	1 995	10,65%	2 845	9,33%	3 527	15,37%	2 934	14,06%	2 738	3,40%
Mzdové náklady	1 482	74,29%	2 114	74,31%	2 621	74,31%	2 181	74,34%	2 117	77,32%
Náklady na sociálne zabezpečenie a zdravotné poistenie	513	25,71%	731	25,69%	884	25,06%	734	25,02%	604	22,06%
Ostatné náklady	0	0,00%	0	0,00%	22	0,62%	19	0,65%	17	0,62%
Úpravy hodnôt hospodárskej činnosti	607	3,24%	833	2,73%	890	3,88%	967	4,63%	977	1,21%
Úpravy hodnôt DNM a DHM - trvalé	607	100,00%	833	100,00%	890	100,00%	967	100,00%	977	100,00%
Úpravy hodnôt DNM a DHM - dočasné	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%
Ostatné náklady na hospodárku činnosť	729	3,89%	258	0,85%	1 901	8,28%	303	1,45%	190	0,24%
Dane a poplatky	43	5,90%	42	16,28%	28	1,47%	42	13,86%	85	44,74%
Zostatková cena predaného DM a materiálu	478	65,57%	50	19,38%	1 654	87,01%	0	0,00%	0	0,00%
Rezervy a komplexné náklady budúcich období	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%
Ostatné náklady	208	28,53%	166	64,34%	219	11,52%	261	86,14%	105	55,26%
Náklady na finančnú činnosť	327	1,75%	337	1,11%	252	1,10%	273	1,31%	317	0,39%
Náklady vynaložené na predané podiely	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%
Náklady súvisiace s ostatným DFM	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%
Úpravy hodnôt a rezervy	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%
Nákladové úroky a podobné náklady	228	69,72%	276	81,90%	215	85,32%	232	84,98%	291	91,80%
Ostatné finančné náklady	99	30,28%	61	18,10%	37	14,68%	41	15,02%	26	8,20%

Tabuľka 16 – Vertikálna analýza nákladov HT Bohemia s.r.o., [8] vlastné spracovanie

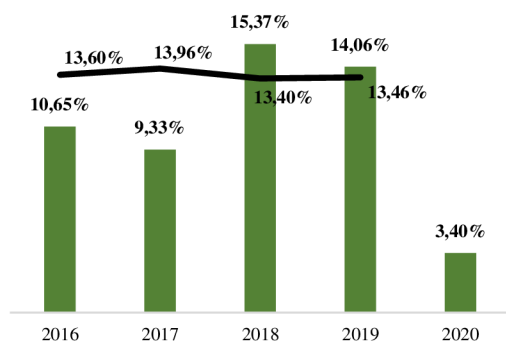
Graf 52 – Vývoj podielu výkonovej spotreby na čistom obrate HT Bohemia s.r.o., vlastné spracovanie

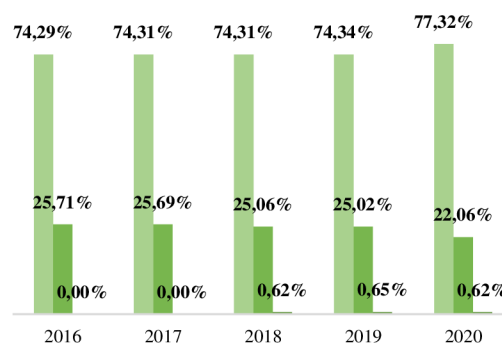
Graf 53 – Vývoj nákladov výkonovej spotreby HT Bohemia s.r.o., vlastné spracovanie

■ Náklady vynaložené na predaj tovaru
■ Spotreba materiálu a energie
■ Služby

Z grafu č. 52 je vidieť, že sa výkonová spotreba v jednotlivých rokoch 2016 – 2019 takmer približuje priemerom Českej republiky. Najviac sa tomuto priemeru odďaľuje v roku 2018, kedy vynaložila spoločnosť HT Bohemia s.r.o. najnižšiu sumu na svoje spotrebné náklady. V roku 2020 bola výkonová spotreba najvyššia, až 90,71 %. Priemerná spotreba podniku je 79,90 %. Opäť tvoria náklady na poskytnuté služby väčšinu celkovej spotreby, v priemere je to 66,58 %. Približne 33 % bolo spotrebovaných na materiál a energie. Z toho vyplýva, že spoločnosť využíva svoje vlastné zásoby na realizáciu a subdodávateľské služby využíva na práce, v ktorých nie je špecializovaná. Jedine v roku 2016 vznikli náklady na predaj tovaru vo výške 2,32 %.

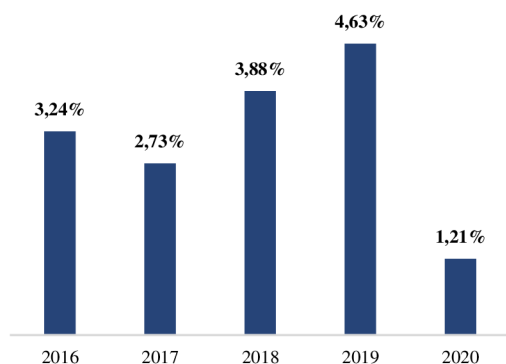
Graf 54 – Vývoj podielu osobných nákladov na čistom obrate HT Bohemia s.r.o., vlastné spracovanie

Graf 55 – Vývoj osobných nákladov HT Bohemia s.r.o., vlastné spracovanie

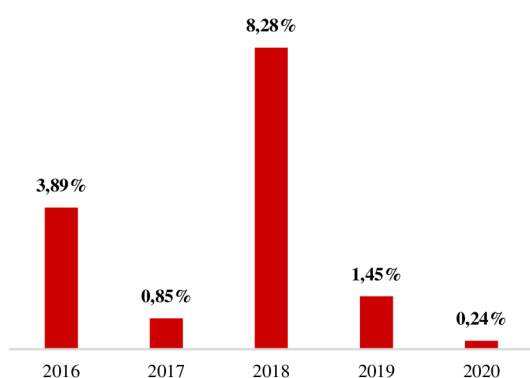
■ Mzdové náklady
■ Náklady na sociálne zabezpečenie a zdravotné poistenie
■ Ostatné náklady

Výška osobných nákladov bola každý rok rôzna, v priemere však 10,56 %. Táto hodnota je skreslená rokom 2020, kedy výška nákladov spoločnosti na zamestnancov bola len 3,40 %. V období 2016 – 2019 je preto priemerná osobná nákladovosť 12,35 %. Aj pri porovnaní s celorepublikovými priemerami je očividné, že spoločnosť HT Bohemia dosahuje svoje maximum v oblasti osobných nákladov 15,37 % v roku kedy osobné náklady v odvetví stavebníctva v celej Českej republike boli najnižšie a naopak. 74,91 % osobných nákladov pokrývajú mzdy zamestnancov, 24,71 % sú náklady sociálneho a zdravotného poistenia a ostatné náklady boli vynaložené len v rokoch 2018 – 2020 a ich priemerná výška je 0,63 %.

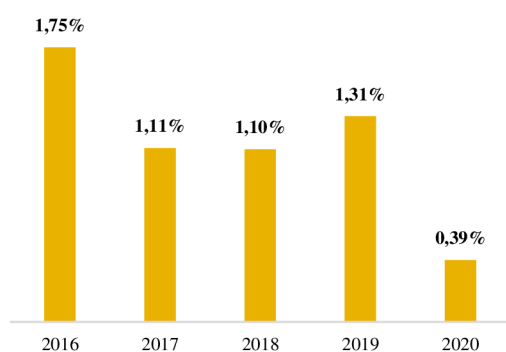
Graf 56 – Vývoj podielu úpravy hodnôt hospodárskej činnosti na čistom obrate HT Bohemia s.r.o., vlastné spracovanie

Ani v spoločnosť HT Bohemia s.r.o. nebola vynaložená žiadna čiastka nákladov na opravné položky k dlhodobému majetku, ale všetky náklady boli použité na jeho odpisovanie. Priemer rokov 2016 – 2019 je 3,62 %. V roku 2020 dosiahli náklady úprav hodnôt hospodárskej činnosti len 1,21 %, a preto je priemer všetkých rokov o necelého pól percenta nižší.

Graf 57 – Vývoj podielu ostatných nákladov na hospodársku činnosť na čistom obrate HT Bohemia s.r.o., vlastné spracovanie

Z grafu č. 57 je vidieť, že v jednotlivých rokoch sa výška ostatných nákladov hospodárskej činnosti výrazne líši. Rozdiel maxima v roku 2018 a minima v 2020 je takmer 8 %. Priemerná výška nákladov celého analyzovaného obdobia je 2,94 %, pričom priemer rokov 2017, 2019 a 2020 je len 0,85 %.

Graf 58 – Vývoj podielu nákladov na finančnú činnosť na čistom obrate HT Bohemia s.r.o., vlastné spracovanie

Finančné náklady okrem roka 2020 majú porovnateľne rovnakú hodnotu, pohybujúcu sa v rozmedzí $\pm 0,65$ %. Ich priemerná hodnota je 1,32 %. V poslednom roku náklady finančnej činnosti dosiahli len 0,39 %, a preto sa priemer vrátane tohto roku zníži na 1,13 %.

7.4.4 PSK Brno s.r.o.

Základné údaje:

Sídlo: Kabátnikova 105/2, 602 00 Brno – Ponava

Právna forma: spoločnosť s ručením obmedzeným

IČO: 607 24 463

Dátum založenia: 12.10.1994

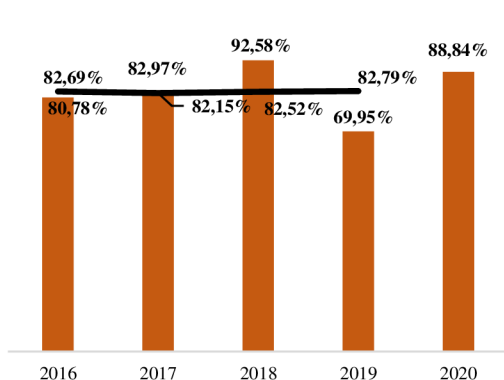
Predmet podnikania: výstavba rodinných a bytových domov, výstavba objektov občianskej vybavenosti, výstavba stavebných objektov na kľúč, demolácia stavebných objektov, pôdne nadstavby/vstavby [8] [26]

	2016	2017	2018	2019	2020
majetok	52 700 000	58 950 000	64 158 000	65 639 000	67 970 000
čistý obrat	37 648 000	34 028 000	82 872 000	36 098 000	61 272 000

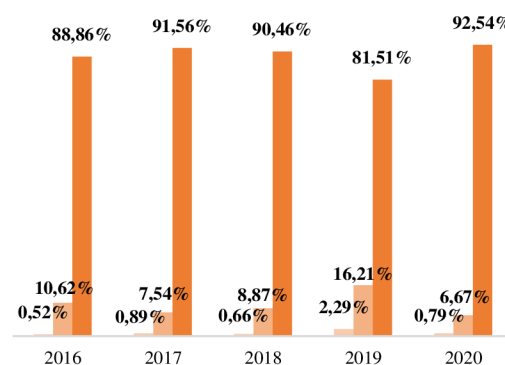
Tabuľka 17 – Ukazovatele pri výbere kategórie účtovnej jednotky PSK Brno s.r.o., [8] vlastné spracovanie

	2016		2017		2018		2019		2020	
	tis. Kč	%	tis. Kč	%	tis. Kč	%	tis. Kč	%	tis. Kč	%
Čistý obrat	37 648	100%	34 028	100%	82 872	100%	36 098	100%	61 272	100%
Výkonová spotreba	30 411	80,78%	28 233	82,97%	76 724	92,58%	25 249	69,95%	54 431	88,84%
Náklady vynaložené na predaj tovaru	159	0,52%	252	0,89%	509	0,66%	577	2,29%	432	0,79%
Spotreba materiálu a energie	3 229	10,62%	2 130	7,54%	6 808	8,87%	4 092	16,21%	3 630	6,67%
Služby	27 023	88,86%	25 851	91,56%	69 407	90,46%	20 580	81,51%	50 369	92,54%
Osobné náklady	2 500	6,64%	2 207	6,49%	2 661	3,21%	3 079	8,53%	3 344	5,46%
Mzdové náklady	1 845	73,80%	1 607	72,81%	1 918	72,08%	2 224	72,23%	2 521	75,39%
Náklady na sociálne zabezpečenie a zdravotné poistenie	630	25,20%	530	24,01%	642	24,13%	755	24,52%	704	21,05%
Ostatné náklady	25	1,00%	70	3,17%	101	3,80%	100	3,25%	119	3,56%
Úpravy hodnôt hospodárskej činnosti	277	0,74%	649	1,91%	581	0,70%	665	1,84%	713	1,16%
Úpravy hodnôt DNM a DHM - trvalé	277	100,00%	649	100,00%	581	100,00%	665	100,00%	713	100,00%
Úpravy hodnôt DNM a DHM - dočasné	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%
Ostatné náklady na hospodárku činnosť	580	1,54%	462	1,36%	2 281	2,75%	2 300	6,37%	669	1,09%
Dane a poplatky	110	18,97%	246	53,25%	158	6,93%	47	2,04%	93	13,90%
Zostatková cena predaného DM a materiálu	0	0,00%	42	9,09%	19	0,83%	0	0,00%	0	0,00%
Rezervy a komplexné náklady budúcich období	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%
Ostatné náklady	470	81,03%	174	37,66%	2 104	92,24%	2 253	97,96%	576	86,10%
Náklady na finančnú činnosť	948	2,52%	758	2,23%	999	1,21%	1 411	3,91%	1 095	1,79%
Náklady vynaložené na predané podiely	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%
Náklady súvisiace s ostatným DFM	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%
Úpravy hodnôt a rezervy	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%
Nákladové úroky a podobné náklady	855	90,19%	705	93,01%	998	99,90%	1 411	100,00%	1 094	99,91%
Ostatné finančné náklady	93	9,81%	53	6,99%	1	0,10%	0	0,00%	1	0,09%

Tabuľka 18 – Vertikálna analýza nákladov PSK Brno s.r.o., [8] vlastné spracovanie

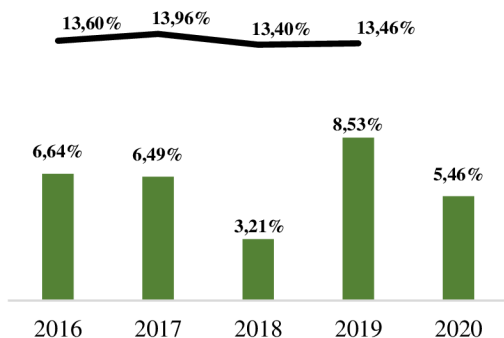
Graf 59 – Vývoj podielu výkonovej spotreby na čistom obrate PSK Brno s.r.o., vlastné spracovanie

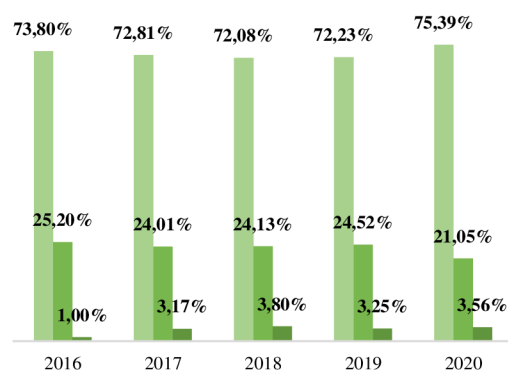
Graf 60 – Vývoj nákladov výkonovej spotreby PSK Brno s.r.o., vlastné spracovanie

■ Náklady vynaložené na predaj tovaru
■ Spotreba materiálu a energie
■ Služby

Graf č. 59 znázorňuje výkonovú spotrebu stavebnej spoločnosti PSK Brno s.r.o., ktorá sa pohybuje v intervale 69,95 % dosiahnutého v roku 2019 až 92,58 % dosiahnutého v predchádzajúcom roku. Výsledné hodnoty spotreby sa v rokoch 2016 a 2017 približujú priemerom celej Českej republiky, ale v roku 2018 sú, vyššie o viac ako desať percent a v 2019 zas nižšie o 12,84 %. Znova tvoria náklady na zaobstaranie služieb v každom roku najväčšiu časť výkonovej spotreby, priemerne až 88,99 %. Spotreba materiálu a energií je v roku 2019 jemne vyššia ako v ostatných rokoch, kedy sú zároveň náklady na služby najnižšie. Z tohto dôvodu je priemerná hodnota materiálovej spotreby 9,98 %. Zvyšných 1,03 % patrí nákladom vynaloženým na predaj tovaru.

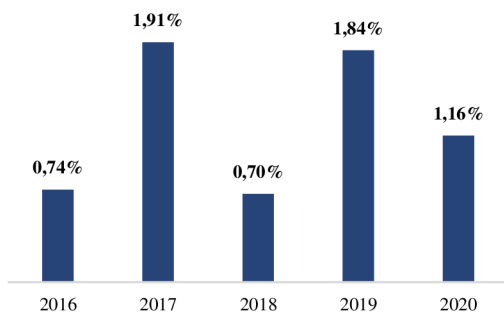
Graf 61 – Vývoj podielu osobných nákladov na čistom obrate PSK Brno s.r.o., vlastné spracovanie

Graf 62 – Vývoj osobných nákladov PSK Brno s.r.o., vlastné spracovanie

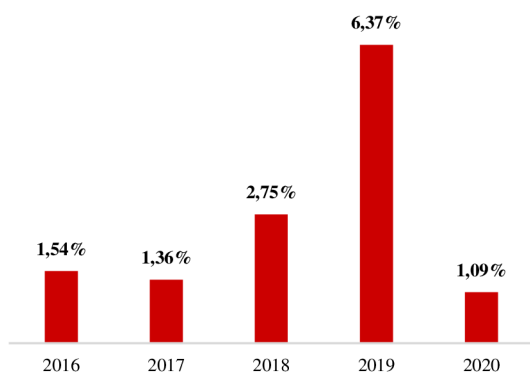
■ Mzdové náklady
■ Náklady na sociálne zabezpečenie a zdravotné poisťovanie
■ Ostatné náklady

Vo všetkých rokoch sú zamestnanecké náklady viditeľne nižšie ako je priemer Českej republiky. Priemerné osobné výdavky sú za všetky roky 6,07 %, bez obsiahnutia nákladov v roku 2018, kedy je ich hodnota iba 3,21 %, je to 6,78 %. Ako pri predchádzajúcich firmách, aj tu tvoria približne 3/4 celkových nákladov mzdové náklady a zvyšujúca 1/4 je zastupovaná nákladmi sociálnych a zdravotných poisťovní vo výške 23,78 % a ostatnými osobnými nákladmi v hodnote 2,96 %.

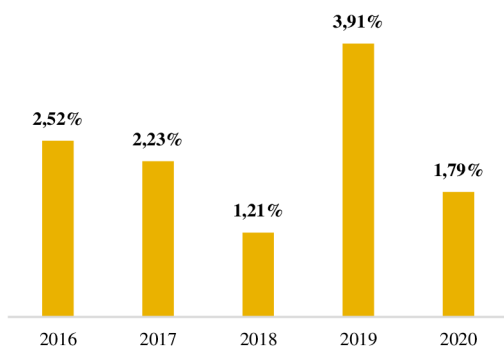
Graf 63 – Vývoj podielu úpravy hodnôt hospodárskej činnosti na čistom obrate PSK Brno s.r.o., vlastné spracovanie

Aj v tejto firme sú náklady na úpravy hodnôt hospodárskej činnosti vynaložené len na odpisovanie dlhodobého hmotného a nehmotného majetku. Počas rokov 2016 – 2020 majú kolísavú tendenciu, kedy v roku 2017 dosahujú maximum 1,91 % a hneď v nasledujúcom roku 2018 klesnú na minimum 0,70 %. Priemerná hodnota odpisov je 1,07 %.

Graf 64 – Vývoj podielu ostatných nákladov na hospodársku činnosť na čistom obrate PSK Brno s.r.o., vlastné spracovanie

V roku 2019 boli ostatné prevádzkové náklady spoločnosti výrazne vyššie ako v ostatných rokoch, bolo to až 6,37%. Následne ďalší rok dosahovali svoju minimálnu hodnotu 1,09%. Priemerná výška ostatných nákladov je 2,62% a priemer neobsahujúci hodnotu z roku 2019 je o viac ako jedno percento nižšie.

Graf 65 – Vývoj podielu nákladov na finančnú činnosť na čistom obrate PSK Brno s.r.o., vlastné spracovanie

Náklady finančnej činnosti od roku 2016 do 2018 klesali na najnižšiu hodnotu 1,21%, následne stúpili a dosiahli svoje maximum 3,91%. V ďalšom, poslednom, zanalyzovanom roku opäť klesli na 1,79%. Finančné náklady za celé obdobie sa pohybujú v priemere 2,33%.

7.4.5 TEVOX s.r.o.

Základné údaje:

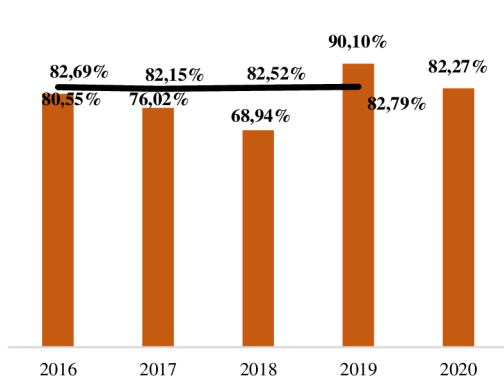
Sídlo: Nové sady 593/28, 602 00 Brno – Staré Brno
 Právna forma: spoločnosť s ručením obmedzeným
 IČO: 416 02 731
 Dátum založenia: 24.09.1991
 Predmet podnikania: stavebné práce spojené s výstavbou objektov, rekonštrukcia potrubných rozvodov na vykurovanie, rekonštrukcia kotolní, kuchýň a bytových jadier, inžinierska činnosť, technická pomoc, nezávislý technický dozor [8] [27]

	2016	2017	2018	2019	2020
majetok	19 614 000	21 902 000	20 536 000	25 205 142	32 875 000
čistý obrat	42 236 000	35 286 000	49 733 562	48 548 472	33 489 000

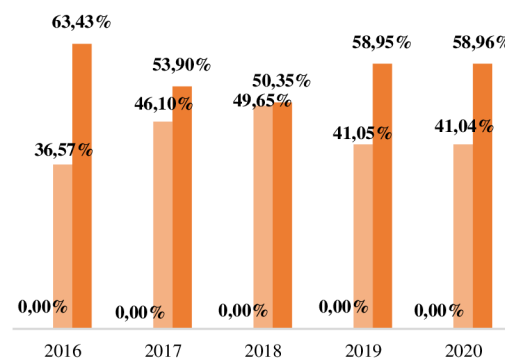
Tabuľka 19 – Ukazovatele pri výbere kategórie účtovnej jednotky TEVOX s.r.o., [8] vlastné spracovanie

	2016		2017		2018		2019		2020	
	tis. Kč	%	tis. Kč	%	tis. Kč	%	tis. Kč	%	tis. Kč	%
Čistý obrat	42 236	100%	35 286	100%	49 734	100%	48 548	100%	33 489	100%
Výkonová spotreba	34 023	80,55%	26 825	76,02%	34 286	68,94%	43 741	90,10%	27 553	82,27%
Náklady vynaložené na predaj tovaru	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%
Spotreba materiálu a energie	12 442	36,57%	12 366	46,10%	17 023	49,65%	17 956	41,05%	11 309	41,04%
Služby	21 581	63,43%	14 459	53,90%	17 264	50,35%	25 785	58,95%	16 244	58,96%
Osobné náklady	7 684	18,19%	7 610	21,57%	8 151	16,39%	8 096	16,68%	8 404	25,09%
Mzdové náklady	5 566	72,44%	5 484	72,06%	5 954	73,05%	5 965	73,68%	6 467	76,95%
Náklady na sociálne zabezpečenie a zdravotné poistenie	1 693	22,03%	1 657	21,77%	1 780	21,84%	1 807	22,31%	1 620	19,28%
Ostatné náklady	425	5,53%	469	6,16%	417	5,11%	325	4,01%	317	3,77%
Úpravy hodnôt hospodárskej činnosti	395	0,94%	699	1,98%	633	1,27%	961	1,98%	932	2,78%
Úpravy hodnôt DNM a DHM - trvalé	395	100,00%	699	100,00%	633	100,00%	961	100,00%	932	100,00%
Úpravy hodnôt DNM a DHM - dočasné	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%
Ostatné náklady na hospodárku činnosť	46	0,11%	58	0,16%	296	0,59%	841	1,73%	683	2,04%
Dane a poplatky	46	100,00%	50	86,21%	52	17,64%	50	5,90%	52	7,61%
Zostatková cena predaného DM a materiálu	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%	200	23,77%	0	0,00%
Rezervy a komplexné náklady budúcich období	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%
Ostatné náklady	0	0,00%	8	13,79%	244	82,36%	591	70,33%	631	92,39%
Náklady na finančnú činnosť	79	0,19%	147	0,42%	155	0,31%	138	0,28%	233	0,70%
Náklady vynaložené na predané podiely	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%
Náklady súvisiace s ostatným DFM	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%
Úpravy hodnôt a rezervy	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%
Nákladové úroky a podobné náklady	55	69,62%	114	77,55%	116	74,98%	90	65,63%	197	84,55%
Ostatné finančné náklady	24	30,38%	33	22,45%	39	25,02%	47	34,37%	36	15,45%

Tabuľka 20 – Vertikálna analýza nákladov TEVOX s.r.o., [8] vlastné spracovanie

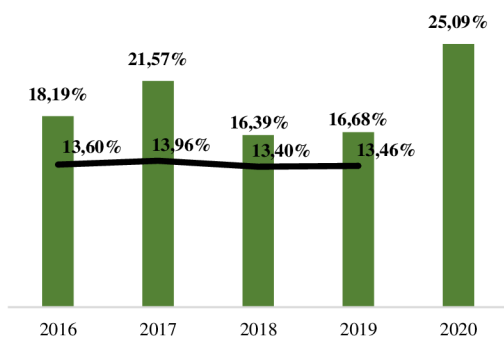
Graf 66 - Vývoj podielu výkonovej spotreby na čistom obrate TEVOX s.r.o., vlastné spracovanie

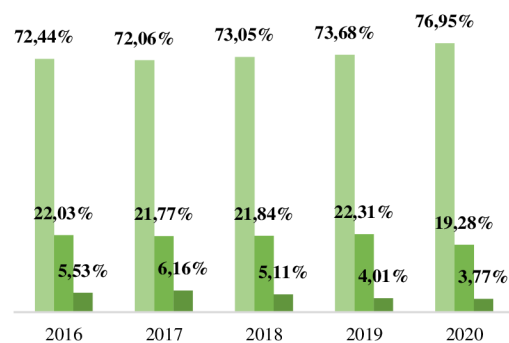
Graf 67 – Vývoj nákladov výkonovej spotreby TEVOX s.r.o., vlastné spracovanie

■ Náklady vynaložené na predaj tovaru
■ Spotreba materiálu a energie
■ Služby

Spotreba potrebná k výkonu sa v analyzovaných rokoch pohybuje priemerne tesne pod 80 %, kedy svoje minimum 68,94 % dosahujú v roku 2018 a následne sa v ďalšom roku dopracovala na maximálnu hodnotu 90,10 %. Z porovnania s celou republikou vyplýva, že v rokoch 2016 a 2017 sa spotreba podniku pohybovala hneď pod priemerom, v roku 2018 bol rozdiel o trochu výraznejší, ale spotreba bola stále pod priemerom a v 2019, bola ako v jedinom roku spotreba firmy vyššia o 7,31 %. Jednotlivé zložky celkovej spotreby sa každoročne líšia, jediným spoločným prvkom je, že v žiadnom z rokov nevznikli náklady z predaja tovaru. Spotreba materiálu a energie predstavuje menšiu polovicu celkovej spotreby, presne je to 42,88 % a zvyšných 57,12 % sú náklady dodaných služieb. V roku 2018 je možné sledovať fakt takmer vyrovnania sa nákladov spotreby materiálu a energií a služieb.

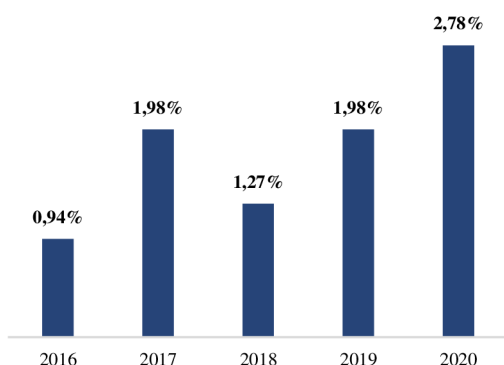
Graf 68 – Vývoj podielu osobných nákladov na čistom obrate TEVOX s.r.o., vlastné spracovanie

Graf 69 – Vývoj osobných nákladov TEVOX s.r.o., vlastné spracovanie

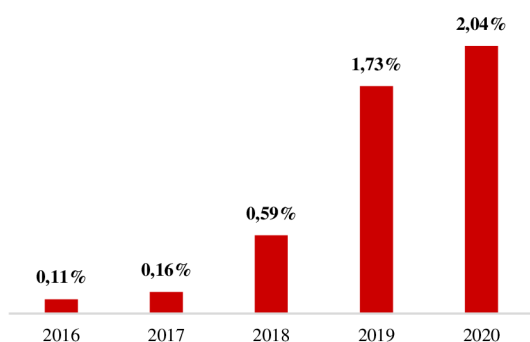
■ Mzdové náklady
■ Náklady na sociálne zabezpečenie a zdravotné poistenie
■ Ostatné náklady

Spoločnosť TEVOX s.r.o. ako jediná zo všetkých českých analyzovaných firiem mala osobné náklady v rokoch 2016 – 2019 vždy vyššie ako sú celorepublikové priemery. V celom období je ich priemerná výška 19,58 %, pričom minimálna hodnota 16,39 % je v roku 2018 a v 2020 maximum 25,09 %. Mzdové náklady tvoria 73,64 % celkových osobných nákladov, 21,45 % predstavujú náklady sociálneho zabezpečenia a zdravotné poistenie a zostatkových necelých päť percent sú ostatné náklady.

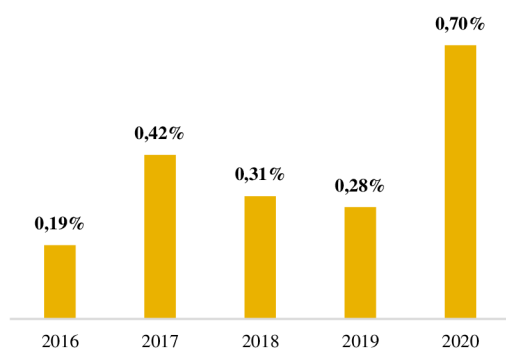
Graf 70 – Vývoj podielu úpravy hodnôt hospodárskej činnosti na čistom obrate TEVOX s.r.o., vlastné spracovanie

Ako vo všetkých predchádzajúcich slovenských aj českých firmách, aj v tejto tvoria úpravy hodnôt hospodárskej činnosti len odpisy dlhodobého hmotného a nehmotného majetku. Tie sú v priemere v období 2016 – 2020 vo výške 1,59 %, kedy svoje minimum dosahujú na začiatku obdobia a maximum na konci.

Graf 71 – Vývoj podielu ostatných nákladov na hospodársku činnosť na čistom obrate TEVOX s.r.o., vlastné spracovanie

Ostatné náklady hospodárskej činnosti majú v skúmanom čase stúpajúcu tendenciu, kedy z 0,11 % zhruba lineárne stúpajú do roku 2018, po ktorom príde prudký nárast o 1,14 % a ten sa na záver zastaví na 2,04 %. Priemerná výška zo všetkých rokov je 0,93 % a z rokov 2016 – 2018 len 0,29 %.

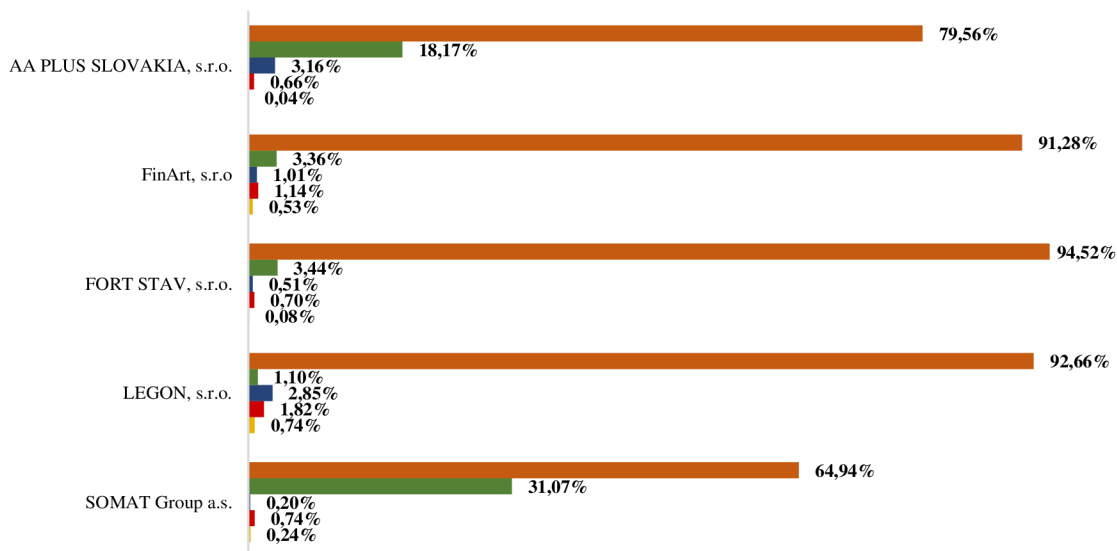

Graf 72 – Vývoj podielu nákladov na finančnú činnosť na čistom obrate TEVOX s.r.o., vlastné spracovanie

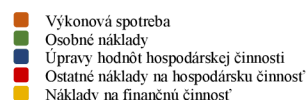
Finančné náklady v roku 2016 z minimálnej hodnoty 0,19 % stúpili na 0,42 %, po ktorom nasledujúce dva roky klesali a v poslednom analyzovanom roku narástli na svoje maximum 0,70 %. Priemerná výška nákladov vynaložených na finančnú činnosť predstavuje len necelých 0,4 %.

7.5 Zhrnutie výsledkov vertikálnej analýzy

V tejto časti bakalárskej práce budú vzájomne porovnané výsledky vertikálnej analýzy nákladov, najskôr slovenských a následne českých firiem. Na záver bude vykonané porovnanie medzi Slovenskou a Českou republikou.

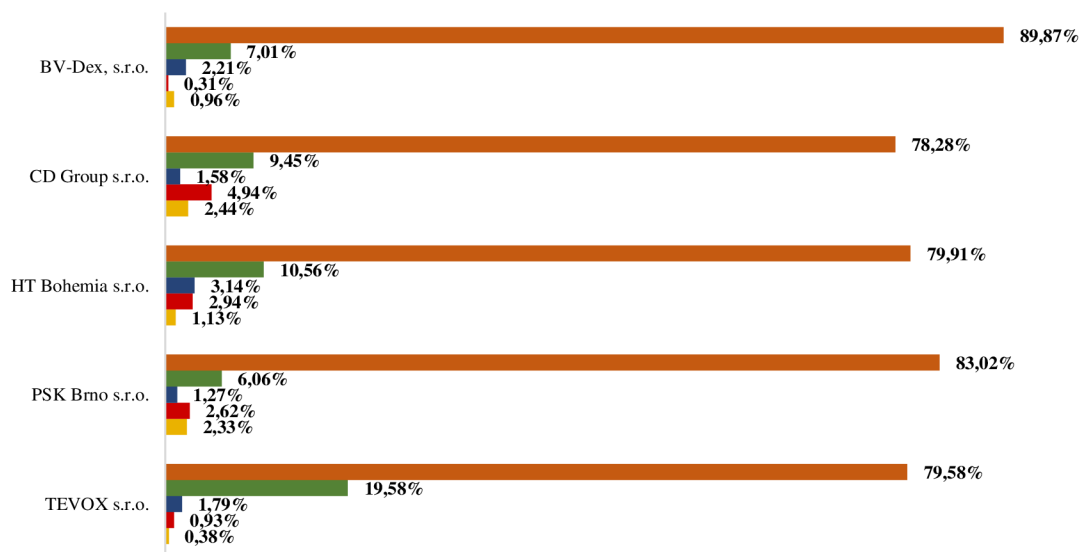

Graf 73 – Percentuálne zastúpenie nákladov spoločností pôsobiacich v Slovenskej republike, vlastné spracovanie

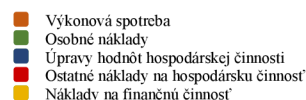

Z grafu č. 73, ktorý zobrazuje jednotlivé nákladové druhy všetkých stavebných spoločností pôsobiacich na Slovensku v období 2016 – 2020 vyplýva, že výkonová spotreba sa nachádza v rozmedzí približne 65 – 95 %. Na základe spracovanej analýzy je známe, že vo všetkých spoločnostiach, okrem spoločnosti LEGON, s.r.o., boli náklady výkonovej spotreby prevažne tvorené výdavkami spojenými na služby, práve preto je tento podnik vylúčený zo záverečného spriemerovania výkonovej spotreby, ktorý predstavuje hodnotu 82,58 %. Výška osobných nákladov bola v jednotlivých spoločnostiach viditeľne rozdielna a ich priemer činí 18,17 %. Priemerná výška osobných nákladov všetkých analyzovaných spoločností je 11,55 %. Skutočnosť veľmi nízkych alebo naopak vysokých osobných nákladov v jednotlivých firmách môže spôsobovať rozdielny počet zamestnancov alebo aj výška ich finančného ohodnotenia. Vo všetkých firmách bola výška kategórie osobných nákladov rovnaká. Približne 3/4 sú tvorené mzdovými nákladmi a zvyšná 1/4 je súčet nákladov sociálneho zabezpečenia a zdravotného poistenia a ostatných osobných nákladov. Náklady na úpravy hodnôt hospodárskej činnosti boli vždy tvorené len odpismi dlhodobého hmotného a nehmotného majetku. Ich výška v spoločnostiach bola rôzna v závislosti od skutočností, z ktorých je rátaná výška odpisov. Týmito skutočnosťami je množstvo vlastneného majetku a dĺžka ich používania. Priemer ostatných nákladov hospodárskej činnosti všetkých spoločností je 1,01 %, čo je spôsobené hlavne firmou LEGON, s.r.o., ktorej prevádzkové náklady sú

v porovnaní s ostatnými podnikmi mierne vyššie. Posledným druhom nákladov sú tie, ktoré sú vynaložené na finančnú činnosť a v každej firme tvoria najmenší podiel celkových nákladov. Výška ich priemernej hodnoty sa pohybuje okolo 0,3 %.

Graf 74 – Percentuálne zastúpenie nákladov spoločností pôsobiacich v Českej republike, vlastné spracovanie

Výkonová spotreba českých stavebných spoločností sa podľa grafu č. 74 až na firmu BV-Dex, s.r.o. pohybuje v okolí 80 %. Rovnako ako to bolo pri slovenských firmách, aj tu sa jedna líšila svojimi nákladmi, ktoré prevažne tvorili výkonovú spotrebu. Konkrétne je to spoločnosť CD Group s.r.o., ktorej hlavnou zložkou spotreby potrebnej k výkonu boli náklady vynaložené na predaj tovaru, pričom pri ostatných firmách prevažovali náklady na dodávateľské služby. Preto priemer vo výške 83,10 % z analyzovaných českých spoločností neobsahuje hodnotu spotreby práve tejto spoločnosti. Podiel osobných nákladov je rôzny v každej z firiem. Priemerná hodnota všetkých spoločností v období 2016 – 2020 je len 10,53 %. Opäť nie je možné zistiť bez interných informácií o počte zamestnancov a výške ich hodinovej mzdy, prečo majú jednotlivé spoločnosti také nízke alebo vysoké osobné náklady. Rovnako tu však platí, že v každej firme tvorilo približne 75 % osobných nákladov mzdy zamestnancov a zvyšných 25 % bolo poskytnutých na odvody sociálneho a zdravotného poistenia a ostatné osobné náklady. Len odpisy dlhodobého hmotného a nehmotného majetku tvorili nákladový druh úpravy hodnôt a pohybovali sa približne okolo 2 % a v žiadnej z firiem nebol spôsobený výkyv od tohto priemeru. To sa nedá povedať o ostatných prevádzkových nákladoch, ktoré sa v spoločnostiach BV-Dex, s.r.o. a TEVOX s.r.o. pohybovali pod jedným percentom, v HT Bohemia s.r.o. a PSK Brno s.r.o. boli tieto náklady pod 3 % a v spoločnosti CD Group s.r.o. je ich priemer až 4,94 %. Z toho dôvodu, že sú jednotlivé náklady

hospodárskej činnosti vo všetkých firmách rôzne, ich priemer 2,35 % nezodpovedá reálnemu pomeru. Posledné druhové náklady vynaložené na finančnú činnosť sú rovnako vyššie u spoločností, ktoré mali vyššie aj prevádzkové náklady a tiež nie je možné vyvodiť jednotný záver. Priemerná hodnota tohto nákladového druhu je 1,45 %.

Z porovnania slovenských a českých stavebných spoločností vyplýva, že síce sa výkonová spotreba v oboch krajinách pohybuje v hladine nad 80 %, ale nastáva tu najväčší rozdiel priemerných hodnôt, až o 2,46 %. V prípade firiem pôsobiacich na Slovensku je priemerná spotreba potrebná k výkonu 82,58 % a u tých so sídlom v Čechách sú tieto náklady o niečo vyššie 83,10 %. Prevažne vo všetkých podnikoch, na ktorých bola realizovaná analýza, bol vynaložený najväčší podiel nákladov na služby. Podiel osobných nákladov bol tentoraz vyšší v slovenských firmách o necelé 1 %. V každom prípade je približne 75 % osobných nákladov tvorených mzdovými nákladmi a zvyšných 25 % predstavuje súčet nákladov vynaložených na sociálne zabezpečenie a zdravotné poistenie a ostatné osobné náklady. Úpravy hodnôt hospodárskej činnosti sa medzi jednotlivými krajinami líši len o 0,45 % v prospech Českej republiky a v každej z firiem sú vynaložené na odpisovanie dlhodobého majetku. Druhý najväčší rozdiel, 1,34 %, nastáva pri ostatných prevádzkových nákladoch, ktoré v Slovenskej republike dosahujú priemerne len 1,01 % a v Čechách až 2,35 %. Náklady na finančnú činnosť dosahujú aj tentoraz vyššie hodnoty v českých firmách a rozdiel so slovenskými je vo výške 1,12 %.

8 Záver

Cieľom bakalárskej práce bolo zhotovenie vertikálnej analýzy nákladov vo vybraných stavebných spoločnostiach v časovom období 2016 – 2020 pôsobiacich v Slovenskej a Českej republike. Výsledky boli následne vzájomne porovnávané medzi spoločnosťami a aj s celorepublikovými priermi.

Na spracovanie tejto analýzy bolo najskôr nevyhnutné definovať vertikálnu analýzu, ďalej predstavenie dát vstupujúcich do tejto analýzy a odkiaľ je možné ich čerpať. Náklady boli rozdelené podľa druhov do piatich skupín – výkonová spotreba, osobné náklady, úpravy hodnôt hospodárskej činnosti, ostatné náklady na hospodársku činnosť a náklady na finančnú činnosť. V neposlednom rade boli stanovené podmienky výberu jednotlivých stavebných spoločností, ktoré museli mať sídlo buď v Bratislave alebo Brne a všetky museli spadať do kategórie malej účtovnej jednotky. Nasledovalo predstavenie všetkých firiem a ich samotná vertikálna analýza nákladov.

Všetky dáta použité na spracovania vertikálnej analýzy boli čerpané z verejne dostupných zdrojov účtovných výkazov, konkrétne z výkazov ziskov a strát zverejňovaných na stránkach ministerstiev Slovenskej a Českej republiky. Získané výsledky boli spracované do tabuliek kvôli prehľadnosti a následne vynesené do grafov. Pri českých firmách bol prítomný aj celorepublikový priemer, s ktorým boli výsledky porovnávané. V závere prípadovej štúdie bolo zhotovené porovnanie najskôr slovenských a českých firiem zvlášť, následne sa do pomeru postavili aj samotné krajiny.

Na základe spracovaných výsledkov je možné usúdiť, že výkonová spotreba sa priemerne v oboch prípadoch pohybovala v norme 80 %. Aj osobné náklady boli medzi krajinami porovnateľné a pohybovali sa v okolí 11 %. Výrazný rozdiel výsledkov nastal v posledných troch nákladových druhoch, kde v prípade firiem pôsobiacich na Slovensku bola ich hodnota vždy nižšia ako v tých českých.

9 Zoznam použitých zdrojov

- [1] <https://www.czso.cz/>, Dátum aktualizácie: 31.03.2023
- [2] https://slovak.statistics.sk/wps/portal/ext/home/!ut/p/z1/04_Sj9CPyKssy0xPLMnMz0vMAfIjo8ziA809LZycDB0NLPyCXA08QxwD3IO8TAwNTEz1wwkpiAJKG-AAjgZA_VFgJc7ujh4m5j4GBhY-7qYGno4eoUGWgcbGBo7GUAV4zCjIjTDIdFRUBADse0bP/dz/d5/L2dBISEvZ0FBIS9nQSEh/, Dátum aktualizácie: 31.03.2023
- [3] <http://www.nace.cz/>, Dátum aktualizácie: 31.03.2023
- [4] MARKOVÁ L., Stavební podnik – studijní opora. Brno: VUT FAST Brno, 2008.
- [5] RŮČKOVÁ P., Finanční analýza: metody, ukazatele, využití v praxi. 2. aktualizované vydání. Praha: GRADA Publishing, a.s., 2008. ISBN 978-80-247-2481-2
- [6] Čižinská R., Základy finančního řízení podniku. 1. vydání. Praha: GRADA Publishing, a.s., 2018. ISBN 978-80-271-0194-8 (print)
- [7] <https://www.euroekonom.sk/>, Dátum aktualizácie: 31.03.2023
- [8] <https://www.justice.cz/>, Dátum aktualizácie: 31.03.2023
- [9] Zákon č. 431/2002 Z. z. Zákon o účtovníctve
- [10] HRADECKÝ M., LANČA J. ŠIŠKA L., Manažerské účetnictví. Praha: GRADA Publishing, a.s., 2008. ISBN 978-80-247-2471-3
- [11] MÁČE M., Účetnictví a finanční řízení. Praha: GRADA Publishing, a.s., 2013. ISBN 978-80-247-4574-9
- [12] <https://managementmania.com/cs/>, Dátum aktualizácie: 31.03.2023
- [13] <https://www.fap.sk/>, Dátum aktualizácie: 31.03.2023
- [14] <https://www.uzemneplany.sk/uvod>, Dátum aktualizácie: 31.03.2023
- [15] <https://data.brno.cz/>, Dátum aktualizácie: 31.03.2023
- [16] Zákon č. 563/1991 Sb. Zákon o účetnictví
- [17] https://www.registeruz.sk/cruz-public/domain/accountingentity/simplesearch?fbclid=IwAR1Wj7e6i5DSITWm5EkTBmsRe5nIK1SE0BOb_XcuDPOYaxlR7ESuI-SYQhk, Dátum aktualizácie: 31.03.2023
- [18] <https://www.aaps.sk/>, Dátum aktualizácie: 31.03.2023
- [19] <https://www.finart.sk/>, Dátum aktualizácie: 31.03.2023
- [20] <https://www.fortstav.sk/>, Dátum aktualizácie: 31.03.2023
- [21] <https://legon.eu/>, Dátum aktualizácie: 31.03.2023
- [22] <http://www.somatgroup.sk/sk/>, Dátum aktualizácie: 31.03.2023
- [23] <https://www.bv-dex.com/>, Dátum aktualizácie: 31.03.2023
- [24] https://www.zivefirmy.cz/cd-group_f1154189, Dátum aktualizácie: 31.03.2023
- [25] <https://htbohemia.cz/>, Dátum aktualizácie: 31.03.2023
- [26] <https://www.pskbrno.cz/>, Dátum aktualizácie: 31.03.2023
- [27] <http://www.tevox.cz/>, Dátum aktualizácie: 31.03.2023

10 Zoznam skratiek

a.s. – akciová spoločnosť

atď. – a tak ďalej

č. – číslo

ČR – Česká republika

ČÚS – České účetní standardy

EAT – Earnings after Tax

EBIT – Earning before Interests and Taxes

EBT – Earnings before Tax

M/B – Market-to-Book Ratio

NACE Rev. 2 – Statistical classification of economic activities in the European Community

napr. – napríklad

P/E – Price-to-Earnings Ratio

ROA – Return of Assets

ROC – Return of Costs

ROE – Return of Equity

ROS – Return of Sales

s.r.o. – spoločnosť s ručeným obmedzeným

SR – Slovenská republika

str. – strana

tzv. – takzvaný

Z. z. – Zbierka zákonov

11 Zoznam tabuliek

<i>Tabuľka 1 – Ukazovatele pri výbere kategórie účtovnej jednotky AA PLUS SLOVAKIA, s.r.o., [17] vlastné spracovanie</i>	37
<i>Tabuľka 2 – Vertikálna analýza nákladov AA PLUS SLOVAKIA, s.r.o., [17] vlastné spracovanie</i>	37
<i>Tabuľka 3 – Ukazovatele pri výbere kategórie účtovnej jednotky FinArt, s.r.o., [17] vlastné spracovanie</i>	40
<i>Tabuľka 4 – Vertikálna analýza nákladov FinArt, s.r.o., [17] vlastné spracovanie</i>	40
<i>Tabuľka 5 – Ukazovatele pri výbere kategórie účtovnej jednotky FORT STAV, s.r.o., [17] vlastné spracovanie</i>	43
<i>Tabuľka 6 – Vertikálna analýza nákladov FORT STAV, s.r.o., [17] vlastné spracovanie</i>	43
<i>Tabuľka 7 – Ukazovatele pri výbere kategórie účtovnej jednotky LEGON, s.r.o., [17] vlastné spracovanie</i>	46
<i>Tabuľka 8 – Vertikálna analýza nákladov LEGON, s.r.o., [17] vlastné spracovanie</i>	46
<i>Tabuľka 9 – Ukazovatele pri výbere kategórie účtovnej jednotky SOMAT Group a.s., [17] vlastné spracovanie</i>	49
<i>Tabuľka 10 – Vertikálna analýza nákladov SOMAT Group a.s., [17] vlastné spracovanie</i>	49
<i>Tabuľka 11 – Ukazovatele pri výbere kategórie účtovnej jednotky BV-Dex, s.r.o., [8] vlastné spracovanie</i>	52
<i>Tabuľka 12 – Vertikálna analýza nákladov BV-Dex, s.r.o., [8] vlastné spracovanie</i>	53
<i>Tabuľka 13 – Ukazovatele pri výbere kategórie účtovnej jednotky CD Group s.r.o., [8] vlastné spracovanie</i>	55
<i>Tabuľka 14 – Vertikálna analýza nákladov CD Group s.r.o., [8] vlastné spracovanie</i>	56
<i>Tabuľka 15 – Ukazovatele pri výbere kategórie účtovnej jednotky HT Bohemia s.r.o., [8] vlastné spracovanie</i>	58
<i>Tabuľka 16 – Vertikálna analýza nákladov HT Bohemia s.r.o., [8] vlastné spracovanie</i>	59
<i>Tabuľka 17 – Ukazovatele pri výbere kategórie účtovnej jednotky PSK Brno s.r.o., [8] vlastné spracovanie</i>	61
<i>Tabuľka 18 – Vertikálna analýza nákladov PSK Brno s.r.o., [8] vlastné spracovanie</i>	62
<i>Tabuľka 19 – Ukazovatele pri výbere kategórie účtovnej jednotky TEVOX s.r.o., [8] vlastné spracovanie</i>	64
<i>Tabuľka 20 – Vertikálna analýza nákladov TEVOX s.r.o., [8] vlastné spracovanie</i>	65

12 Zoznam grafov a obrázkov

<i>Graf 1 – Vývoj indexu stavebnej produkcie v SR, [2] vlastné spracovanie</i>	11
<i>Graf 2 – Vývoj indexu stavebnej produkcie v ČR, [1] vlastné spracovanie</i>	12
<i>Graf 3 – Vývoj podielu výkonovej spotreby na čistom obrate AA PLUS SLOVAKIA, s.r.o., vlastné spracovanie</i>	38
<i>Graf 4 – Vývoj nákladov výkonovej spotreby AA PLUS SLOVAKIA, s.r.o., vlastné spracovanie</i>	38
<i>Graf 5 – Vývoj podielu osobných nákladov na čistom obrate AA PLUS SLOVAKIA, s.r.o., vlastné spracovanie</i>	38
<i>Graf 6 – Vývoj osobných nákladov AA PLUS SLOVAKIA, s.r.o., vlastné spracovanie</i>	38
<i>Graf 7 – Vývoj podielu úpravy hodnôt hospodárskej činnosti na čistom obrate AA PLUS SLOVAKIA, s.r.o., vlastné spracovanie</i>	39
<i>Graf 8 – Vývoj podielu ostatných nákladov na hospodársku činnosť na čistom obrate AA PLUS SLOVAKIA, s.r.o., vlastné spracovanie</i>	39
<i>Graf 9 – Vývoj podielu nákladov na finančnú činnosť na čistom obrate AA PLUS SLOVAKIA, s.r.o., vlastné spracovanie</i>	39
<i>Graf 10 – Vývoj podielu výkonovej spotreby na čistom obrate FinArt, s.r.o., vlastné spracovanie</i>	41
<i>Graf 11 – Vývoj nákladov výkonovej spotreby FinArt, s.r.o., vlastné spracovanie</i>	41
<i>Graf 12 – Vývoj podielu osobných nákladov na čistom obrate FinArt, s.r.o., vlastné spracovanie</i>	41
<i>Graf 13 – Vývoj osobných nákladov FinArt, s.r.o., vlastné spracovanie</i>	41
<i>Graf 14 – Vývoj podielu úpravy hodnôt hospodárskej činnosti na čistom obrate FinArt, s.r.o., vlastné spracovanie</i>	42
<i>Graf 15 – Vývoj podielu ostatných nákladov na hospodársku činnosť na čistom obrate FinArt, s.r.o., vlastné spracovanie</i>	42
<i>Graf 16 – Vývoj podielu nákladov na finančnú činnosť na čistom obrate FinArt, s.r.o., vlastné spracovanie</i>	42
<i>Graf 17 – Vývoj podielu výkonovej spotreby na čistom obrate FORT STAV, s.r.o., vlastné spracovanie</i>	44
<i>Graf 18 – Vývoj nákladov výkonovej spotreby FORT STAV s.r.o., vlastné spracovanie</i>	44
<i>Graf 19 – Vývoj podielu osobných nákladov na čistom obrate FORT STAV, s.r.o., vlastné spracovanie</i>	44
<i>Graf 20 – Vývoj osobných nákladov FORT STAV s.r.o., vlastné spracovanie</i>	44
<i>Graf 21 – Vývoj podielu úpravy hodnôt hospodárskej činnosti na čistom obrate FORT STAV, s.r.o., vlastné spracovanie</i>	45
<i>Graf 22 – Vývoj podielu ostatných nákladov na hospodársku činnosť na čistom obrate FORT STAV, s.r.o., vlastné spracovanie</i>	45
<i>Graf 23 – Vývoj podielu nákladov na finančnú činnosť na čistom obrate FORT STAV, s.r.o., vlastné spracovanie</i>	45

<i>Graf 24 – Vývoj podielu výkonovej spotreby na čistom obrate LEGON, s.r.o., vlastné spracovanie</i>	<i>47</i>
<i>Graf 25 – Vývoj nákladov výkonovej spotreby LEGON s.r.o., vlastné spracovanie</i>	<i>47</i>
<i>Graf 26 – Vývoj podielu osobných nákladov na čistom obrate LEGON, s.r.o., vlastné spracovanie</i>	<i>47</i>
<i>Graf 27 – Vývoj osobných nákladov LEGON, s.r.o., vlastné spracovanie</i>	<i>47</i>
<i>Graf 28 – Vývoj podielu úpravy hodnôt hospodárskej činnosti na čistom obrate LEGON, s.r.o., vlastné spracovanie</i>	<i>48</i>
<i>Graf 29 – Vývoj podielu ostatných nákladov na hospodársku činnosť na čistom obrate LEGON, s.r.o., vlastné spracovanie</i>	<i>48</i>
<i>Graf 30 – Vývoj podielu nákladov na finančnú činnosť na čistom obrate LEGON, s.r.o., vlastné spracovanie</i>	<i>48</i>
<i>Graf 31 – Vývoj podielu výkonovej spotreby na čistom obrate SOMAT Group a.s., vlastné spracovanie</i>	<i>50</i>
<i>Graf 32 – Vývoj nákladov výkonovej spotreby SOMAT Group a.s., vlastné spracovanie</i>	<i>50</i>
<i>Graf 33 – Vývoj podielu osobných nákladov na čistom obrate SOMAT Group a.s., vlastné spracovanie</i>	<i>50</i>
<i>Graf 34 – Vývoj osobných nákladov SOMAT Group a.s., vlastné spracovanie.....</i>	<i>50</i>
<i>Graf 35 – Vývoj podielu úpravy hodnôt hospodárskej činnosti na čistom obrate SOMAT Group a.s., vlastné spracovanie</i>	<i>51</i>
<i>Graf 36 – Vývoj podielu ostatných nákladov na hospodársku činnosť na čistom obrate SOMAT Group a.s., vlastné spracovanie</i>	<i>51</i>
<i>Graf 37 – Vývoj podielu nákladov na finančnú činnosť na čistom obrate SOMAT Group a.s., vlastné spracovanie</i>	<i>52</i>
<i>Graf 38 - Vývoj podielu výkonovej spotreby na čistom obrate BV-Dex, s.r.o., vlastné spracovanie</i>	<i>53</i>
<i>Graf 39 – Vývoj nákladov výkonovej spotreby BV-Dex s.r.o., vlastné spracovanie</i>	<i>53</i>
<i>Graf 40 – Vývoj podielu osobných nákladov na čistom obrate BV-Dex, s.r.o., vlastné spracovanie</i>	<i>54</i>
<i>Graf 41 – Vývoj osobných nákladov BV-Dex, s.r.o., vlastné spracovanie</i>	<i>54</i>
<i>Graf 42 – Vývoj podielu úpravy hodnôt hospodárskej činnosti na čistom obrate BV-Dex, s.r.o., vlastné spracovanie</i>	<i>54</i>
<i>Graf 43 – Vývoj podielu ostatných nákladov na hospodársku činnosť na čistom obrate BV-Dex, s.r.o., vlastné spracovanie</i>	<i>55</i>
<i>Graf 44 – Vývoj podielu nákladov na finančnú činnosť na čistom obrate BV-Dex, s.r.o., vlastné spracovanie</i>	<i>55</i>
<i>Graf 45 – Vývoj podielu výkonovej spotreby na čistom obrate CD Group s.r.o., vlastné spracovanie</i>	<i>56</i>
<i>Graf 46 – Vývoj nákladov výkonovej spotreby CD Group s.r.o., vlastné spracovanie ..</i>	<i>56</i>
<i>Graf 47 – Vývoj podielu osobných nákladov na čistom obrate CD Group s.r.o., vlastné spracovanie</i>	<i>57</i>

<i>Graf 48 – Vývoj osobných nákladov CD Group s.r.o., vlastné spracovanie</i>	<i>57</i>
<i>Graf 49 – Vývoj podielu úpravy hodnôt hospodárskej činnosti na čistom obrate CD Group s.r.o., vlastné spracovanie</i>	<i>57</i>
<i>Graf 50 – Vývoj podielu ostatných nákladov na hospodársku činnosť na čistom obrate CD Group s.r.o., vlastné spracovanie</i>	<i>58</i>
<i>Graf 51 – Vývoj podielu nákladov na finančnú činnosť na čistom obrate CD Group s.r.o., vlastné spracovanie</i>	<i>58</i>
<i>Graf 52 – Vývoj podielu výkonovej spotreby na čistom obrate HT Bohemia s.r.o., vlastné spracovanie</i>	<i>59</i>
<i>Graf 53 – Vývoj nákladov výkonovej spotreby HT Bohemia s.r.o., vlastné spracovanie</i>	<i>59</i>
<i>Graf 54 – Vývoj podielu osobných nákladov na čistom obrate HT Bohemia s.r.o., vlastné spracovanie</i>	<i>60</i>
<i>Graf 55 – Vývoj osobných nákladov HT Bohemia s.r.o., vlastné spracovanie</i>	<i>60</i>
<i>Graf 56 – Vývoj podielu úpravy hodnôt hospodárskej činnosti na čistom obrate HT Bohemia s.r.o., vlastné spracovanie</i>	<i>60</i>
<i>Graf 57 – Vývoj podielu ostatných nákladov na hospodársku činnosť na čistom obrate HT Bohemia s.r.o., vlastné spracovanie</i>	<i>61</i>
<i>Graf 58 – Vývoj podielu nákladov na finančnú činnosť na čistom obrate HT Bohemia s.r.o., vlastné spracovanie</i>	<i>61</i>
<i>Graf 59 - Vývoj podielu výkonovej spotreby na čistom obrate PSK Brno s.r.o., vlastné spracovanie</i>	<i>62</i>
<i>Graf 60 – Vývoj nákladov výkonovej spotreby PSK Brno s.r.o., vlastné spracovanie ..</i>	<i>62</i>
<i>Graf 61 – Vývoj podielu osobných nákladov na čistom obrate PSK Brno s.r.o., vlastné spracovanie</i>	<i>63</i>
<i>Graf 62 – Vývoj osobných nákladov PSK Brno s.r.o., vlastné spracovanie</i>	<i>63</i>
<i>Graf 63 – Vývoj podielu úpravy hodnôt hospodárskej činnosti na čistom obrate PSK Brno s.r.o., vlastné spracovanie</i>	<i>63</i>
<i>Graf 64 – Vývoj podielu ostatných nákladov na hospodársku činnosť na čistom obrate PSK Brno s.r.o., vlastné spracovanie</i>	<i>64</i>
<i>Graf 65 – Vývoj podielu nákladov na finančnú činnosť na čistom obrate PSK Brno s.r.o., vlastné spracovanie</i>	<i>64</i>
<i>Graf 66 - Vývoj podielu výkonovej spotreby na čistom obrate TEVOX s.r.o., vlastné spracovanie</i>	<i>65</i>
<i>Graf 67 – Vývoj nákladov výkonovej spotreby TEVOX s.r.o., vlastné spracovanie</i>	<i>65</i>
<i>Graf 68 – Vývoj podielu osobných nákladov na čistom obrate TEVOX s.r.o., vlastné spracovanie</i>	<i>66</i>
<i>Graf 69 – Vývoj osobných nákladov TEVOX s.r.o., vlastné spracovanie</i>	<i>66</i>
<i>Graf 70 – Vývoj podielu úpravy hodnôt hospodárskej činnosti na čistom obrate TEVOX s.r.o., vlastné spracovanie</i>	<i>66</i>
<i>Graf 71 – Vývoj podielu ostatných nákladov na hospodársku činnosť na čistom obrate TEVOX s.r.o., vlastné spracovanie</i>	<i>67</i>

<i>Graf 72 – Vývoj podielu nákladov na finančnú činnosť na čistom obrate TEVOX s.r.o., vlastné spracovanie</i>	<i>67</i>
<i>Graf 73 – Percentuálne zastúpenie nákladov spoločností pôsobiacich v Slovenskej republike, vlastné spracovanie</i>	<i>68</i>
<i>Graf 74 – Percentuálne zastúpenie nákladov spoločností pôsobiacich v Českej republike, vlastné spracovanie</i>	<i>69</i>
<i>Obrázok 1 – Rozvaha v skrátrenom rozsahu, [5] vlastné spracovanie</i>	<i>17</i>
<i>Obrázok 2 – Výkaz ziskov a strát v skrátrenom rozsahu, [8] vlastné spracovanie</i>	<i>19</i>
<i>Obrázok 3 – Druhové členenie nákladov, [6] vlastné spracovanie</i>	<i>21</i>
<i>Obrázok 4 – Štruktúra výsledku hospodárenia z hospodárskej činnosti vo výkaze ziskov a strát zostaveného podľa ČÚS v účelovom členení, [6] vlastné spracovanie</i>	<i>22</i>
<i>Obrázok 5 – Štruktúra výkazu o tvorbe a použití peňažných prostriedkov, [5] vlastné spracovanie</i>	<i>25</i>
<i>Obrázok 6 – Du Pont rozklad, [5] vlastné spracovanie.....</i>	<i>33</i>
<i>Obrázok 7 – Varianty výsledkov indexu „IN“, [5] vlastné spracovanie</i>	<i>34</i>
<i>Obrázok 8 – Bodovanie výsledkov Králikovho Quicktestu, [5] vlastné spracovanie</i>	<i>35</i>

13 Zoznam príloh

Príloha 1: Výkazy ziskov a strát vybraných stavebných spoločností v rokoch 2016 – 2020